ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

1. 3. 1985 ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XLVI ● 40 ДИН ● БРОЈ 1731

ДВОБОЈ
ДАМЕ
И ОФИЦИРА

НМ

Вирџеј

Веровали или не!

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

● ● ● скулптура коња висока 77 центиметара недавно је продата на аукцији у лондонској кући Сотби за (рачунато у динарима) десет милијарди. Реч је о уметничком делу из времена династије Танг (владала од 618. до 906. године наше ере).

● ● ● за време оркана који је пре извесног времена задесио западне делове Сахаре, с неба се

сручила права правцата киша жаба. Снажни ветар је заправо подигао воду с површине бара и језера, а са њом и жабе.

● ● ● Американац Паск Говернор је у многим листовима широм Сједињених Држава објавио оглас следеће садржине: „За суму од десет долара подучавам како зарадити велике паре". На његову адресу су за

кратко време стигле бројне уплатнице, а довитљиви „учитељ" је својим „ђацима" одговорио: „Објавите исти оглас као и ја". Наравно, овакав метод подучавања није се допао полицији па се Паск брзо нашао иза решетака.

● ● ● у Паризу постоји ресторан за децу. Прављен је по мери малишана. Сав је у веселим и

лепим бојама. Мали гости док чекају јело могу да се поиграју играчкама и видео-играма.

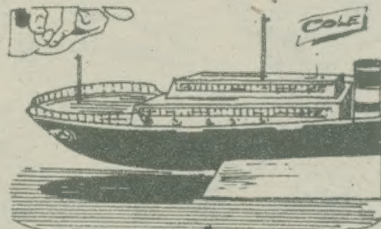
● ● ● први угљенокоп у Србији, ослобођеној од Турака, отворен је 1837. године у селу Миливи код Деспотовца.

● ● ● израчунато је да мајка која има троје деце сваки дан просечно проведе 1 час и 48 минута у спремању, 1 сат и 42 ми-

нута у кувању, 72 минута у шивењу и крпљењу одеће и готово исто толико у прању и пеглању рубља.

● ● ● Немац Арнолд Сакер, четрдесетосмогодишњи трговац ципелама израдио је савршену макету прекоокеанског брода „Хамбург". Дугачка је нешто мало више од пет метара и до најситнијих детаља истоветна је са својим великим моде-

лом. На подухват је Сакер утрошио 5000 часова.

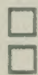
● ● ● Постојбина парадајза, некада тропске дивље биљке, је у Перуу. Астеци су га називали томотле. У Европу је пренет тек средином шеснаестог века.

● ● ● бразилски геолози су у области Тапахос у Амазонији открили богато налазиште злата. Рачуна се да има око 1000 тона овог метала. За сада је го-

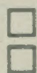

тово немогуће доћи до руде. Овај крај врви од медведа, отровних змија иројева комараца који преносе маларију.

ЛУДАЧКЕ ГЛАВОБОЉЕ ПАМЕТНИХ ГЛАВА

НОБЕЛ ЈЕ ЗА ВРЕМЕ НАПАДА МИГРЕНЕ ИШЧЕЗАВАО, БЕРНАРД ШО СЕ ФИЗИЧКИ ЗАМАРАО, ФРОЈД СЕ ПОДВРГАВАО ПСИХОАНАЛИЗИ, МОПАСАН ЈЕ ЖЕЛЕО ДА СЕ УБИЈЕ

Илустровао Никола Констадиновић

Пред сам почетак одлучујуће кошаркашке утакмице између Лејкерса и Хјустона 1980. године у Лос Анђелесу публика је обавештена да Карим Абдул-Џабар, непобедиви центар, неће играти због мигрене. Без своје звезде Лејкерс је, после шеснаест узастопних победа, једва водио с неколико кошева разлике. Абдул-Џабар се ипак, пред крај, појавио на терену и Лејкерс је победио.

Новинарима, који су га после меча салетели, чувени кошаркаш је изјавио: „Већ две године мигрена ме није спречила да играм, али је јутрос бол био разарајући. Плакао сам. Нисам могао да се покренем. Морао сам да лежим у мрачној соби у потпуној тишини. Знате како сам се осећао? Као да ми је у главу ушао ванземаљац и покушава да ми истера очи”.

Због музичке грознице

Отац телефона проналазач Александер Греам Бел патио је од главобоље целог живота с нападима који су трајали и по недељу дана. Док је био дечак, музика га је тако дубоко дирала да после слушања није могао да трене и јутро је дочекивао са страшном главобољом коју је његова мајка називала „музичком грозницом”.

У каснијем добу то се дешавало после претераног рада и узбуђења. Мајка му је саветовала да избегава туршију, попије мало пива и на очи ставља хладне облоге. Али, и када је успевао да проведе ноћ у чврстом сну, устајање пре девет изазивало му је главобољу па је, кад год би имао неодложан јутарњи састанак више волео да уопште не лежи него да се буди рано.

Лекарски ритуал

„Молим те ништа ме не питај, имам ужасну главобољу”, често је с кућног прага говорио својој жени Џулији командант Северњачке армије за време америчког грађанског рата и касније осамнаести председник САД Грант.

Џулија је тада приступила лековитом ритуалу: облагала му је ноге слачицом, припремала постељу у мрачној одаји и давала неку од „тајних малих пилула”. После сат-два сна, Грант је устајао чио и спреман за цигару.

Два дана пре прекретнице грађанског рата, док је јахао према Апоматоксу, Гранта је напала таква мигрена да му никакви облози нису помагали. Оног часа када је прочитао вест о предаји Јужњачког генерала Лија, главобоља је ишчезла.

Умотан у пешкире

Алфреда Нобела, проналазача динамита и власника фабрика експлозива, све више је морила мисао о ужасима у које његов изум може да гурне човечанство и непрекидна напетост у души испољила се у виду честих несносних главобоља.

Нобел тада није долазио у постељу већ је настављао да ради главе умотане у мокре пешкире. Када је бол био веома јак, Нобел се прихватао лакшег посла: писања књижевних расправа и пародија, а када је био неиздржљив, једноставно је ишчезавао на недељу или више дана не говорећи никоме ни слова. Забринути пријатељи и сарадници најзад су га проналазили у лабораторији како се, с тамним наочарима и увијеном главом, „враћа у живот после посете паклених духова”.

Није моја него ђаволова

Француски књижевник Гиј де Мопасан провео је доста година, свог кратког живота, тражећи спаса од главобоље по лековитим бањама и сунчаним плажама. Мигрене и јака средства против њих ометали су га у писању и често му онемогућавали сваки рад.

Мопасан је написао пријатељу: „Тело ми је снажно, али је с главом горе него икад. Има дана кад чезнем да је разнесем револверским хицем. Осећам такав бол да, кад главу обујмим рукама, имам утисак да није моја већ ђаволова”.

Хладно време, ветар, кап алкохола, а нарочито бес, разочарање и узбуђење. изазивали су код славног шведског биолога Карла фон Линеа грозне главобоље.

Једном је студент донео Линеу, куму биљака и животиња (он их је први на свету систематизовао и сваком дао назив рода и врсте), посуду с биљком на којој су били запаћени ретки драгоцени инсекти. Линеов баштован, немајући појма шта држи у рукама, педантно је опрао биљку и инсекти су угинули. Том приликом Лине је имао један од најгорих напада главобоље у животу.

Када дува фен

Џорџ Бернард Шо, енглески књижевник, постао је вегетаријанац из два разлога: да би имитирао чувеног песника Шелија и да би се отресао главобоље која га је хватала бар једном месечно после чега се чудио како је уопште остао жив.

Године 1918. Шо је написао: „Тајна живота који се проводи у седењу вероватно је комбинација меса, чаја и алкохола кад год клонемо духом... Ја више волим да будем заиста жив, али ми дневно треба бар сат и по физичког рада да бих се испразнио, а друштво је уређено према онима који седе и банче, па тешко успевам да будем изузетак... Ако „не испустим пару” физичким напором, она се нагомилава, постаје устајала и отровна и, најзад, једном месечно експлодира у виду разарајуће главобоље. Тада ми ништа не помаже”.

И отац модерне психијатрије и психоанализе Сигмунд Фројд имао је нападе мигрене готово целог живота. Један од разлога био је фен, топао сув ветар који у Беч долази са Алпа и изазива наглу промену температуре и притиска. Други разлог је, по Фројдовој личној дијагнози, било уздржавање од физичке љубави пошто је већ имао шесторо деце.

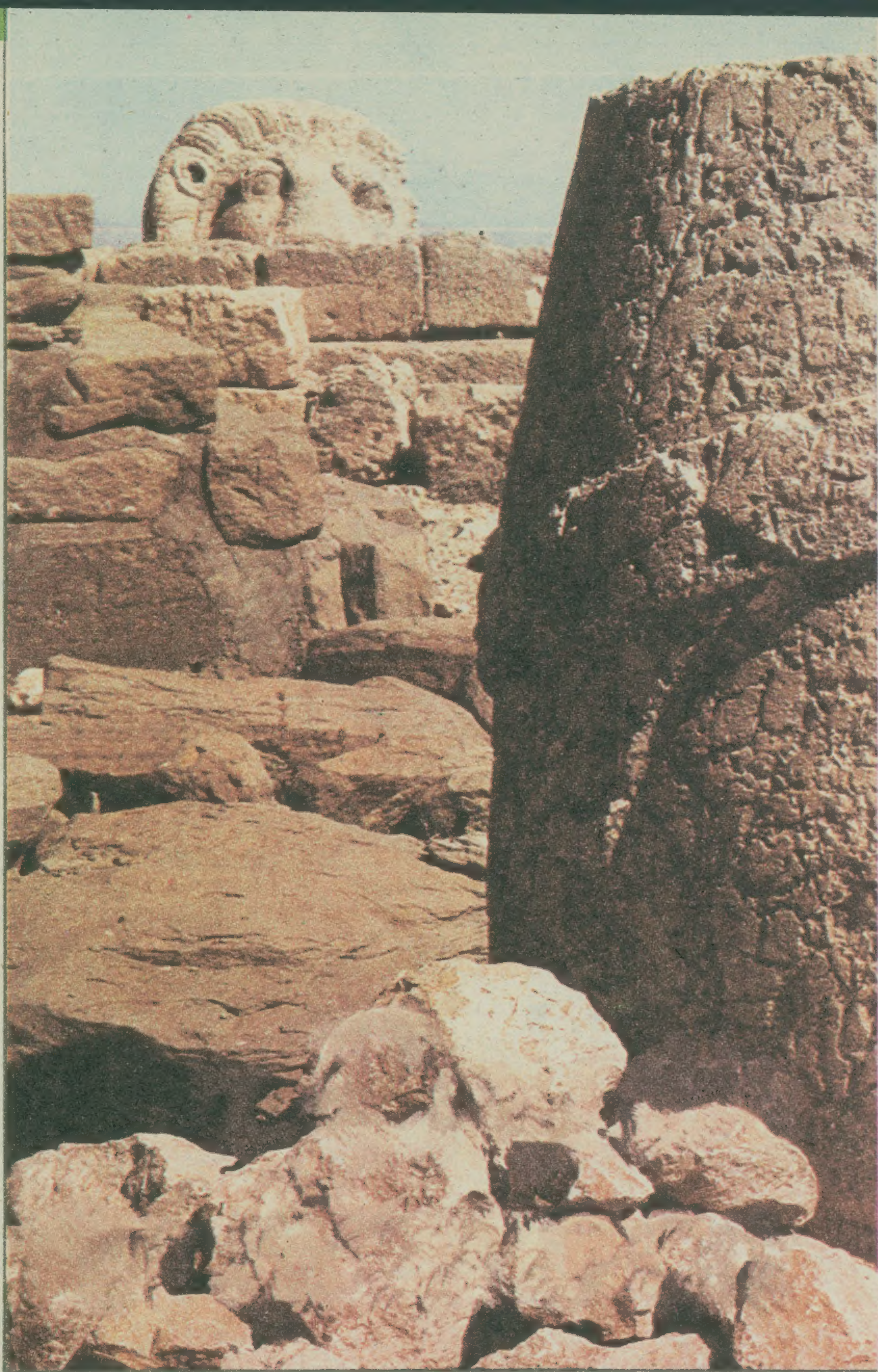
Фројдове мигрене су се знатно проредиле после дубоке само-психоанализе, али су се увек враћале када је дувао фен.

Бојана Дожић

УСПОМЕНА НА ВЛАДАРА КОЈИ ЈЕ ЖЕЛЕО НЕМОГУЋЕ

КОЛОСИ ИЗ АНТИОХИЈЕ

На врху планине Немруд, у источној Турској, пре кратког времена откривени споменици велике историјске вредности

Можда нисте запазили да се турска земља протеже дубоко у Азију, толико да је њен континентални део дугачак колико и само полуострво на којем лежи. Богата је рекама (Еуфрат и Тигар извиру управо у Турској), језерима и планинама које чине изузетан, готово недирнут, природни амбијент. Ту је и мноштво садашњих и некадашњих градова који још живе опасани прастарим зидинама.

Најзначајнији историјски споменици налазе се, углавном, на местима до којих је немогуће стићи уобичајеним превозним средствима. То је случај и с планином Немруд-Даг која лежи у источном делу земље, недалеко од града Малатије.

Данас јединствено археолошко налазиште, Немруд-Даг је некада био само део планинског ланца Торос. Висока више од две хиљаде метара бдела је изнад царства које је, пред распад империје Александра Великог, основао намесник Птоломеј.

Главе су саме попадале

Историја каже да је наследник Птоломеја, Антиох I, рођен око 98. године старе ере, одлучио да на том месту, за живота, начини велелепну гробницу односно светилиште за исповедање вере коју је сам измислио. Знао је да ће споменик, захваљујући положају, моћи да се види са свих страна и из велике даљине.

Наредио је да се дотеривањем врха планине постигне облик купе пречника 150 и висине око 50 метара коју су археолози назвали хумка. У подножју хумке постављене су циновске статуе лава, орла, Аполона, Тике (богиња среће – једина женска фигура), Зевса, самог Антиоха, Херкула и, ради симетрије, опет једног орла и лава. Њиховим фигурама, начињеним од камених блокова назиданих један на други, за главу ниже од божанства, намењена је улога чувара.

На тераси са супротне, западне стране, подигнут је исти такав споменик...

Онда је време учинило своје и главе кипова саме су попадале. Помало оштећене дају читавом пределу посебан, готово нестваран изглед.

Најкраћи живот

Ово археолошко благо пронађено је заслугом немачког инжењера Сестера коме је, касније, помогао професор Берлинског универзитета Тухштајн.

Истраживања су наставили Американци. Ископавања на поменутој планини окончана су тек 1956.

У међувремену је откривено да је вера коју је увео Антиох I имала елементе грчке и персијске религије. Тако су две, онда непријатељске стране, постигле некакво јединство. Али ова вера ће у историји остати забележена и по свом кратком веку. Лоза се угасила већ 72. године нове ере, кад је умро последњи наследник Антиох IV.

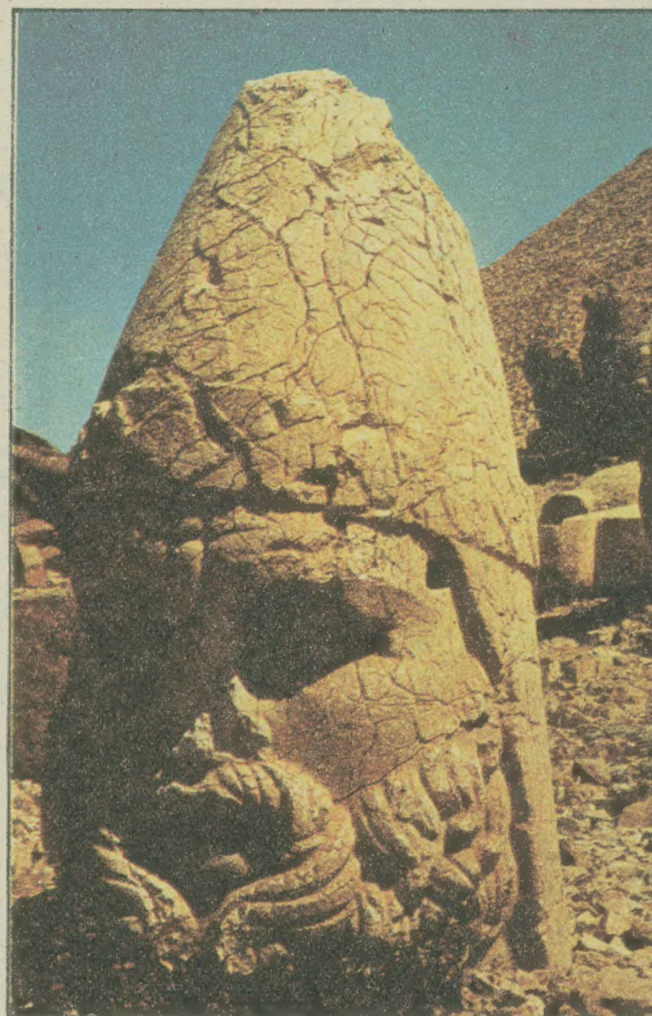
Оснивач Антиох I, иако забележен као просветитељ, није баш био скроман. И идеје су му биле прилично нестварне – хтео је немогуће, да помири крајности.

Он као да је мислио на то шта ће бити после његове смрти.

О томе сведочи и његов велелепни надгробни споменик који га је учинио бесмртним.

Диего Варагић

Главе
са источне
терасе.
У првом плану је
глава Антиоха I.
Остале две,
лав и орао,
симболизују
снагу и моћ.

Западна тераса: глава
Зевса
а иза ње – богиња среће.

Купасти облик
врха планине,
обезглављене статуе,
степенице
за храм
и лав
(с леђа – десно)
који
„чува стражу".

С ДОБИТНИКОМ ОВОГОДИШЊЕ „ЗАБАВНИКОВЕ” КЊИЖЕВНЕ НАГРАДЕ

Dragim čitaocima „Politikinog zabavnika", koji je bio moja prva lektira

Pavličić!

Павао Павличић, наш шести добитник књижевне награде, очигледно се пење све више и више. За роман „Вечерњи акт” добио је НИН-ову књижевну награду за 1981, сада нашу. Редакција НИН-а је на 13, а Забавника на 14. спрату НО „Политика”.

ДЕЦА НЕ ПРАШТАЈУ ПИСЦУ

ПАВАО ПАВЛИЧИЋ ЗА НАГРАЂЕНУ КЊИГУ „ТРОЈИЦА У ТРЊУ” ПРВУ КРИТИКУ ДОБИО У СВОЈОЈ КУЋИ ОД ДЕСЕТОГОДИШЊЕГ СИНА ИВАНА

ДОКТОР ЗА КЊИГЕ И НАУКУ

Тридесет осам година има Павао Павличић, рођени Вуковарчанин. Каже да је слова научио читајући Забавник, да му је то била прва лектира. Од тих првих сусрета до тренутка кад је постао добитник наше књижевне награде догодило се штошта. Павличић је у међувремену докторирао, објавио 18 књига, што стручних што белетристике. Добио многе награде...

Дугаве, предграђе Загреба. Нове вишеспратнице. Бетон, челик и стакло. Уместо дворишта огромни паркинзи. Погдегде танко дрво тек засађено, трава засејана. Стотинак метара даље, између врба, разног крупног отпада, корова – барака. Много даље, на другом крају Загреба, уз сам центар, насеље Трње. У њему Улица Паромлинска. „Све су куће у њој биле приземне, и све су имале мале, лијепо уређене вртове са салатом и луком. Понегдје је расло стабло јоргована. Прозори су били отворени и видјеле су се обичне собе. Дјеца су се играла на улици”.

У овом амбијенту су и три дечака: Брацо, Хрвоје и Тут. Сви станују у Дугавама и сви стигли из предграђа у којима су куће углавном биле приземљуше, а аутомобили ретке зверке. Брацо: кад год размишља шутира каменчиће, чак и у кући где их сасвим сигурно нема. Хрвоје: плавоок дечак с наочарима иза којих су обрве стално уздигнуте као да се чуди; укратко, узрок драме. Тут: велики спортиста стално у тренерци, а ипак мален и жгољав као шибица; не престаје да пипа мишиће, своје и туђе.

Старцима ни речи

Драма почиње кад Хрвојев отац, задихан и забринут, саопштава Браци и Туту да се његов син, њихов другар, није вратио из Трња куд је отишао да нахрани пса и мачку (јер му је бака у бањи). Узбуђење у читавој згради, стиже и милиција. Окрећу се телефони, зову пријатељи и познаници, Хрвојев отац одлази у Трње. Узалуд, од дечака ни трага ни гласа. Брацо и Тут, од умора и узбуђења, заспу на Хрвојевом кревету.

Ујутро их је пробудио разговор у другој соби. Хрвоје се још није вратио, то је било извесно. Родитељи и комшије нервозно прелиставају јутарње новине, у њима неколико вести о несрећама али, на срећу, нигде Хрвојевог имена. На последњој страници ипак нешто, наслов: „Дрска пљачка у Трњу", испод тога „Синоћ, непосредно прије деветнаест сати, извршена је дрска пљачка банке у Паромлинској улици у Загребу. Неизненађење. Мали жути ауто, умјесто да настави равно, како би се сврстао, одједном скрене лијево. Тако је и возач „фиће" морао учинити исто, премда му баш није било згодно, а и засметао је другим аутомобилима. Уз то, жути ауто им је малко измакао док су они успјели скренути".

Наравно, ту је и једна црна торба пуна правог новца, пиштољ и нож, тајанствена барака. Ту су и злочинци, истетовирани и уопште грозни. Ту је и чи-

познати нападач, под пријетњом револвера, присилио је благајницу да му преда сав новац, а затим се брзо удаљио са мјеста злочина..."

Дечаци закључују да би, пошто је у то време морао бити у Трњу, Хрвоје можда могао да има везе са злочином. И одлучују да сами узму ствар у руке.

– Старцима ни ријечи – псикну Брацо. – Они то не би разумјели. Тут намигну с оба ока, јер му је било тешко да намигне једним...

Почиње потрага, можда необична за ове наше просторе и узраст јунака. Трагају Брацо и Тут, и милиција обавља свој део посла, али и злочинац не мирује. Сви траже Хрвоја. Као у правом добром кримићу, овде има свакојаке јурњаве, и по баштама али и улицама града. „Баш кад је хтио појурити, јер се отворио семафор, догоди се њеница да разбојника познају сви дечаци, само што сви не знају да је тај њихов заједнички познаник разбојник.

Случајан случај

Разумљиво је што догкраја нећемо открити тајну ове приче. То остављамо будућим читаоцима овог заиста веома занимљивог штива.

Овде ћемо покушати да откријемо једну другу тајну. Павла Павличића. И начин на који овај „загребачки Сименон" ствара своја дела. Претежно кримиће. Како се један доктор наука, факултетски професор латио, код нас не баш цењеног посла, писања кримића.

– Све је почело случајно – каже наш овогодишњи добитник. – Писао сам фантастику и у причи „Диоскури" осјетио да кримићи нису далеко од фантастике и да, што је још важније, у њима могу много тога да кажем. Тако је почело...

Казивања Павла Павличића, она у књигама, допринела су да кримић и код нас заслужи место које већ ужива у свету. Иде је налази свуда, а и оне су, временом, ствар вежбе. То је, вели, као код кројача: прво ти види очи, струк, руке, покрете и тек тада настаје одело. Нема никаквог искуства с криминалистичком праксом, чак нема ни саветника. Није упућен у ток праве истраге. У њима, бар код нас, јунаци никада нису појединци већ читава служба.

Код Павличића главну реч воде аматери, људи који, сасвим случајно, доспевају у ситуацију да својом логиком, памећу и храброшћу решавају замршене случајеве. Не сами, разуме се. Обилато им помаже Павличић, писац. У две фазе, каже. У првој се, физички, ништа не догађа, а може да траје од месец до године дана. Разрађивање идеје. Место: у трамвају, шетњи поред Саве, док гледа тв-програм.

Глава у глави

Тек кад, у глави, све дође на своје место, на ред долази једно старо налив-перо, марка му излизана. Поклон од оца. Павличић само њим пише. Страх га и да помисли шта би било кад би га изгубио. Да неко смисли мали трезор, џепни, у њему би код Павличића било места само за то налив-перо.

Кад би време могло да се стрпа у неки трезор, Павличић би, сасвим сигурно, и њега набавио. Јер, то је већ друга фаза у настајању кримића, не сме да прескочи ниједан дан, иначе, верује, ко зна шта би било с књигом. Зато искључиво пише у време распуста, кад заврши с предавањима и испитима на Филозофском факултету; све док с породицом не оде до мора. Сваког дана по једна глава, и то углавном из главе. Све писане припреме су на једном листу хартије: наслов главе и две реченице о томе шта у њој треба да се догоди.

Колико глава толико дана. Роман „Тројица у Трњу", 124 странице, написао је за тачно двадесет дана. Погађате, књига има двадесет глава. То му дође, каже Павличић, као играње домина: једна домина налази одговор у другој. Код Павличића је једна домина једна глава романа.

Како то да се добитник НИН-ове књижевне награде, једне од најугледнијих код нас, одлучи да напише роман за децу. Одговор умногоме изненађује:

– Једноставно, нисам се осјећао довољно зрео да напишем књигу за дјецу. Одрасли хоће штошта да опросте писцу, дјеца ништа не праштају. Прескачу оно што им није занимљиво, скачу с дијалога на дијалог. Њих интересује акција, да се стално нешто догађа. „Тројица у Трњу" је књига која ме је намучила мада то некоме може чудно да изгледа јер сам је написао за двадесет дана.

Професор на Одсеку за компаративну књижевност на Филозофском факултету, стручњак за старију књижевност југословенских народа, докторирао на метрици, никада са својим студентима није разговарао о својим књигама. То, каже, не спада у област онога што ја предајем и за шта словим као некакав стручњак.

Син му Иван, 10 година, није имао већих замерки на „Тројицу у Трњу". Павличића старијег охрабрује што му је син већ дао идеју за нову књигу.

Петар Милатовић

ЈЕДНОГЛАСНО

На овогодишњи конкурс стигло је 38 књига 19 издавача и чланови жирија сложили су се, поред осталог, да је за сваку похвалу овогодишњи издавачки подухват ИКРО „Младост" из Загреба. Од десет књига које су ушле у најужи избор, њих шест је издала „Младост".

Овде објављујемо, по оцени жирија, десет најбољих:

1. ТРОЈИЦА У ТРЊУ Павла Павличића, ИКРО „Младост", Загреб.
2. ВЕЛИКИ ЗАВОДНИК Златка Крилића, исти издавач
3. БАКРЕНИ ПЕТАР Анте Гардаша, исти издавач
4. WAITAPU Јоже Хорвата, исти издавач
5. ДОБРО ЈУТРО, ДОБРА ЗЕЛЕНА ДОЛИНО Добрице Ерића у издању ИЦ „Радивој Ћирпанов" и НИРШО „Дневник", Нови Сад
6. НЕБЕСКА РЕКА Гроздане Олујић, ИКРО „Младост", Загреб
7. КРАТКИ ЉУДИ Хрвоја Хитреца, „ИКРО „Младост", Загреб
8. ХОДАЈУЋИ НА РУКАМА Мирослава Антића у издању ИЦ „Радивој Ћирпанов" и НИШРО „Дневник" Нови Сад
9. НЕЖНА МАМА КРОКОДИЛКА Јураја Букше, „Школска књига", Загреб
10. ВАТРЕ НА РИЈЕЦИ Алије Дубочанина, ИРО „Веселин Маслеша", Сарајево

Једногласном одлуком жирија књига Павла Павличића „Тројица у Трњу" проглашена је најбољим делом за младе у 1984. години.

ДОСАДАШЊИ ДОБИТНИЦИ

Установљена недавно, 1979. године, књижевна награда „Политикиног забавника" за најбоље дело намењено деци и омладини, стекла је врло брзо углед и значајно место у нашој књижевности.

Прве, 1979. године, награду су поделили Гроздана Олујић за књигу „Седефна ружа и друге бајке" и Енес Кишевић за збирку песама „Мачак у траперицама", прво дело у издању ИКРО „Младост" из Загреба, друго „Школска књига" Загреб.

Године 1980. награду је добио Анто Станичић за роман „Галебово гнездо", „Нолит", Београд.

Следеће године награђен је Љубиша Ђокић за збирку драмских текстова „Позоришне бајке", „Вук Караџић", Београд.

Јожа Хорват добио је награду 1982. за роман „Операција стонога" у издању загребачке „Младости".

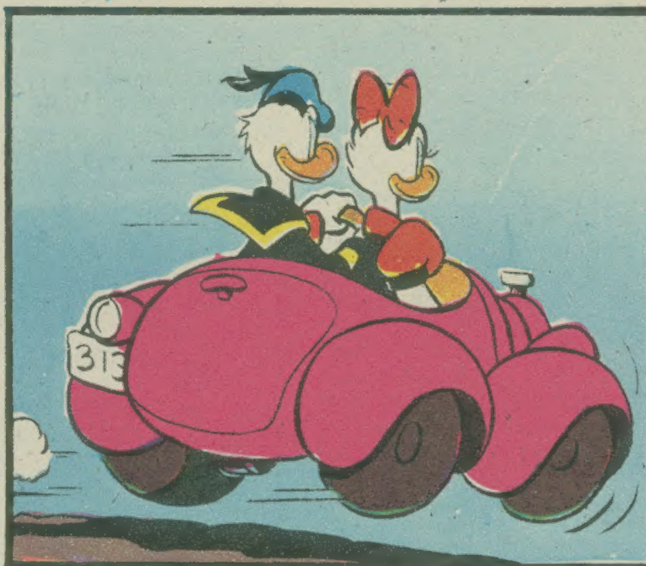
Године 1983. ово признање припало је Миловану Витезовићу за књигу „Шешир професора Косте Вујића", у издању ИРО „Вук Караџић", Београд.

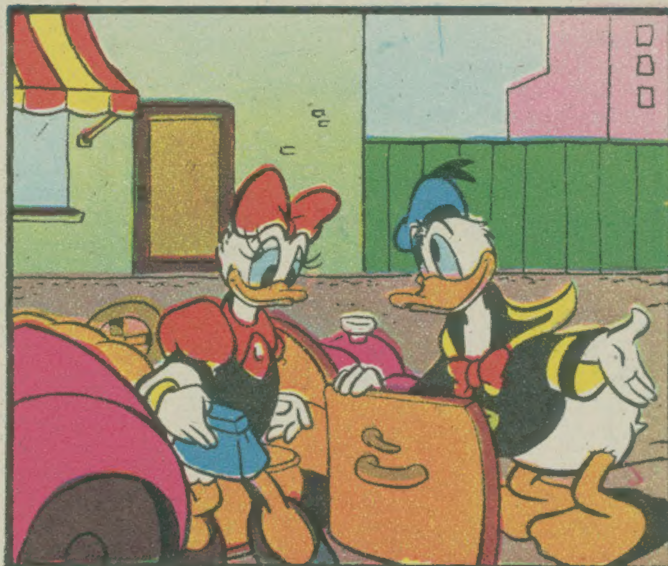
И најзад, књижевна награда „Политикиног забавника" за 1984. годину припала је Павлу Павличићу за роман „Тројица у Трњу" у издању загребачке „Младости".

WALT DISNEY

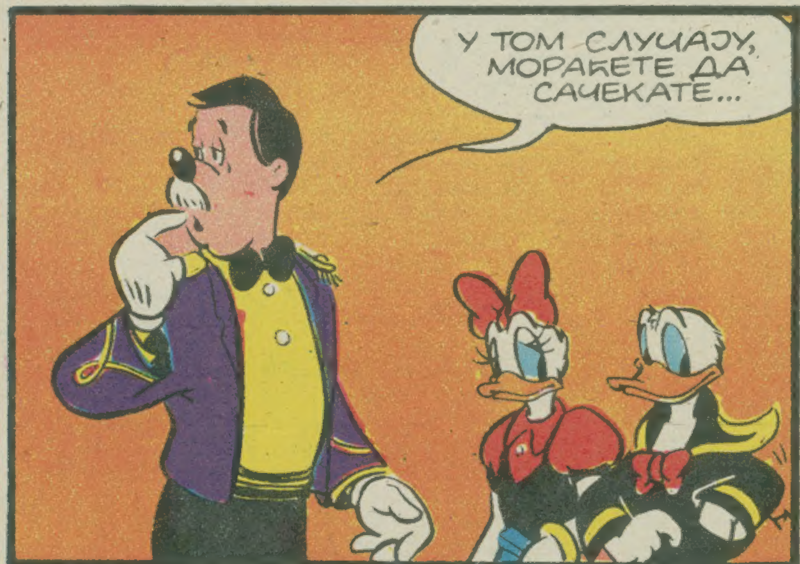
ПАЈА ПАТАК

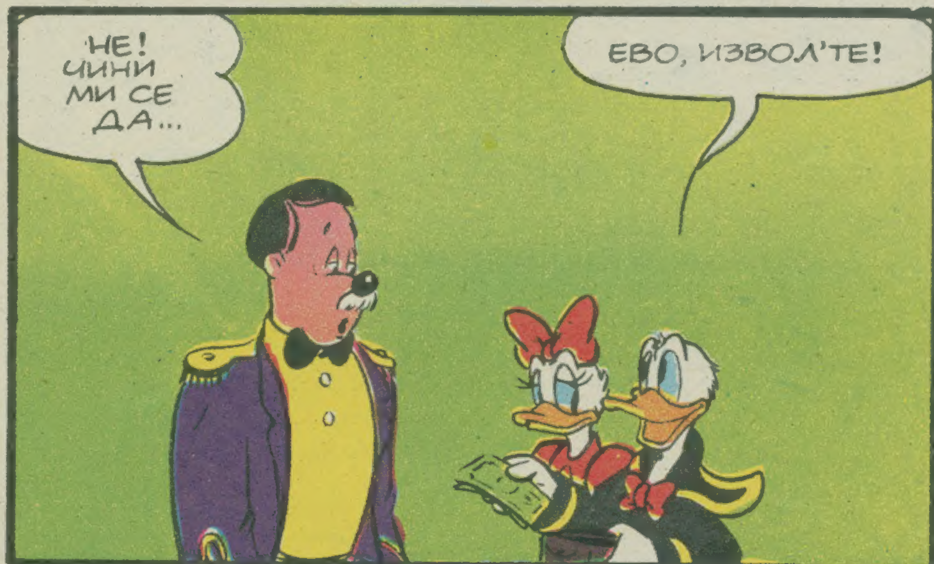

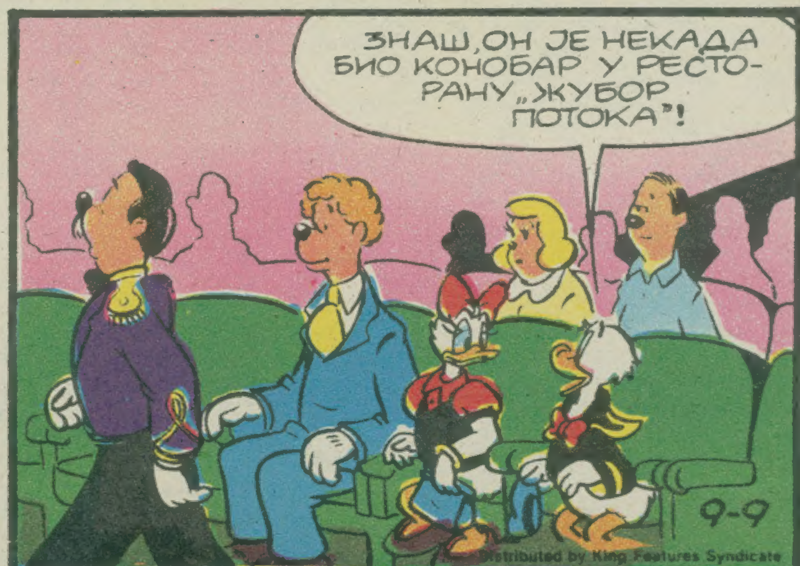

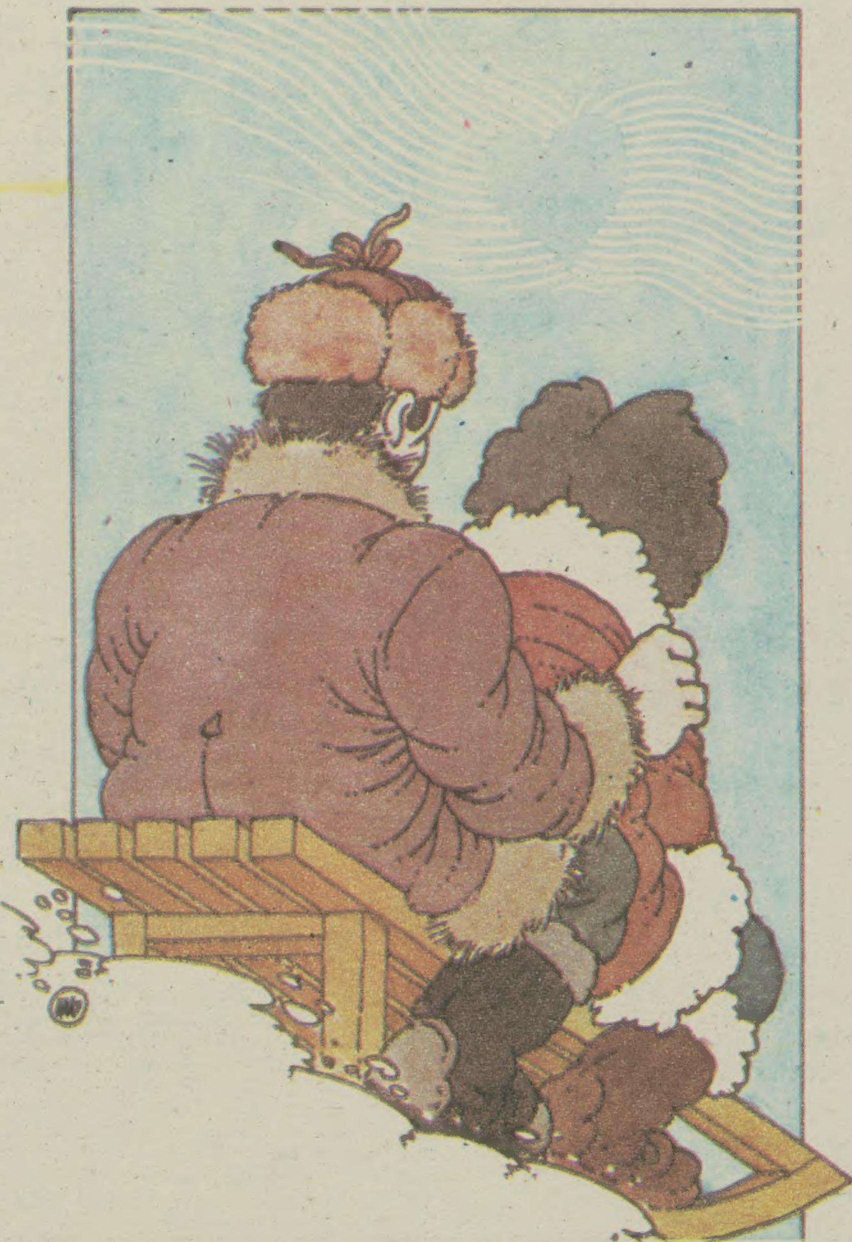

А. П. ЧЕХОВ

МАЛА ШАЛА

Ведро, зимско подне... Мраз јак, пуцa, и Нађењки, која ме држи испод руке, хвата се сребренасто иње по коси, на слепоочницама и на маљама изнад горње усне. Ми стојимо на високом брегу. Од наших ногу па до саме земље пружа се стрма раван, у коју се сунце огледа као у огледалу. Крај нас су мале санке, тапациране отвореноцрвеном чојом.
– Да се спустимо доле, Надежда Петровна? – молим ја. – Само једанпут! Верујте ми, остаћемо читави и неповређени.
Али Нађењка се плаши. Сав простор од њених малих каљача до краја леденог брега изгледа јој као страшна, бескрајно дубока провалија. Она умире од страха и престаје да дише кад гледа доле, чим је ја само понудим да седне у санке; али шта ће бити ако рескира да се сурва у провалију. Умреће, полудеће!
– Преклињем вас! – кажем ја. – Не треба се плашити! Знајте, то је малодушност, кукавичлук!
Нађењка најзад попушта и ја јој по лицу видим да она попушта пред опасношћу по живот. Ја је смештам бледу, уздрхталу у санке, обавијам је руком и ми се заједно сурвавамо у бездан.
Санке лете, као стрела. Пресецани ваздух шиба у лице, хукће, звижди у ушима, сече болно, штипа од гнева, хоће да смакне главу с рамена. Од притиска ветра немамо снаге да дишемо. Изгледа да нас је сам ђаво загрлио канџама и уз хуку вуче у пакао. Све око нас слива се у једну дугу пругу која нагло јури... Гле, гле, још тренутак само и изгледа ми ћемо пропасти.
– Ја вас волим, Нађа! – кажем ја полугласно.
Санке почињу све лакше и лакше да клизе, хука ветра и зврка саоника нису више тако страшни не зауставља се дисање од страха, и ми смо, најзад, доле. Нађењка није ни жива ни мртва. Она је бледа, једва дише... Ја јој помажем да устане.
– Ни за шта на свету други пут не смем – каже она гледајући ме крупним очима пуним страха. – Ни за шта на свету! Ја замало што нисам умрла!
Мало доцније, она долази к себи и већ ми упитно пиљи у очи: да ли сам ја казао оне четири речи, или су јој се оне само причиниле у хуци вихора? А ја стојим крај ње, пушим и пажљиво разгледам своју рукавицу.
Она ме хвата под руку, и ми дуго шетамо око брега. Загонетка, по свој прилици, не да јој мира. Да ли су оне речи изречене или нису? Да или не? Да или не? То је питање самољубља, части, живота, среће, питање веома значајно, најзначајније на свету. Нађењка нестрпљиво, тужно проницљивим погледом загледа ми у лице, одговара неумесно, чека, нећу ли ја отпочети. О колико прелива на том драгом лицу, колико прелива! Видим, она се бори са собом, њој је потребно нешто да каже, о нечему да пита али она не налази речи, њој је незгодно, страшно, смета радост...
– Знате шта? – каже она не гледајући у мене.
– Шта? – питам ја.
– Хајте још једном... да projуримо.
Ми се пењемо уза степенике на брег. Опет смештам бледу, уздрхталу Нађењку у санке, опет летимо у страшну провалију, опет хучи ветар и стружу саонице, и опет, кад санке најсилније и најхучније лете, ја говорим полугласно:
– Ја вас волим, Нађењка!
Кад се санке заустављају, Нађењка баца поглед на брег, низ који тек што се спустисмо, затим дуго загледа у моје лице, прислушкује мој глас, равнодушан и нимало страстан, и сва, сва, чак муф и капуљача њена, сва њена појава – изражава крајњу недоумицу. А на лицу јој је исписано:
– У чему је ствар? Ко је изговорио оне речи? Он, или ми се само причинило?
Та неизвесност је узнемирује, изводи је из стрпљења. Сирота девојчица не одговара на питања, тушти се, готова је да заплаче.
– Да није време да идемо кући? – питам ја.
– А мени... мени се допада ово санкање – каже она црвенећи. – Како би било још једанпут?
Њој се „допада" ово санкање а, међутим, седајући у санке, она је као и пре тога, бледа, једва дише од страха, дрхти. Ми се спуштамо трећи пут, и ја видим како ме она гледа у лице, прати моје усне. Али ја стављам на усне марамицу, кашљем и кад стижемо до средине брега, успевам да процедим:
– Ја вас волим, Нађењка!
И загонетка остаје загонетка! Нађењка ћути, о нечему размишља... Ја је испраћам са санкања кући, она се стара да иде лакше, успорава корак и стално чека да ли ћу јој рећи оне речи. И ја видим како њена душа пати, како се она савлађује да не каже:
– Није могуће да их је изговарао ветар! А ја нећу да то ветар изговара!
Сутрадан ујутру добијам цедуљу: „Ако пођете данас на санкање, свратите по мене. Н."
И од тада ја и Нађењка почињемо сваки дан да идемо на санкање и, спуштајући се санкама доле, сваки пут ја изговарам полугласно једне исте речи:
– Ја вас волим, Нађењка!
Убрзо Нађењка се навикава на ту фразу као на вино или на морфијум. Она не може да живи без ње. Додуше, слетати са брега исто тако је ужасно као и пре, али сад већ страх и опасност придају нарочиту драж речима љубави, речима које као и пре представљају загонетку и муче душу. Причињава се увек оно двоје: ја и ветар... Ко јој од нас двоје изјављује љубав, она не зна, али њој је, по свој прилици, већ свеједно: ма из ког пехара пио... свеједно, само да будеш пијан.
Једном у подне одох на санкање сам; помешан у гомили, ја видим како брегу

● НАСТАВАК НА СТР. 10 ●

прилази Нађењка, како ме тражи очима.... Затим се бојажљиво пење степеницама... Страшно јој је да иде сама, о, како је страшно! Она је бледа као снег, дрхти, иде као на губилиште, али иде, иде не осврћући се, одлучно. Она је, по свој прилици, одлучила да покуша: да ли ће се чути оне заносне, слатке речи, кад мене нема? Ја видим како она, бледа, с отвореним устима од страха, седа у санке, затвара очи и, праштајући се заувек са земљом, полази с места... „Зззз"... зврје саонице. Чује ли Нађењка оне речи, ја не знам... Ја видим само како она устаје из санки малаксала, немоћна. И види се по њеном лицу да и сама не зна да ли чује нешто или не. Страх, док се спуштала доле, одузео јој је способност да слуша, да разликује звуке, да схвата... Али долази и пролећни месец март... Сунце постаје љупкије. Наш ледени брег се мрачи, губи свој сјај и крави се најзад. Престајемо да се санкамо. Сирота Нађењка нема где више да чује оне речи, па нема ни ко да их изговара јер се ветар не чује, а ја се спремам у Петроград... на дуже, можда, на увек.

Некако пред одлазак, на два дана, седим у сумраку у баштици, а од дворишта, у коме станује Нађењка, та баштица је одвојена високом оградом са гвозденим шиљцима... Још је прилично хладно, на ђубрету има још снега, дрвеће је мртво, али већ мирише на пролеће и, спремајући се на починак, живо гракћу гачци. Ја прилазим огради и дуго гледам кроз шупљину. Ја видим како Нађењка излази на степенице и управља тужан, очајнички поглед у небо... Пролећни ветар јој дува право у бледо, сетно лице... Он је подсећа на онај ветар који нам је хујао онда на брегу кад је она слушала оне четири речи, и лице јој постаје жалосно, жалосно, низ образе ће потећи суза... И сирота девојчица пружа обе руке, као да моли тај ветар да јој донесе још једном оне речи. И ја, сачекавши ветар, изговарам полугласно:

– Ја вас волим, Нађа!

Боже мој, шта ли се збива с Нађењком! Она кличе, смешка се целим лицем и пружа руке у сусрет ветру, радосна, срећна, необично дивна.

А ја идем да се пакујем... Давно је то било. Сад је Нађењка већ удата; удали су је, или је сама пошла... свеједно, за секретара племићког масалног фонда и сад већ има троје деце. Оно како смо ја и она некад ишли на санкање и како је ветар доносио до ње речи „ја вас волим, Нађењка", није заборављено; за њу је то сада најсрећнија, најнежнија и најлепша успомена у животу... И мени сад, кад сам постао старији, није више јасно зашто сам изговарао оне речи, зашто сам се шалио...

ВЕЛИКЕ СВЕТСКЕ НЕСРЕЋЕ

Илустровала Босиљка Кићевац

ПЛАНИНА СЕ СУРВАЛА У ЈЕЗЕРО

ПОТОП ЈЕ БИО СТРАВИЧАН. ВОДА ЈЕ НОСИЛА СВЕ ПРЕД СОБОМ, КУЋЕ ПРУГЕ... ПОГИНУЛО ЈЕ 1.189 ЉУДИ

У области Лонгароне у североисточној Италији чула се далека потмула грмљавина. Неколико тренутака касније наступио је потоп... Била је среда, 9. октобар 1963. године. Тачно 23 часа и 15 минута.

Свитање је открило сабласну слику. Травнате ливаде и пољане претворене су у мочваре, кровови кућа вирили су из гомила муља и камена. Четири петине Лонгаронеа, варошице од око 2.000 становника, било је уништено. Села Фаје и Пирањо била су збрисана – ниједан мештанин није преживео. У насељима Кодисађо и Кастелавацо преживели су узалуд дозивали своје најближе – нестало је више од половине житеља... Прекинуте су телефонске и телеграфске линије. Железничка пруга личила је на дечју играчку коју је несташни малишан искривио и разбацао. Путеви су изгледали као да их је гађала јака артиљеријска батерија најразорнијим гранатама, а онда неко покушао да на брзину затрпа кратере... Када је италијански министар рада посетио место догађаја описао га је као праву библијску катастрофу, као призор после несреће у Помпеји пре ископавања... Водостај реке Пијаве био је двоструко већи од нормалног.

Ујутро су стигле спасилачке екипе. Прилазе долини су запосели војска, амбулантна кола, камиони и унезверени људи који су очекивали вести о рођацима и пријатељима. Мало наде је остало за све оне који нису успели да побегну на узвишицу. Локалне власти су одмах наручиле 500 мртвачких сандука, а како је време одмицало било је јасно да је то недовољно. Унакажена беживотна људска тела налажена су високо у крошњама дрвећа, ископавана из муља... Страдале су читаве породице тако да многе погинуле није имало ко да идентификује. Ипак, 12. октобра пре подне, у подруму испод рушевина једне куће, откривено је двоје деце која су још била жива. Потрага спасилачких екипа за преживелима је убрзана. Узалуд. Коначан број мртвих био је 1.189, мада је вероватно да нису сви пронађени.

Прве претпоставке стручњака и свих преживелих, да је катастрофу изазвало пуцање бране Вајонт на реци Пијави, званична истрага је убрзо оповргла. Утврђено је да је бетонска брана, коју је клинасти зид висок 270 метара, године 1960. кад је отворена уврстио на треће место на свету по величини, не само читава већ незнатно оштећена. Вода се прелила преко бране зато што су се у језеро сручиле хиљаде тона камења, земље и дрвећа. Због веома ниског водостаја у језеру, обрушавале су се падине планине Мон Ток, огранак Алпа, која се стрмо уздиже око 2.000 метара изнад језера. Брана Вајонт била је једна од пет брана које су чиниле хидроенергетски систем Западне Пијаве.

Судска истрага покренута због притиска на владу коју су комунисти оптужили за немарност утврдила је да су учињене многе неопростиве грешке. Приликом испитивања земљишта, пре изградње бране утврђено је да је тло нестабилно, да су могућа клизишта на овом терену. Али то, изгледа, нико није озбиљно схватао. Док је брана подизана и корито будућег вештачког језера се пунило водом појавиле су се пукотине у планини, било је и неколико клизања тла... Због тога је брана ојачана наливањем више бетона него што је првобитно планирано. Ипак, осетљиви инструменти су и даље бележили стресове и притисак планине...

За време поплаве настрадали су сви људи који су радили на брани. Један од запослених који је имао срећу да је радио у смени пре кобне ноћи, изјавио је да се несрећа очекивала, само није био познат дан и час катастрофе. Једино званично упозорење хиљадама становника у угроженим селима испод бране упутио је начелник области Лонгароне. Јесен 1963. године била је необично влажна, па је 8. октобра упозорио риболовце и све оне који прилазе обалама језера на могућа клизања земљишта?!

(Према књизи „Највеће светске несреће")

ГЛЕЧЕР ПАО У ЈЕЗЕРО

Данима је 30.000 становника перуанског града Хуараза морила врућина која је достизала и до 45 степени Целзијуса. Нису ни сањали да ће их исто то сунце у суботу, 13. децембра 1941. године (Перу се налази на јужној полулопти Земљине кугле и у децембру је тамо лето) стајали 7.000 људских живота.

Тог дана, ујутру око 6,45 часова, са планине Мон Палкарах која се уздиже преко 6.000 метара изнад града сурвао се огроман глечер и пао у једно од два језера већ пуна воде и леда. Вишак воде, коју је из горњег језера истиснуо глечер, бесно се улио у друго језеро чија брана није издржала... Водени зид висок 15 метара однео је осам села, сјурио се кроз град Хуараз и код места Чимбота се улио у Тихи океан. Вода је за собом оставила стазу пустоши дугу 200 километара.

ТРЧИМ И ИЗМИШЉАМ

Један дан: КЛАЈВА СИНКЛЕРА

ИМА ЧЕТРДЕСЕТ ТРИ ГОДИНЕ, ЈЕДАН ЈЕ ОД НАЈВЕЋИХ ЕЛЕКТРОНИЧАРА, ПРАВИ ЧАРОБЊАК, И НИЈЕ У СРОДСТВУ СА ЧУВЕНИМ КЊИЖЕВНИЦИМА АПТОНОМ СИНКЛЕРОМ И СИНКЛЕРОМ ЛУИСОМ

Обично устајем у пола седам, искапим шољу чаја и право на џогинг. Трчим један сат, неколико километара, по пољима и шумарцима ако сам у Кембриџу, око парка кад сам у Лондону. Трчање ми значи много, не само због физичког размрдавања – тада сам сам и могу на миру да размишљам. И иначе силно време проводим у чистом размишљању пошто ми у глави врве идеје о новим изумима. Те замисли често годинама остају у заметку, чекају своје време да се испиле.

Тренутно размишљам, онако успутно, о интелигентним роботима који би обављали све послове, од домаћих до великих индустријских као што је, на пример, претварање пустиње у плодно тле. Такви роботи ће једном доћи и донеће велике промене. Мада ћемо их ми направити, биће помало застрашујући. Моћи ћемо с њима и да разговарамо, али никада нећемо сазнати да ли су свесни. Но, то време је још далеко.

После трчања и туширања направим себи кафу и читам новине – „Тајмс", „Фајнаншал Тајмс" и „Дејли Мејл" – прегледам јутарњу приватну пошту и, понекад, пишем сталну рубрику из области економије за часопис „Директор". Планирам и књигу о будућим економским кретањима у нашем друштву.

У Лондону сам сувласник издавачке куће која годишње изда око двадесет разних књига и, наравно, брошуре са упутствима за руковање компјутерима. Основали смо и годишњу „Синклерову награду" од пет хиљада фунти (130 милиона старих динара) за необјављено дело високе књижевне вредности и друштвеног и политичког значаја.

Током преподнева имам састанке у некој од мојих канцеларија или лабораторија. Због послова доста времена проводим у Лондону. У Кембриџу су само компјутери. Тамо смо отворили фантастичан истраживачки центар, прави драгуљ и за гледање, а камоли за рад.

За друге пројекте имамо још четири велике лабораторије у Британији и бирое у Француској, Немачкој и Сједињеним Америчким Државама. Компанија, срећом, има мали авион, па многе од њих могу да обиђем за само један дан.

Пре две године растао сам се од жене, али се често виђам са својом децом. Деветнаестогодишња ћерка живи у Лондону и ради као модни дизајнер, седамнаестогодишњи син завршава гимназију у Кембриџу, а четрнаестогодишњи је у приватној школи интернатског типа. С њима ћаскам о текућим пројектима и, могу вам рећи, они ми помажу веома свежим идејама. Необична генерација ови наши клинци!

У последње време сам се, углавном захваљујући компјутерима, прилично обогатио, изгледа да сам мултимилионер. Али, не радим ово што радим да бих постао богат већ из чисте потребе и задовољства, а да би и други уживали. Новац ми служи искључиво за то, улажем га у будуће пројекте. Неколико пута сам финансијски пропадао, па сам се опаметио. Нисам човек од луксуза, не занимају ме ни јахте ни путовања по егзотичним земљама. Годишњи одмор проводим тихо у Лејк Дистрикту у Енглеској.

Мој прави дом је у Кембриџу, једина камена кућа у граду. У Лондону живим у изнајмљеном стану чекајући да се заврши адаптација једног старог складишта у четврти Челси. Биће то лепа кућа с кровним вртом и базеном у сутерену. Уживаћемо и деца и ја.

Радним даном и ручак је „радни" – диња и салата с минералном водом уз пословни разговор. Волим једноставна, лака јела, осим у нарочитим свечаним приликама. Дању никада не пијем алкохол. После подне сам на састанцима са инжењерима компаније и, после рада, понекад попијемо коју чашу вина.

Наша компанија је тим од осамдесет четири врхунска професионалца који раде све, наравно свако из своје области, од дизајна до пропаганде и продаје наших изума. Ми их једино не правимо, производњу препуштамо другима, а наш посао је измишљање. Али, можда ћемо, једном, преузети и производњу.

Усавршили смо џепни телевизор с пљоснатим екраном који ће ускоро коштати око педесет фунти (око милион и по старих динара), а усавршавамо и електрични аутомобил који ме је годинама опседао. Остало је тајна, да не чују Јапанци...

Не кријем, да сам опседнут интелигентним компјутерима такозване пете генерације. На њима раде државе са огромним буџетима, наравно и Енглеска. Радим и ја и тренутно трагам по свету за највећим умовима који ће ми у томоћи. Тврдим: ако ико у Енглеској успе да направи такав „метакомпјутер" (израз је моја измишљотина), онда ћемо то бити ми. То ће бити моја, Синклерова, пета симфонија.

Пословни састанци хоће да потрају и до дубоко у ноћ, али се ја често извучем и одем у позориште, на концерт или се дружим с пријатељима. Многе сам стекао у MENSI (MENSA је удружење људи с веома високим коефицијентом интелигенције) чији сам члан од деветнаесте године а већ дуго и председник за Велику Британију. Званично се састајемо у Кембриџу.

Велики део животне енергије наследио сам од оца, машинског инжењера, и начина на који смо живели... Када сам био дечак, непрестано смо се сељакали, променио сам више од дванаест школа. Већини деце то не би одговарало, али мени је пријало. Тек у последњем разреду постао сам мало нервозан.

Највише од свега привлачила ме је електроника, али се нисам уписао на факултет. Можда је моја предност што нисам студирао јер електроника напредује муњевито, из дана у дан, па бих на факултету губио сувише времена. Овако сам непрекидно био у току најновијих збивања.

Каријеру сам почео као технички новинар и написао сам седамнаест књижица техничких упутстава пре него што сам 1962. године основао мало предузеће. Преместио сам га у Кембриџ 1967. зато што су се тамо неки моји пријатељи већ бавили новим чудесним технологијама.

Обожавам музику, нарочито оперу, и члан сам управе Кембриџског симфонијског оркестра, али је моја највећа љубав, одмах после електронике, поезија. И сам пишем стихове, само за своју душу, никако за јавност. Свака просторија моје куће пуна је књига поезије, стихове увек носим и на пут. Волим и прозу, али ретко имам времена за романе.

У постељи сам око поноћи, с књигом стихова пре него што заспим.

Б. Дожић

Илустровао: Брана Јовановић

DIK BROWNE ХОГАР СТРАШНИ

ПОНОВО ЗАПАЋЕНИ ДИВЉИ ЋУРАНИ СУ ОД ШУМА ВИШЕ ВОЛЕЛИ НАСЕЉЕНА МЕСТА

КО ЈЕ КОГА ПРИПИТОМИО

Овај цртеж који представља дивљег ћурана нађен је у гробу индијанског поглавице. Потиче из 1120. године

Научници су одавно утврдили да је постојбина дивљих ћурана Северна Америка. Ћуран је био прва и омиљена домаћа животиња америчких Индијанаца. Они су их највише гајили због њиховог перја којима су се – а не као што се обично сматра орловим перима украшавале поглавице. Међутим дивљи ћуран је одавно реткост и у америчким шумама. Очувао се, углавном у резерватима.

Зато је управа Националног парка Меса Верде у држави Колорадо, уз помоћ и стручну сарадњу Државног одељења за дивљач и рибарство решила, 1950. године, да у својим ревирима поново насели ову дивљач. Набавили су три ћурана и седам ћурки те их пустили у шуме Националног парка. Повремено су их хранили. Овај експеримент описао је научник Жан Панклеј у свом чланку „Староиндијанска насеља и дивљи ћурани. Ко је кога припитомио?" објављеном у „Гласнику америчког археолошког друштва".

Укратко Панклеј износи следеће чињенице: Покушај је успео. Ћурке су налазиле довољно хране те су се – заштићене законом – брзо размножиле и прошириле целом облашћу Националног парка. Током година су се навикле на хиљаде туриста који посећују Меса Верде као и на буку њихових аутомобила. Слободно су шетале стазама и путевима, не склањајући се – чак ни на звук сирена, те су аутомобилисти били принуђени да вешто врлудају како их не би згазили.

Пућпурикање под верандом

Ћурани су открили да су најбоља заштита и заклон, током кишних дана и прохладних ноћи: покривене веранде и поткровља бројних викендица и шумских кућица расутих по Парку. Затим су навикли да у тим викендицама има увек хране и почели су – показујући неочекивану вештину и проналазачка својства да откривају и празне шпајзе и фрижидере!

Но – пише Панклеј – ћурке су својим изметом загадиле многе викендице и путељке у баштама. Деца више нису могла да се играју а старији да седе у баштама јер би их с времена на време, са високих грана треснула ћурећа пошиљка. Ћурке, скривене у грању, вребале су шта би дигле и поједерале са стола. Жене више нису смеле да суше свој веш на конопцима јер би га ћурке упропастиле. Кад би неко непажњом оставио врата колибе и за тренутак отворена, запрепастио би се којом би се брзином неколико ћурки увукло и смлавило све што је за јело...

На многобројне жалбе и тужбе судовима Управа је убацила неколико десетина парова друге врсте дивље ћурке које су требало – према схватању стручњака – да отерају, заправо врате ове одомаћене, припитомљене ћуране натраг у дивљину шума.

На опште запрепашћење ови дивљи дошљаци су се, и то већ од првог тренутка споразумели са староседеоцима. Уместо да их врате „природи" они су се навикли на аутомобиле, туристе и све благодети и радости вршљања по викендицама и људским насеобинама.

Илустровала Босиљка Кићевец

Најзад се, опет према упутствима стручњака прешло на друге мере. У зиму, кад је Национални парк затворен за туристе, стражари и ловочувари су, где год би видели сакупљена јата отворили паљбу из пушака, пуцајући изнад ћурана. Заплашене ћурке су – у први мах панично одлетале далеко у шуму, где би се опет сакупиле у јата и полако, прелетајући са дрвета на дрво вратиле у насељену зону. Стражари су опет пуцали – наравно изнад птица. Ове би се разлетеле али не онако панично као први пут и нису одлетале тако далеко. Затим би се опет вратиле.

Не иде им се у шуму

На треће плотуне нису одлетале ни педесетак метара. Враћале су се, вртећи се око ногу стражара и ловаца. Ови су опет пуцали али ћурани нису полетали већ су само, на пуцањ, залепршали крилима... „као да су хтели рећи чуварима како се љуте на то глупо и непотребно узнемиравање..."

После неколико дана акција је настављена. Управа је стражарима и особљу Парка наредила да ћуране из насеља отерају натраг у шуме. Сад су употребљене специјалне прскалице, мале бомбице које, кад се баце експлодирају уз заглушни прасак. После првих експлозија које су заплашиле птице и натерале их да се у паници раштркају, ћурке су се вратиле и гледале како понека њихова садруга – уплашено поскакује јер је прскалица праснула уз саму ногу.

Тад су стражари уперили на њих млазеве воде. Међутим, ово су ћурке схватиле као шалу и игру. Трчале би у правцу млаза, купале и брчкале се у води.

Ипак – као што се могло очекивати – строга одлука управе Националног парка је остварена и викендаши као и хиљаде туриста-посетилаца више не пате од многих непријатности које су им доносиле пренапучене колоније дивљих ћурака у Меса Верде – Колорадо.

А научник Жан Панклеј закључује свој чланак – који је у ствари посвећен испитивању историјске чињенице да је дивљи ћуран једина животиња коју су, у праисторији припитомили амерички Индијанци – питањем: „Ко је кога припитомио? Индијанци ћуране или ћурани њих?"

А. П. К.

ПОКАЗАЋУ ВАМ КАКВИ СУ ИТАЛИЈАНИ!

ДВОБОЈ ДАМЕ И ОФИЦИРА

У МИНХЕНУ 1841. ЕЛЕНА ВЕСПУЧИ ОРУЖЈЕМ ЈЕ ОДБРАНИЛА ЧАСТ СВОГ НАРОДА

Илустровао Ненад Мирковић

Једна стара хроника бележи догађај из 1841. Одиграо се у Минхену у салону једног аристократе (његовог имена нема у хроници). На седељци је било неколико мушкараца и жена. (Хроника не бележи никог поименице.) Мушкарци говоре о политици. Жене не обраћају пажњу на њихов разговор Осим једне. Елене Веспучи. . она је чула кад је млади баварски официр рекао

– Италијани су лењи У рату су велике кукавице

Увреда на увреду

Елена, рођена Италијанка, кћи фирентинског патриција Чезара Веспучија и директни потомак славног морепловца Америга Веспучија – се тргла. Руменило јој је облило лице Зар да се тако говори о њеним сународницима! Није могла да отрпи увреду Окренула се и пришла официру

– Господине, чула сам ваше нимало лепо мишљење о Италијанима. Умеју они да се боре. и то добро! Сигурна сам да се ниједна њихова жена не би уплашила двобоја с официром као што сте ви!

Намерно је говорила гласно да је сви чују. Гости су се запрепашћено окренули. Завладао је мук Млади официр се у први мах збунио али се брзо прибрао и одговорио

– Жао ми је што не могу да вас изазовем на двобој јер сте жена, а жене нису вичне оружју! Зато заборавимо!...

– Ни говора! – остала је упорна Фирентинка. – Господине, капетане, ја вас позивам на двобој! Ако не пристанете. значи нисте говорили по чистој свести!

С капетановог лица је нестало осмеха. Сад се више није имало куд. Морао је да прихвати изазов. Одређени су сведоци и изабрано оружје. Двобој револверима заказан је за сутрадан ујутру у шест на Шевиној пољани изван града. Елена Веспучи се затим поздравила са домаћином и брзим корацима напустила седељку.

До краја вечери једина тема разговора гостију био је предстојећи двобој између угледне Фирентинке и капетана Нико никада није чуо за мегдан жене и мушкарца оружјем

Нигде мира

Често су је помињали у аристократским круговима Европе. Отац јој је пружио благостање. Надао се да ће његова ружна кћи, захваљујући богатству и патрицијском пореклу, наћи мужа.

Године су пролазиле. Елена је зашла у тридесету. Све њене илузије су пропале. Није хтела да живи у очекивању мужа. Много је читала и научила три језика. Понашала се слободно

Дошла је у сукоб са породицом, а и да није, у Фиренци јој је постало тесно. Спаковала је ствари и отишла у Париз. Чим је стигла монденске рубрике листова су објавиле вест да се у престоници Француске настанила Елена Веспучи, потомак Америга Веспучија.

Париска аристократија је брже-боље пожурила да упозна познату даму са сјајним пореклом Првенство је имала Марија Амелија, жена краља Луја Филипа.

Ниједан позив на пријем није одбила. Непрестано је настојала да буде у центру пажње. Била је мали залогај за париске салонске сладокусце. Обузела ју је досада. Требало је нешто да учини, и себе опет убаци у жижу интересовања. Пала јој је на памет идеја да посети Америку. Тамо је настајало ново друштво и држава. Уосталом и континент је добио име по њеном претку Америгу. Била је сигурна да ће је одушевљено дочекати.

Није се преварила. На тло Америке је ступила уз топовске салве и клицање окупљене масе света. Пружала је руке представницима власти, грађанима, смешила се...

У њену част су приређиване свечаности, ручкови, коњске трке. То је било оно за чим је жудела.

Остаће заувек тајна зашто у Америци није саставила ни годину. Вратила се у Европу и срећу потражила у Минхену. Тридесетседмогодишња аристократкиња је полако излазила из моде. А онда је дошло до двобоја.

Капетан је пожурио

На Шевину пољану је први стигао капетан. Неколико минута касније у кочијама се довезла и Елена. Сведоци су их већ очекивали. Покушали су да их одврате од двобоја! Узалуд. Елена је била упорна, а капетан није хтео да се извини

Све се одвијало по утврђеном реду. Елена и официр су прихватили оружје и окренутих леђа стали једно уз друго. Чекао се знак да свако крене у свом правцу. После десетак корака капетан и Елена су се окренули лицем у лице. Официр је први подигао оружје и опалио. Сведоцима је застао дах. Готово је!

Девојка је имала срећу – метак је погодио у леву руку. Један од сведока је пришао да јој помогне, али га је она пресекла леденим погледом.

– Хвала, није потребно, наставимо!

Сада је био ред на њу да пуца. Капетан је стајао опуштен. Био је уверен да ће девојчин хитац завршити ко зна где.

Елена је полако подигла револвер. Пољаном се проломио пуцањ. Капетан се ухватио за груди и занео. Са неверицом је гледао у супарника. Хтео је нешто да каже, али се срушио. Сведоци су притрчали. Млади официр био је мртав.

...

Истог дана Елена је напустила Минхен. Од тада је нико више није видео. После петнаест година умрла је у Шпанији. Била је игуманија женског манастира.

Миленко Тодоровић

Алекс Рејмонд

НЕМА МИРА ЗА РИПА КИРБИЈА

НАЈЧУВЕНИЈИ ДЕТЕКТИВ СВЕТА ВЕЋ 39. ГОДИНУ УСПЕШНО РЕШАВА ЗАМРШЕНЕ СЛУЧАЈЕВЕ У ЧЕМУ МУ ЧЕСТО ПОМАЖЕ ВЕРНИ ДЕСМОНД

Хало, господине Кирби, имам за вас један веома важан случај. Ради се о убиству господина Адлера...

– Старог Мата Адлера? Читао сам извештај о томе. Веома занимљиво... Прихватам случај!

– Десмонде, стари друже, шта мислиш о једном крстарењу јужним морима?

– Па... бојим се да ће бити потребно више од десет минута за паковање.

И – после седам дана тајанствени „случај Адлер" решен је а убица ухваћен. Његове грубе црте непоправљивог криминалца а у исто време збуњен израз лица задовољили би и најизбирљивијег режисера. Тако изгледа творац Рипа Кирбија, Алекс Рејмонд, кога многи сматрају најбољим цртачем стрипа до данас.

Отац Флаша, Џима, тајног агента

Рејмонд се родио 1909. на атлантској обали САД, у Њу Рошелу. Није имао ни осам година а већ је изванредно цртао. Његов отац, иначе инжењер, први га је охрабрио. Увече би, седећи у фотељи, говорио: „Цртај ме, Алекс".

На жалост, отац му убрзо умире и Алекс мора веома млад да зарађује хлеб. Уписује се у уметничку школу „Гранд Централ" али у исто време ради. Најважнији тренутак за Рејмонда је сусрет са Расом Вестовером који у то време ради на „Тими Тајлеру" за агенцију „Кинг Фичерс Синдикејт", једну од највећих америчких агенција за дистрибуцију стрипова.

Одушевљен Рејмондовим цртачким талентом, Рас му налази посао цртача – почетника у „Кингу". Рејмондова природна надареност убрзо је примећена. Кратко време он помаже у послу Расу и двојици познатих цртача славних стрипова, Шику и Лајмену Јангу, док није 1934. створио свог првог јунака Флаша Гордона.

У ствари недеља страна „Флаша Гордона", који је у то време доживљавао прве авантуре на једној далекој планети, ишла је заједно с „Џимом из џунгле", стрипом који такође црта Рејмонд. Неколико недеља касније 24-годишњи цртач започиње још један стрип – „Тајни агент X–9. Сада Рејмонд ради упоредо на три стрипа. Али, напор постаје сувише велики и он после годину и по напушта посао на „Тајном агенту X-9"

„Флаш Гордон" и „Џим из џунгле" доживели су фантастичан успех код публике. „Универзал Пикчерс" је 1936. снимио најскупљи серијски филм до тада назван једноставно „Флаш Гордон". Главну улогу славног плавокосог хероја играо је Бастер Кребе, а Џима из џунгле Џони Вајсмилер, чувен по улози Тарзана Ови филмови су и данас, после тридесет година, веома попларни и приказују се на телевизији

Илустровао: Ненад Милићевић

За време рата Рејмонд је капетан у америчкој морнарици и очевидац свих акција на Окинави и Борнеу као и бомбардовању Јапана. На повратку у цивилство, 1946. године, Рејмонду је додељен чин мајора. Ипак, он се поново прихватио свог старог занимања, и два месеца касније рађа се нови лик, детектив интелектуалац Рип Кирби.

„Оскар" за стрип

Стрип је преконоћ постигао изванредан успех. Већ друга епизода овог стрипа појавила се у равно 450 листова широм света! За сваки каиш „Рипа Кирбија", у коме су обично биле три слике, „Кинг Фичерс Синдикејт" плаћао је Рејмонду – 1000 долара (милион и по старих динара).

Године 1949. Рејмонду је као најбољем цртачу године припала статуа „Реубен" – „Оскар за цртаче стрипова", који од 1946. сваке године додељује Национално удружење карикатуриста и цртача стрипова САД.

У септембру 1956. године док је радио на епизоди „Еликсир младости" Рејмонд је доживео трагичну саобраћајну несрећу. Поред њега у аутомобилу се налазио још један од мајстора стрипа – Стен Дрејк, творац „Јулије Џонс". Дрејк је прошао са лакшим озледама док је срце Алекса Рејмонда престало да куца.

Наследници

Рејмонд је за собом оставио осамнаест недовршених каишева епизоде „Еликсир младости". Посао око завршетка поверен је даровитом Џону Прентису. Он се трудио да стилски и технички достигне свог учитеља али се одмах осетило одсуство Рејмондове руке, његовог једноставног и савршеног потеза.

Временом Прентис је постао све бољи цртач. Захваљујући њему и писцу сценарија Фреду Дикенсону, који је прави мајстор за занимљиву и мистериозну причу, авантуре Рипа Кирбија из године у годину забављају и побуђују машту милиона старих и младих читалаца широм света. Пуних тридесет и девет година, од времена кад га је створила мајсторска рука мајора Рејмонда, до данас, нераздвојни пар – генијални детектив Кирби и поетични слуга Десмонд – запада у нове незгоде и увек тријумфујући напушта епизоду.

Не може се рећи да је Џон Прентис Рејмондов наследник јер би можда тиме увредили Дена Берија, који сада ради на „Флашу Гордону" или Виљемсона који црта Рејмондовог „Тајног агента X–9" (данас тајни агент „Кориган"), Пола Нориса који ради на Џиму из џунгле и многе друге који се угледају на Рејмонда и с поносом кажу да су његови ученици.

Е. Р.

Живот је прича прича је живот

: НИСАМ ПОСЛУШАО САВЕТ ИСКУСНОГ ЛОВЦА И ПОКУШАО САМ ДА СЕ СПРИЈАТЕЉИМ СА ОПАСНИМ МАЈМУНИМА. СХВАТИО САМ СВОЈУ ГРЕШКУ ТЕК КАД САМ СЕ НАШАО У ЊИХОВОМ КАВЕЗУ КАО У КЛОПЦИ

БАБУНИ ЋЕ МЕ УБИТИ

Видео сам бабуне како раздиру јагањце својим канџама као од челика. Посматрао сам их када се разбесне и нападну свакога ко крочи на њихову територију у пространствима Јужне Африке.

Али ова два бабуна – Тонсилс и Аденоидс – били су друкчији. Или сам бар ја тако мислио када сам почео да се старам о њима у једном приватном зоолошком врту у близини Јоханесбурга.

Власник зоолошког врта, Чарлс де Јонг – ми смо га сви звали чика Чарли – био је најбољи ловац кога сам икад срео. Део свог зоолошког врта, који се налазио крај куће у којој је живео, користио је као пролазни логор за животиње које је слао у друге земље.

Један од његових миљеника, Цезар, одрасли лав са огромном гривом, шетао се између кафанских столова и добијао укусне залогаје кобасица од гостију, а лени је дозвољавао да га милују својим прстима лепљивим од слаткиша.

Тек касније сам схватио да заиста треба поштовати човека који је до те мере успео да дресира и припитоми лава.

Опоменуо ме је да не задиркујем бабуне јер могу изненада да побесне, а од њиховог уједа могу да добијем беснило. Чика Чарли ми је такође нагласио да једине две животиње које се никада не могу припитомити и успешно дресирати јесу бабуни и леопарди. Али, имао сам 20 година, тек сам изашао из школе и мислио сам да знам боље од њега.

Мој главни посао био је да храним Аденоидс и Тонсилс. Био сам уверен да чика Чарлсу могу доказати да није у праву и да ћу стећи поверење бабуна.

Када сам их хранио морао сам веома обазриво да отварам врата њиховог кавеза. Изгледало је да су увек ужасно гладни. Једва сам имао времена да убацим њихов обед пре него што би се, фркћући и вриштећи, бацили на њега.

Да нисам увек муњевитом брзином повлачио руку, сигуран сам да би ми је бабуни дохватили и повредили.

После неколико недеља, уместо да убацим храну у њихов кавез и одмах одскочим, одлучио сам да проверим да ли сам стекао њихово поверење. Чика Чарли би се ужаснуо да ме је видео.

Клекнуо сам и ставио чинију с храном испод њих. У првом тренутку, они су само скакали по кавезу и ћерետали. Био је то тренутак пун напетости, али бар су врата кавеза иза мене била откључана и могао сам увек побећи.

Онда ми је Аденоидс, женка увек храбрија од њих двоје, пришла сасвим близу, узела чинију из руку, ставила је на под и почела да једе. Тонсилс ју је извесно време посматрао, а затим јој се придружио. Мада је Аденоидс увек била веома агресивна, приметио сам да Тонсилсу препушта најукусније залогаје.

После тога пуштали су ме да сваког дана, док једу, седим у њиховом кавезу. Била је то нека врста тријумфа за мене. Чика Чарли, разуме се, о томе ништа није знао.

Давао сам бабунима слаткише које су они обожавали. Подстрекавао сам их да говоре имитирајући њихове звуке сличне тихом кашљу и кликтању. Толико сам се с њима спријатељио да би, ако бих довољно дуго кашљао и кликтао, легли на леђа и дозвољавали ми да их требим од бува. После тога бих се сагнуо и сада је на њих био ред да ми бишту косу, што су чинили веома савесно.

Прошло је шест недеља. Сада сам могао да радим с њима шта сам хтео. Толико што се тиче чика Чарлија и његовог савета. Аденоидс и Тонсилс су ме слушали, преврталли се преко главе по мом наређењу, гурали колица, укратко, радили све што бих им рекао. А деца која су стајала крај кавеза уживала су у сваком тренутку те наше представе.

Био сам уверен да сам дресирао ове две животиње за које је чика Чарли, велики ловац, рекао да се не могу припитомити.

Можда сам се тог дана мало правио важан, јер су у зоолошки врт дошла моја три бивша школска друга.

Ушао сам у кавез и затворио врата за собом, али сам ипак водио рачуна о томе да останем незакључана. У почетку Аденоидс и Тонсилс су се беспрекорно понашали. Приказивали су све што сам их научио као да изводе неку циркуску тачку.

Али, то није било довољно мојим школским друговима. Један је закључао врата кавеза. Тек тако, шале ради. И док су друга двојица дрмали решетке кавеза, викнуо је:

– Десе, шта је сад на реду?

Ухватила ме је паника. Притрчао сам вратима, али сувише касно: Аденоидс и Тонсилс су се уплашили, а мало је која животиња опаснија од уплашеног бабуна. Испружили су канџе и док им се пљувачка сливала низ уста, почели су да фркћу. Опасан знак. Чика Чарли ми је то рекао.

Аденоидс се прва бацила на мене. Једном канџом закачила је џеп на мојој кошуљи, а другом дограбила косу покушавајући да ми изгребе лице. Вриснуо сам и замахнуо руком и не гледајући. Мислио сам само на беснило. „Готов си. Ако пустиш да те повреде до крви, добићеш беснило", мислио сам.

Тонсилс се придружио Аденоидс. И сад смо се нас троје котрљали по кавезу. Ухватио сам се за решетке и некако успео да станем на ноге. Инстинктивно, покушао сам да прокрчим себи пут. Ударио сам Тонсилса право у око и он је посрнуо као боксер после тешког ударца. Аденоидс је била опаснија и упорнија. Неколико пута сам је ударио, али она није одустајала. Кошуља ми је била у крпама, једва сам дисао.

Одједном, дршка метле испречила се између Аденоидс и мене. Санди, наш чистач, стигао је у последњем тренутку. Отерао је Аденоидс од мене и откључао врата. Изишао сам из кавеза и врата су се залупила за мном.

Нисам успео да докажем како чика Чарли није у праву. Али, бар сам остао жив да му признам своју погрешку.

Дес Керол

Илустровао Драгутин Њежић

РИП КИРБИ: МАТА ХАРИ ВОЛ СТРИТА

ЦРТА: ЏОН ПРЕТИНС (JOHN PRENTICE) ПИШЕ: ФРЕД ДИКИНСОН (FRED DICKENSON)

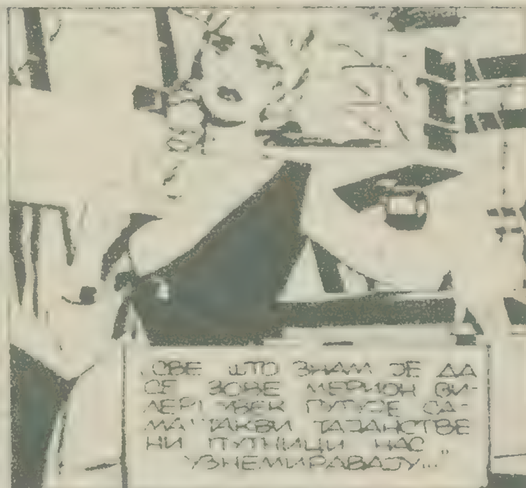

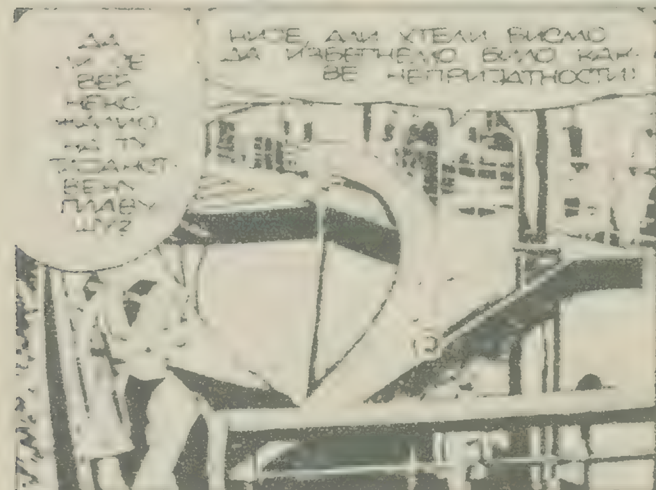

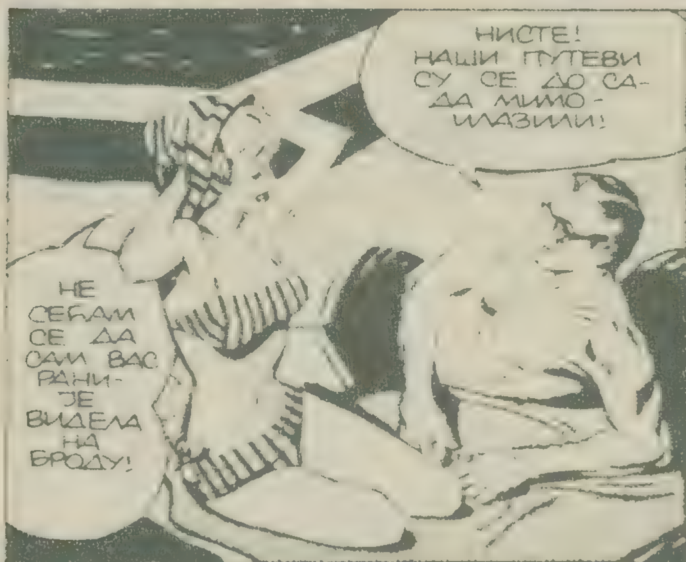

ИЗВЕШЋУ ТО ВЕЋ НЕКАКО...

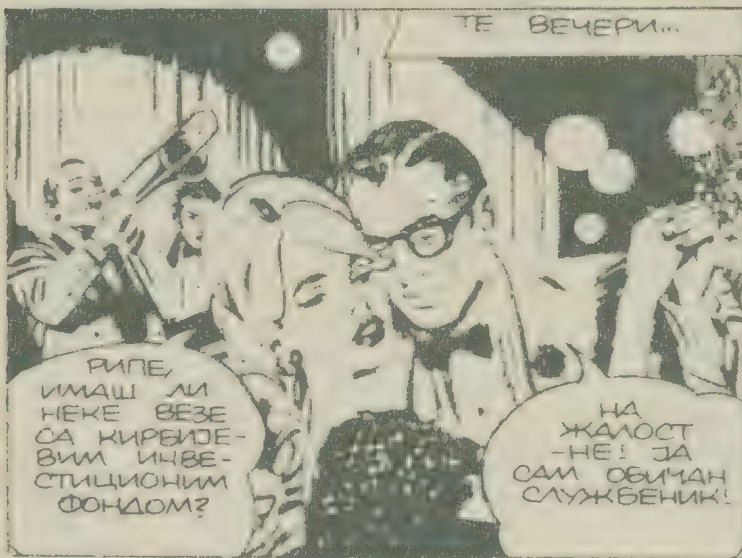

ЗДРАВО! ЈА САМ РИП КИРБИ! МОГУ ЛИ ДА ВАС СПАСЕМ И ИЗВУЧЕМ ИЗ ОВОГ БАЗЕНА?
ШТО ДА НЕ... ЈА САМ МАРИОН!

ВЕЋ САМ СЕ ПИТАЛА ЗАШТО НЕ ОДГОВАРАТЕ НА МОЈЕ ПОЗИВЕ УПОМОЋ!

НЕ СЕЋАМ СЕ ДА САМ ВАС РАНИЈЕ ВИДЕЛА НА БРОДУ!
НИСТЕ! НАШИ ПУТЕВИ СУ СЕ ДО САДА МИМОИЛАЗИЛИ!

ИПАК МОЖЕМО НАДОКНАДИТИ ИЗГУБЉЕНО ВРЕМЕ! ДА ВЕЧЕРАМО ЗАЈЕДНО?

РИП ИЗГЛЕДА ВЕОМА СРЕЋНО... ВАЉДА НИЈЕ ЗАБОРАВИО ЗАШТО САМ ГА ПОЗВАО...

ТЕ ВЕЧЕРИ...
РИПЕ, ИМАШ ЛИ НЕКЕ ВЕЗЕ СА КИРБИЈЕВИМ ИНВЕСТИЦИОНИМ ФОНДОМ?
НА ЖАЛОСТ -НЕ! ЈА САМ ОБИЧАН СЛУЖБЕНИК!

ТРГУЈЕМ ПОЛОВНИМ КОЛИМА, А ПОНЕКАД ПРОДАЈЕМ И ЗЕМЉИШТА!

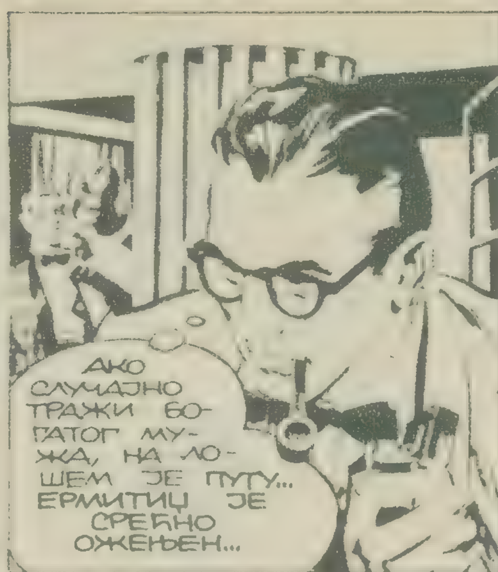

ИЗВИНИ, ЗАБОЛЕЛА МЕ ЈЕ ГЛАВА! НЕ МОГУ ВИШЕ ДА ИГРАМ!

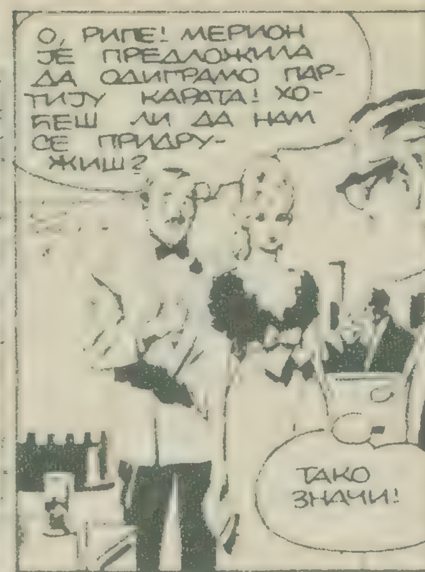

БИЋЕ МИ БОЉЕ! МОЖДА ЋЕМО СЕ КАСНИЈЕ ОПЕТ ВИДЕТИ У САЛОНУ!
БАШ МИ ЈЕ ЖАО, МЕРИОН!

СИГУРНО ЈОЈ ВИШЕ НИСАМ ЗАНИМЉИВ, ЈЕР ЈЕ САЗНАЛА ДА НИСАМ БОГАТ...

ГОСПОЂИЦЕ ВИЛЕР, ДА ПОПИЈЕМО НЕШТО?
ДОБРА ИДЕЈА, ГОСПОДИНЕ ЕРМИТИЦ!

ХМ, КАД ЈЕ СА МНОМ, БОЛИ ЈЕ ГЛАВА... А КАД ЈЕ С ЈЕДНИМ ОД НАЈБОГАТИЈИХ ЉУДИ ЊУЈОРКА, ЊОЈ НИЈЕ НИШТА...

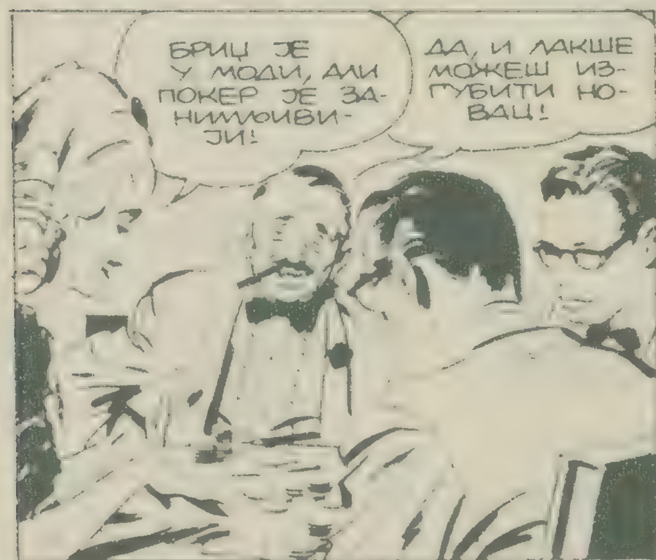

АКО СЛУЧАЈНО ТРАЖИ БОГАТОГ МУЖА, НА ЛОШЕМ ЈЕ ПУТУ... ЕРМИТИЏ ЈЕ СРЕЋНО ОЖЕЊЕН...

О, РИПЕ! МЕРИОН ЈЕ ПРЕДЛОЖИЛА ДА ОДИГРАМО ПАРТИЈУ КАРАТА! ХОЋЕШ ЛИ ДА НАМ СЕ ПРИДРУЖИШ?
ТАКО ЗНАЧИ!

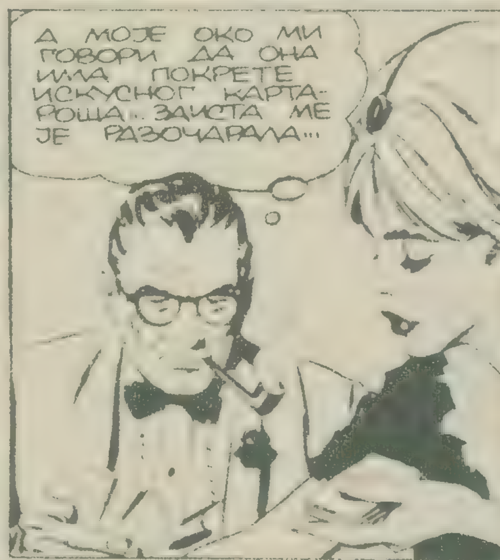

СА ЗАДОВОЉСТВОМ!
ИДЕМО ОНДА! НАЋИ ЋЕМО ЈОШ НЕКОГ ИГРАЧА!

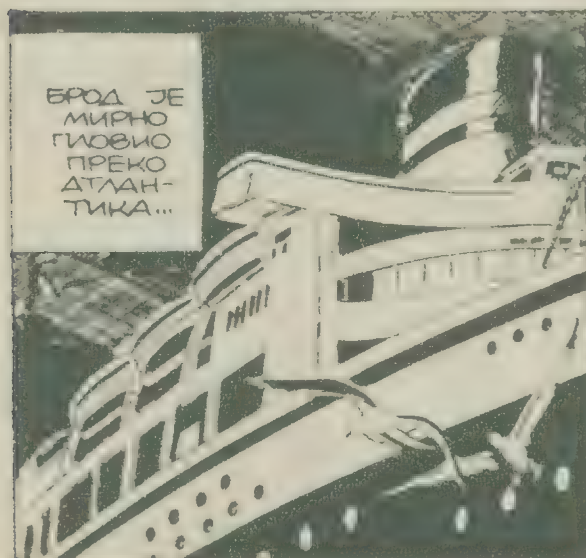

СИТНИ ПРЕВАРАНТ НА КАРТАМА... МЕРИОН МЕ ЈЕ ОДИСТА РАЗОЧАРАЛА...

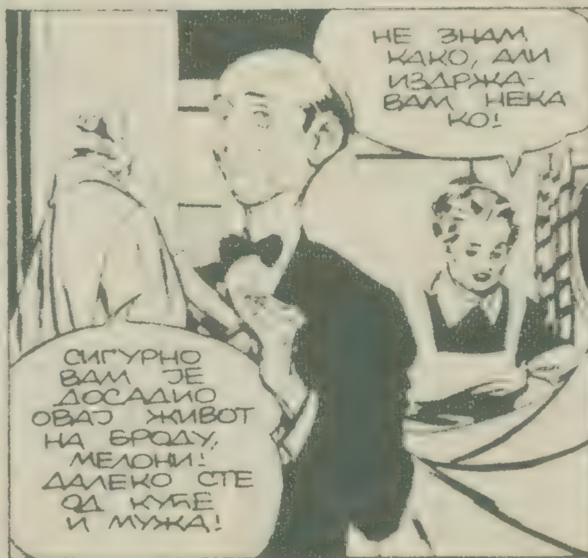

КАКО ГЛАВОБОЉА, МЕРИОН?
МНОГО МИ ЈЕ БОЉЕ, РИПЕ!

БРИЏ ЈЕ У МОДИ, АЛИ ПОКЕР ЈЕ ЗАНИМЉИВИЈИ!
ДА, И ЛАКШЕ МОЖЕШ ИЗГУБИТИ НОВАЦ!

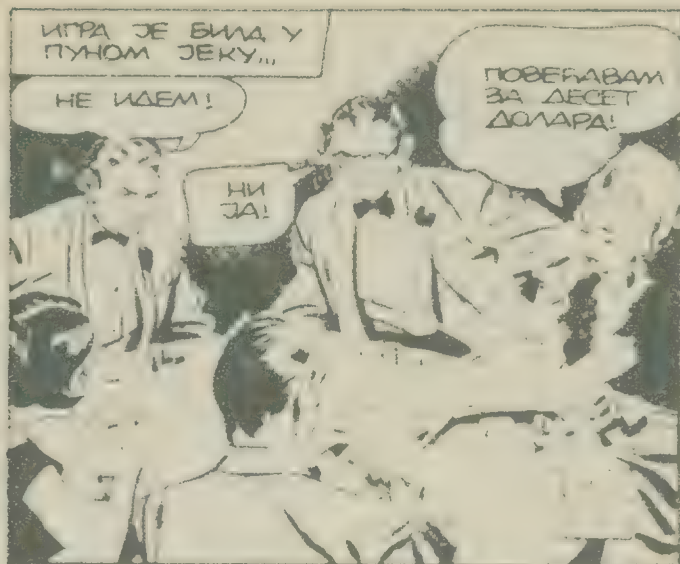

ТАТА НАС ЈЕ НАУЧИО ДА ИГРАМО КАРТЕ ЈОШ ДОК СМО БИЛЕ МАЛЕ! ГОВОРИО ЈЕ ДА ТО ИЗОШТРАВА ОКО И УМ!

А МОЈЕ ОКО МИ ГОВОРИ ДА ОНА ИМА ПОКРЕТЕ ИСКУСНОГ КАРТАРОША... ЗАИСТА МЕ ЈЕ РАЗОЧАРАЛА...

БРОД ЈЕ МИРНО ПЛОВИО ПРЕКО АТЛАНТИКА...

СИГУРНО ВАМ ЈЕ ДОСАДИО ОВАЈ ЖИВОТ НА БРОДУ, МЕЛОНИ! ДАЛЕКО СТЕ ОД КУЋЕ И МУЖА!
НЕ ЗНАМ КАКО, АЛИ ИЗДРЖАВАМ НЕКАКО!

ХАЈДЕ, МЕРИОН! ПОЧНИ ДА ВАРАШ... ПРИХВАТИЋУ ТВОЈУ ИГРУ...

ИГРА ЈЕ БИЛА У ПУНОМ ЈЕКУ...
НЕ ИДЕМ!
ПОВЕЋАВАМ ЗА ДЕСЕТ ДОЛАРА!
НИ ЈА!

ПЛАЋАМ!

ЕВО, САД ЋЕ НАША АЈКУЛИЦА ДА ЗАГРИЗЕ... МОРАМ ДОБРО ДА МОТРИМ...

САД ЈЕ ТРЕНУТАК...

КАРЕ ДЕСЕТКИ!
КАРЕ ДАМА!

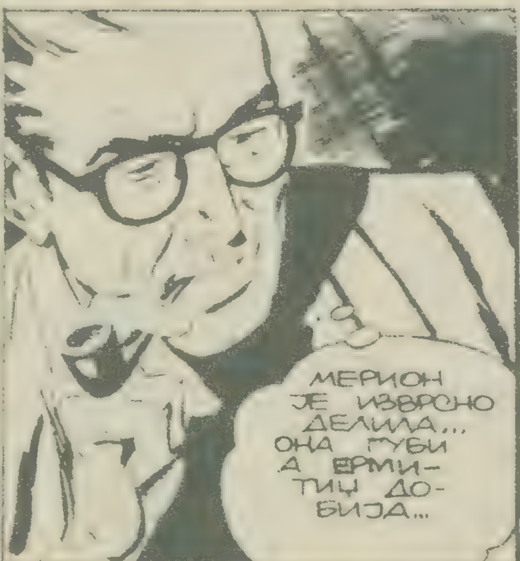

ОХ! МОРАМ ДА НОСИМ, А ИМАЛИ СТЕ ТАКО ДОБРЕ КАРТЕ!
ВАШЕ СУ БИЛЕ БОЉЕ!

ИГРА СЕ НАСТАВЉА...
ОПЕТ ЈА ДЕЛИМ! МОЖДА ЋУ БИТИ СРЕЋНИЈЕ РУКЕ!

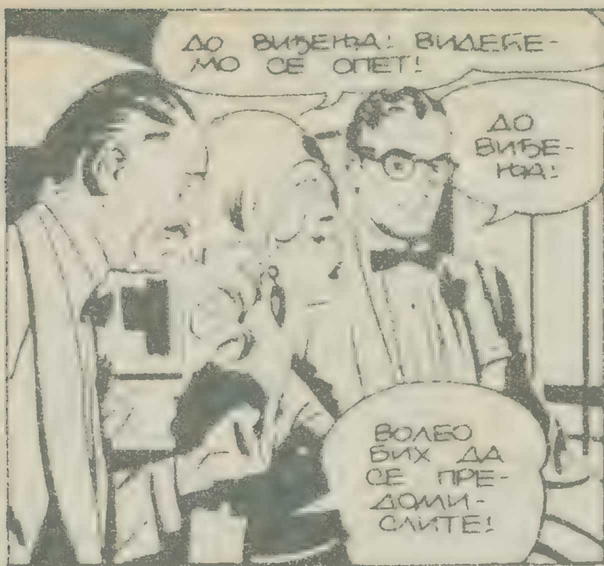

ИМАМ КЕНТУ!
ЖАО МИ ЈЕ, ИМАМ ФУЛ!

ФАНТАСТИЧНО! ОПЕТ ГУБИ!

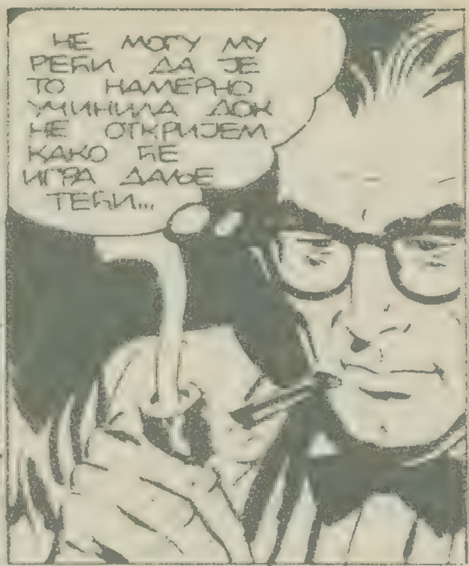

ИЗВИНИТЕ, АЛИ МОРАМ МАЛО ДА СЕ ПРОШЕТАМ!
И МЕНИ ЈЕ ДОСТА ИГРЕ!

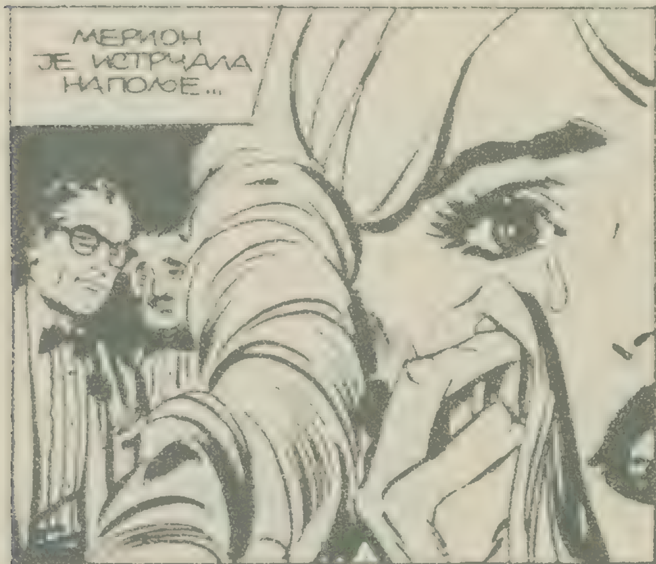

МЕРИОН ЈЕ ИЗВРСНО ДЕЛИЛА... ОНА ГУБИ А ЕРМИТИЏ ДОБИЈА...

ЗАИСТА МИ ЈЕ КРИВО, МЕРИОН! МОЛИМ ВАС, УЗМИТЕ НАЗАД ВАШ НОВАЦ!
НЕ, ХВАЛА! АКО МОГУ ДА ИГРАМ, ОНДА МОГУ И ДА ГУБИМ!

ДО ВИЂЕЊА! ВИДЕЋЕ-МО СЕ ОПЕТ!
ДО ВИЂЕ-ЊА!
ВОЛЕО БИХ ДА СЕ ПРЕ-ДОМИ-СЛИТЕ!

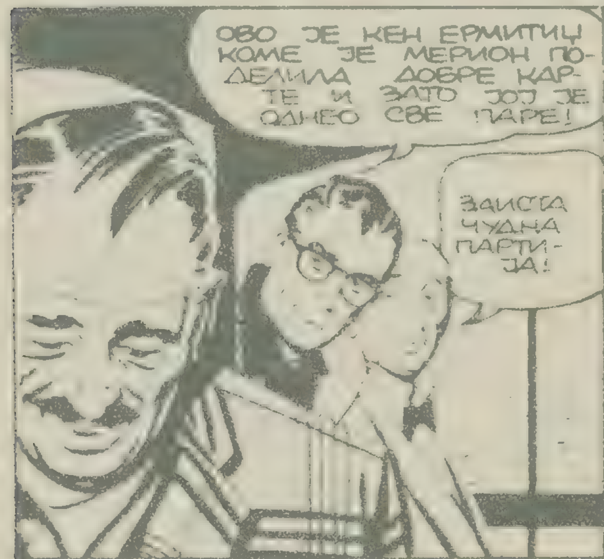

ЗАИСТА ЈЕ ДРАЖЕСНА МЛА-ДА ДАМА! ЖАО МИ ЈЕ ШТО ЈЕ ТОЛИКО МНОГО ИЗГУБИЛА!
И МЕНИ!

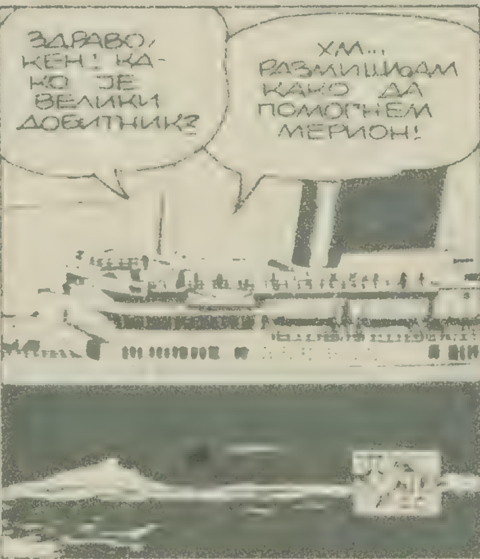

НЕ МОГУ МУ РЕЋИ ДА ЈЕ ТО НАМЕРНО УЧИНИЛА ДОК НЕ ОТКРИЈЕМ КАКО ЋЕ ИГРА ДАЉЕ ТЕЋИ...

МЕРИОН ЈЕ ИСТРЧАЛА НАПОЉЕ...

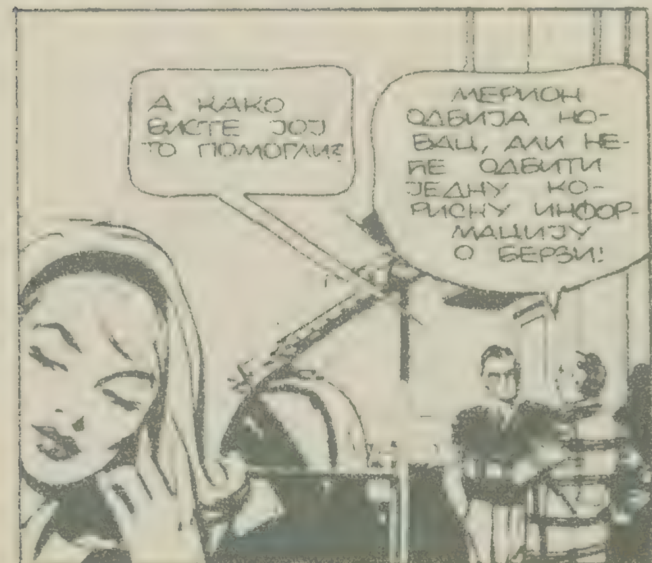

МИСЛИМ ДА ЈЕ ОВО БИ-ЛА ЈЕД-НА ОД МОЈИХ БОЉИХ УЛОГА... МО-ЈИ ПОСЛО-ДАВЦИ БИ БИЛИ ПО-НОСНИ НА МЕ-НЕ!

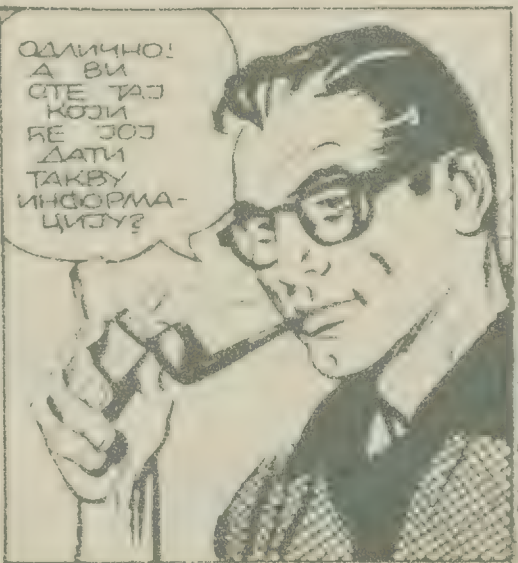

ЗАНИМЉИВО ВЕЧЕ?
ДА, УПРАВО САМ ВИ-ДЕО КАКО СЕ ЈЕДНА ДАМА ОДРЕКЛА ПОВЕЋЕ СУМЕ!

ОВО ЈЕ КЕН ЕРМИТИЦ КОМЕ ЈЕ МЕРИОН ПО-ДЕЛИЛА ДОБРЕ КАР-ТЕ И ЗАТО ЈОЈ ЈЕ ОДНЕО СВЕ ПАРЕ!
ЗАИСТА ЧУДНА ПАРТИ-ЈА!

ЗДРАВО, КЕН! КА-КО ЈЕ ВЕЛИКИ ДОБИТНИК?
ХМ... РАЗМИШЉАМ КАКО ДА ПОМОГНЕМ МЕРИОН!

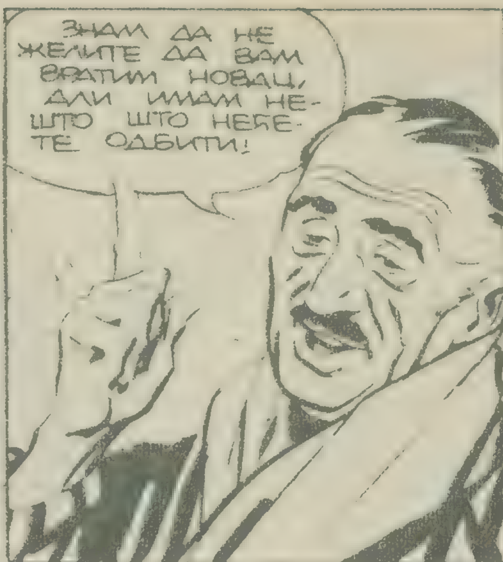

АЛИ, РЕКЛА ЈЕ ДА НЕЋЕ НОВАЦ!
ЗНАМ, АЛИ ИМАМ ЈЕДНУ ДОБРУ ИДЕЈУ...

А КАКО БИСТЕ ЈОЈ ТО ПОМОГЛИ?
МЕРИОН ОДБИЈА НО-ВАЦ, АЛИ НЕ-ЋЕ ОДБИТИ ЈЕДНУ КО-РИСНУ ИНФОР-МАЦИЈУ О БЕРЗИ!

ОДЛИЧНО! А ВИ СТЕ ТАЈ КОЈИ ЋЕ ЈОЈ ДАТИ ТАКВУ ИНФОРМА-ЦИЈУ?

КАКО МИСЛИ-ТЕ ТО ДА УРА-ДИТЕ?
ЗА КОЈИ МИНУТ НАЋИ ЋЕМО СЕ КРАЈ БАЗЕ-НА!

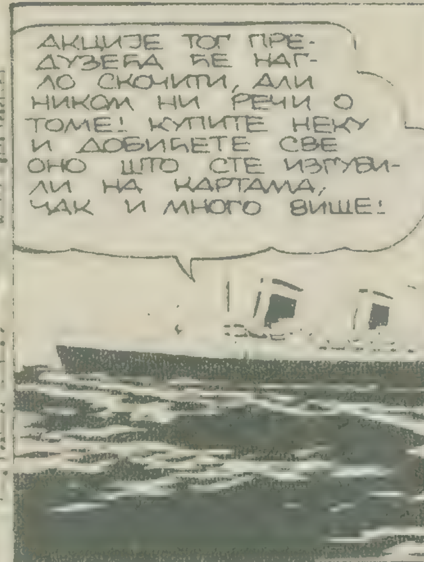

МЕРИОН, ВИ СТЕ ДИВНА МЛАДА ОСОБА И ЖАО МИ ЈЕ ШТО САМ ВАМ УЗЕО НОВАЦ! ИМАО САМ ВИШЕ СРЕЋЕ... ТО ЈЕ СВЕ!
МОЛИМ ВАС, НЕ ПРИЧАЈМО ВИШЕ О ТОМЕ!

ЗНАМ ДА НЕ ЖЕЛИТЕ ДА ВАМ ВРАТИМ НОВАЦ, АЛИ ИМАМ НЕШТО ШТО НЕЋЕТЕ ОДБИТИ!

ЕРМИТИЦ СЕ БАВИ ВЕЛИКИМ ПОСЛОВИМА И ЗАИСТА МОЖЕ ДА ПОМОГНЕ НЕКОМ КО НЕ МОЖЕ МНОГО ДА УЛОЖИ...

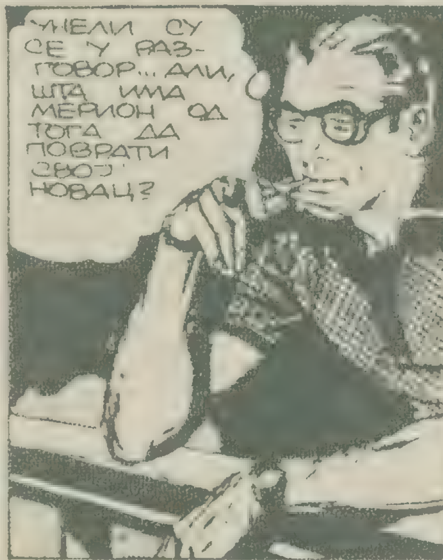

ЗАБОРАВИМО СВЕ, МОЛИМ ВАС!
НЕМА ПОТРЕБЕ! ЗНАМ ДА КУПУЈЕТЕ АКЦИЈЕ НА БЕРЗИ! ИМАМ ЗА ВАС ЈЕДАН ОДЛИЧАН ПОСАО...

МОЈЕ ПРЕДУЗЕЋЕ, ЕРМИТИЦ И КОМПАНИЈА КУПУЈЕ МЕЂУНАРОДНУ ФИЛМСКУ КОМПАНИЈУ...

АКЦИЈЕ ТОГ ПРЕДУЗЕЋА ЋЕ НАГЛО СКОЧИТИ, АЛИ НИКОМ НИ РЕЧИ О ТОМЕ! КУПИТЕ НЕКУ И ДОБИЋЕТЕ СВЕ ОНО ШТО СТЕ ИЗГУБИЛИ НА КАРТАМА, ЧАК И МНОГО ВИШЕ!

ОБЕЋАВАМ ВАМ ДА ЋЕТЕ НАПРАВИТИ ОДЛИЧНУ ИНВЕСТИЦИЈУ!
БАШ СТЕ ДИВНИ! ОВО ВАМ ЗАИСТА НЕ МОГУ ОДБИТИ!

АКО МИ ДОЗВОЛИТЕ, ЈАВИЋУ МОМ БЕРЗАНТСКОМ ПОСРЕДНИКУ ДА КУПИ НЕКОЛИКО АКЦИЈА...

УНЕЛИ СУ СЕ У РАЗГОВОР... АЛИ, ШТА ИМА МЕРИОН ОД ТОГА ДА ПОВРАТИ СВОЈ НОВАЦ?

ДИВНИ СТЕ! ХВАЛА ВАМ НА УСЛУЗИ!

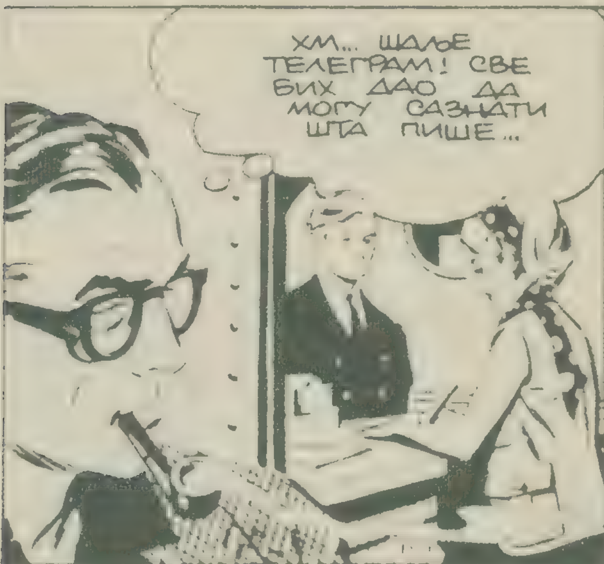

ОХ, ОХ! НИЈЕ ТО НИШТА! ТО ЈЕ НАЈМАЊЕ ШТО САМ ЗА ВАС МОГАО ДА УЧИНИМ!

МАЛО МИ ЈЕ ХЛАДНО! ИДЕМ ДА СЕ ПРЕСВУЧЕМ! ВИДЕЋЕМО СЕ КАСНИЈЕ!
ВАЖИ! ДОГОВОРИЛИ СМО СЕ!

МЕРИОН ОДЛАЗИ, А ЕРМИТИЦ ДЕЛУЈЕ ВЕОМА ЗАДОВОЉНО... МОРА ДА ЈОЈ ЈЕ ДАО ОНУ ИНФОРМАЦИЈУ...

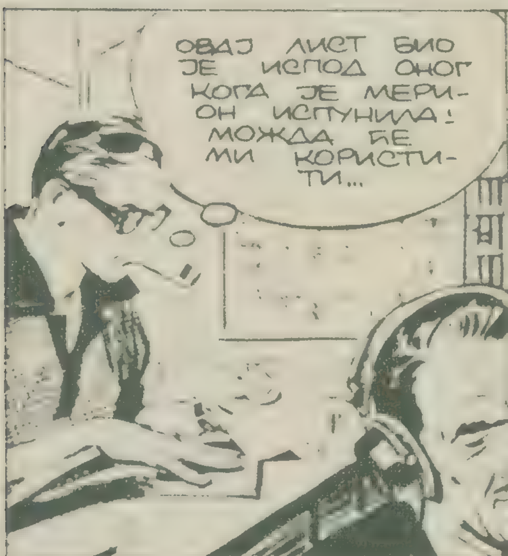

ИЗГЛЕДА ДА ЋЕ ОВО БИТИ МОЈ НАЈВЕЋИ ПОДВИГ! ТРЕБА ОДМАХ ДА ПОШАЉЕМ ПОРУКУ...

ОХО! НАША ПРИЈАТЕЉИЦА СЕ ВЕЋ ПРЕСВУКЛА... ТА НЕ ГУБИ ВРЕМЕ...

ХМ... ШАЉЕ ТЕЛЕГРАМ! СВЕ БИХ ДАО ДА МОГУ САЗНАТИ ШТА ПИШЕ...

ЗДРАВО! ДА ОДИГРАМО ПАРТИЈУ РЕМИЈА?
ГОТОВО ЈЕ С КАРТАМА! ЈА САМ СВОЈЕ ОДИГРАЛА!

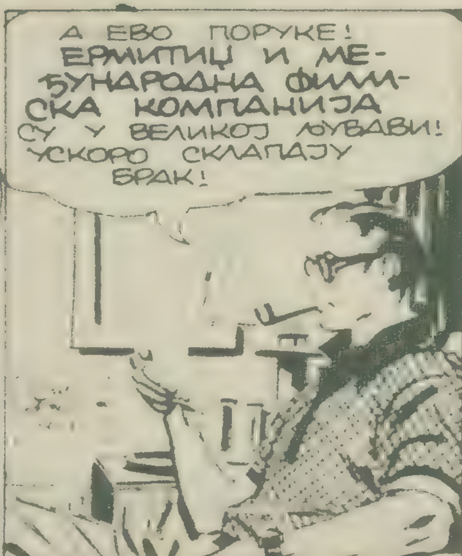

ХОЋЕТЕ ЛИ И ВИ ДА ПОШАЉЕТЕ ТЕЛЕГРАМ?
ДАЈТЕ МИ ФОРМУЛАР, ЈОШ ЋУ ДА РАЗМИСЛИМ!

ОВАЈ ЛИСТ БИО ЈЕ ИСПОД ОНОГ КОГА ЈЕ МЕРИОН ИСПУНИЛА! МОЖДА ЋЕ МИ КОРИСТИТИ...

ЈЕСТЕ ЛИ ОДУСТАЛИ ОД ПОРУКЕ?
НИСАМ ЈОШ! ИДЕМ У КАБИНУ ДА РАЗМИСЛИМ!

ШТА ТО РАДИТЕ, АКО МОГУ ДА ЗНАМ?
НЕШТО ИСТРАЖУЈЕМ! МОЖДА ОВО НИЈЕ БАШ УЧТИВО...

СРЕЋОМ, МЕРИОН ДОСТА ПРИТИСКА ОЛОВКОМ КАД ПИШЕ ПА ТО ЛЕПО МОЖЕ ДА СЕ ВИДИ ПОД ЈАКОМ СВЕТЛОШЋУ! ПОРУКУ ЈЕ ПОСЛАЛА АКЦИОНАРСКОМ ДРУШТВУ, 35. ИСТОЧНА УЛИЦА БРОЈ 520, ЊУЈОРК!

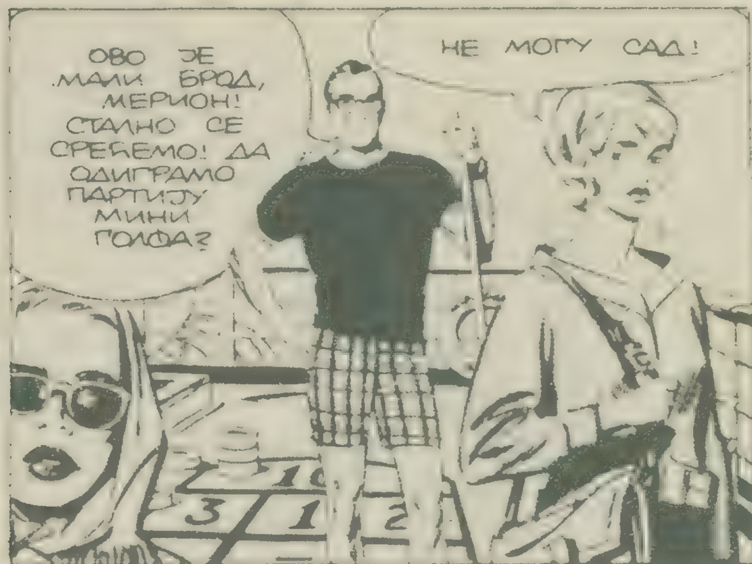

А ЕВО ПОРУКЕ! **ЕРМИТИЦ И МЕЂУНАРОДНА ФИЛМСКА КОМПАНИЈА** СУ У ВЕЛИКОЈ ЉУБАВИ! УСКОРО СКЛАПАЈУ БРАК!

ЧУДАН НЕКИ ТЕЛЕГРАМ!
ДА! НАЈЧУДНИЈА ПОРУКА БЕРЗАНСКОМ ПОСРЕДНИКУ КОЈУ САМ ИКАД ВИДЕО!

САД ПОШТО ЗНАТЕ ШТА ЈЕ НАПИСАЛА, ШТА ЋЕТЕ ПРЕДУЗЕТИ?
БАШ НИШТА!

А ЗАШТО? ЗАТО ШТО НЕ ЗНАМ ШТА ТРЕБА ДА РАДИМ!

ОНА НИЈЕ ПРЕКРШИЛА ЗАКОН, АЛИ СВЕ МИ ГОВОРИ ДА ОВО НЕ ИДЕ НА ДОБРО!
ЕХ, А ТАКО ЈЕ ЗГОДНА ДЕВОЈКА!

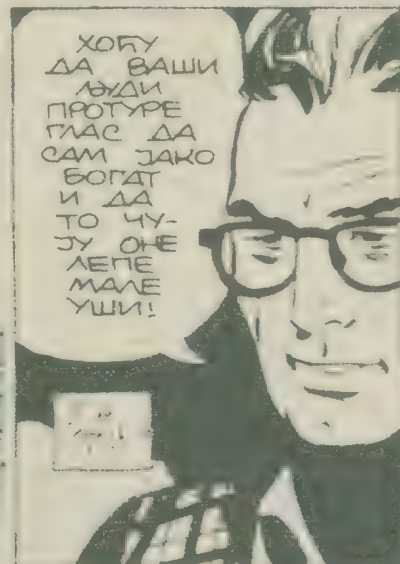

ОВО ЈЕ МАЛИ БРОД, МЕРИОН! СТАЛНО СЕ СРЕЋЕМО! ДА ОДИГРАМО ПАРТИЈУ МИНИ ГОЛФА?
НЕ МОГУ САД!

А БАДМИНТОН, ТЕНИС ИЛИ ПИНГ-ПОНГ?
НЕ, КИРБИ!

МОРАМ ЈЕ НЕКАКО ЗАИНТЕРЕСОВАТИ, А МИСЛИМ ДА ЗНАМ КАКО ЋУ...

ЕНО, МЕРИОН ЗАВОДИ НОВУ ПТИЧИЦУ... АЛИ, САД ЋУ ЈЕ ОПЕТ ЈА ПРИВУЋИ...

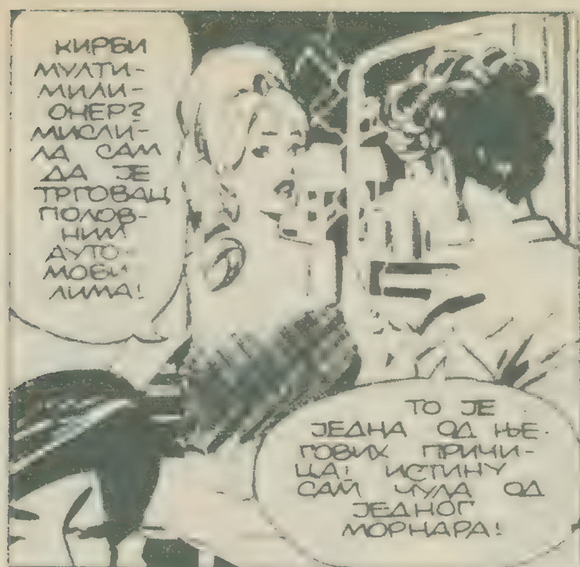

КАКО ИДЕ ИСТРАГА, РИПЕ?
ДОСТА ДОБРО, КАПЕТАНЕ, АЛИ МОРАТЕ МИ И ВИ МАЛО ПОМОЋИ!

ХОЋУ ДА ВАШИ ЉУДИ ПРОТУРЕ ГЛАС ДА САМ ЈАКО БОГАТ И ДА ТО ЧУЈУ ОНЕ ЛЕПЕ МАЛЕ УШИ!

СА ЗАДОВОЉСТВОМ ЋУ ТО СПРОВЕСТИ У ДЕЛО!
ХВАЛА! А САД ЧУЈТЕ ШТА ТАЧНО ВАШЕ ОСОБЉЕ ТРЕБА ДА КАЖЕ...

МАЛО КАСНИЈЕ...
ОХО! ЈЕСТЕ ЛИ ВИДЕЛИ КО ЈЕ САД ПРОШАО?
НИСАМ ОБРАТИЛА ПАЖЊУ!

РЕМИНГТОН КИРБИ, МУЛТИМИЛИОНЕР! ШТА БИХ ДАЛА ДА МЕ ЗАПРОСИ!

КИРБИ МУЛТИМИЛИОНЕР? МИСЛИЛА САМ ДА ЈЕ ТРГОВАЦ ПОЛОВНИМ АУТОМОБИЛИМА!
ТО ЈЕ ЈЕДНА ОД ЊЕГОВИХ ПРИЧИЦА! ИСТИНУ САМ ЧУЛА ОД ЈЕДНОГ МОРНАРА!

ТОЛИКО ЈЕ БОГАТ ДА НИ САМ НЕ ЗНА КОЛИКО ИМА ПАРА! ПРЕТВАРА СЕ КАО ДА ЈЕ НИКО И НИШТА, ДА МУ ЉУДИ НЕ БИ ДОСАЂИВАЛИ!

МАНИКИРКА МИ ЈЕ НАМИГНУЛА... ПРЕТПОСТАВЉАМ ДА ЈЕ МЕРИОН ЗАГРИЗЛА УДИЦУ...

БИЋЕ ЗАНИМЉИВО ВИДЕТИ КАКО ЋЕ СЕ МЕРИОН САДА ПОНАШАТИ!

ШАЛИШ СЕ? КИРБИ НА БРОДУ?
ДА! БИО САМ ЧЛАН ПОСАДЕ НА ЊЕГОВОЈ ЈАХТИ ГОДИНУ ДАНА!

МЕРИОН, ТИ СИ ДРЕМАЛА, А ПТИЧИЦА УМАЛО ДА ТИ НИЈЕ ПРОМАКЛА...

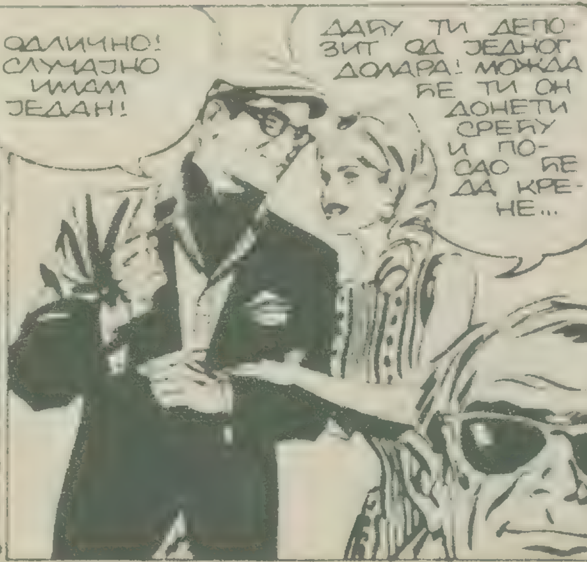

АЛИ, ПОШТО ЗНАМ КО СИ, КИРБИ, ПОКУШАЋУ ДА ТЕ ОЧАРАМ...

УСКОРО ЋЕ СИГУРНО ОВУДА ПРОЋИ...

АХ, ТУ СИ! А ШТА КАЖЕШ ЗА ВАТЕРПОЛО, РУКОМЕТ ИЛИ ОДБОЈКУ? ИМАМ ЈА ЈОШ ИГАРА НА РЕПЕРТОАРУ!
НАЈБОЉЕ ЋЕ БИТИ ДА МАЛО ПРОШЕТАМО!

КАКО ИДЕ ПОСАО С ПОЛОВНИМ КОЛИМА?
НЕ БАШ СЈАЈНО!

МОЖДА ТИ ЈА МОГУ ПОМОЋИ! ВОЛЕЛА БИХ ДА ИМАМ „СТЕНЛИ" ИЗ 1909. ГОДИНЕ!

ОДЛИЧНО! СЛУЧАЈНО ИМАМ ЈЕДАН!
ДАЋУ ТИ ДЕПОЗИТ ОД ЈЕДНОГ ДОЛАРА! МОЖДА ЋЕ ТИ ОН ДОНЕТИ СРЕЋУ И ПОСАО ЋЕ ДА КРЕНЕ...

ОВО ЈЕ ОДИСТА ДИВНО ПУТОВАЊЕ! ЖЕЛЕЛА БИХ ДА СЕ НИКАД НЕ ЗАВРШИ!
И ЈА, МЕРИОН! НАДАМ СЕ ДА ЋЕМО СЕ ВИЂАТИ И ПОСЛЕ...

НАРАВНО ДА ХОЋЕМО! ЖЕЛИМ ДА САЗНАМ СВЕ О ТЕБИ, ЧАК И О ТВОЈОЈ ТРГОВИНИ ПОЛОВНИМ АУТОМОБИЛИМА!

ВИДЕЋЕМО СЕ КАСНИЈЕ!
САМО ПОКУШАЈ ДА МИ УМАКНЕШ!

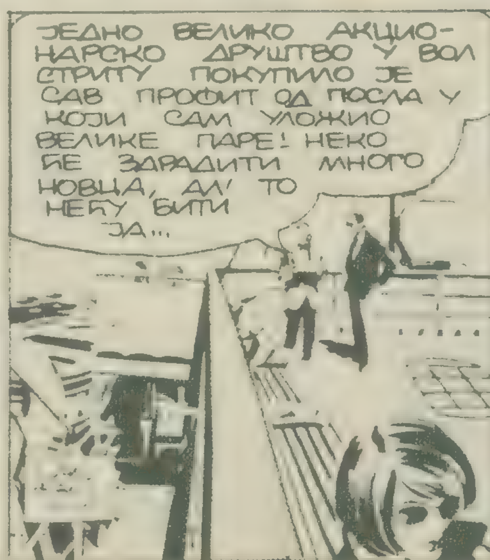

ОХ! ШТА СВЕ МОЖЕ ДА УЧИНИ КОЈИ МИЛИОН ДОЛАРА...

ЗАХВАЉУЈУЋИ ЊИМА, МЕРИОН ЋЕ ОПЕТ ДА СЕ ВРТИ ОКО МЕНЕ...

ТЕЛЕГРАМ ЗА ВАС, ГОСПОДИНЕ ЕРМИТИЦ!
ХВАЛА...

ОХ! ПА ОВО ЈЕ СТРАШНО!

ШТА СЕ ДОГОДИЛО? ЗАШТО СЕ ПРЕЗНОЈАВАТЕ?
УПРАВО САМ ДОБИО ЛОШУ ВЕСТ!

ЈЕДНО ВЕЛИКО АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО У ВОЛ СТРИТУ ПОКУПИЛО ЈЕ САВ ПРОФИТ ОД ПОСЛА У КОЈИ САМ УЛОЖИО ВЕЛИКЕ ПАРЕ! НЕКО ЋЕ ЗАРАДИТИ МНОГО НОВЦА, АЛ' ТО НЕЋУ БИТИ ЈА...

ОВА ТРАНСАКЦИЈА ЈЕ ОДРЖАНА У ВЕЛИКОЈ ТАЈНОСТИ! НИЈЕ МИ ЈАСНО КАКО ЈЕ НЕКО ПРОЗРЕО МОЈЕ НАМЕРЕ?
КАКВА МИСТЕРИЈА, ЗАР НЕ?

О ПОСЛОВИМА У ВОЛ СТРИТУ УПОЗНАТИ СУ САМО МОЈИ НАЈБЛИЖИ САРАДНИЦИ!
А ЗАР ТАЈНУ НИСТЕ ОДАЛИ И МЕРИОН?

ОНА НИШТА НИЈЕ МОГЛА ДА УЧИНИ! У ОВО ЈЕ УПЕТЉАН НЕКО МОЋНИЈИ!

ОНА НЕМА ДОВОЉНО НОВЦА ДА БИ ТО САМА ИЗВЕЛА! ОХ! ШТА САД ДА РАДИМ?
ПРВО СЕ ПРИБЕРИТЕ!

ЗНАМ ДА МЕРИОН С ОВИМ НЕМА ВЕЗЕ! А КАД БИ МОЈИ ПАРТНЕРИ САЗНАЛИ ДА САМ ЈОЈ ОДАО ПОСЛОВНУ ТАЈНУ, ТО БИ ЗА МЕНЕ БИО КРАЈ...
СХВАТАМ...

А МОЈЕ НАМЕРЕ БИЛЕ СУ НАЈИСКРЕНИЈЕ! ХТЕО САМ ДА ПОМОГНЕМ ЈАДНОЈ ДЕВОЈЦИ ДА ПОШТЕНО ВРАТИ СВОЈ НОВАЦ!
© King Features Syndicate.

ДА ЛИ ЈЕ ОДИСТА МОГЛА ТАКО НЕШТО ДА УЧИНИ! НЕ, ПИТАЋУ ЈЕ!
ДОБРА ИДЕЈА!

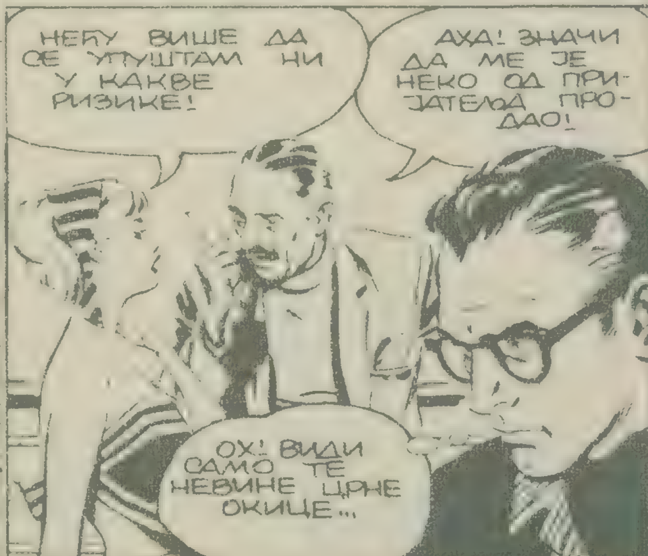

А АКО СЕ ОНА КРИЈЕ ИЗА СВЕГА, БИЋЕ ТО ЗА МЕНЕ ТЕЖАК УДАРАЦ!
ЕВО ЈЕ! ЗАШТО ЈЕ ОДМАХ НЕ ПИТАТЕ?

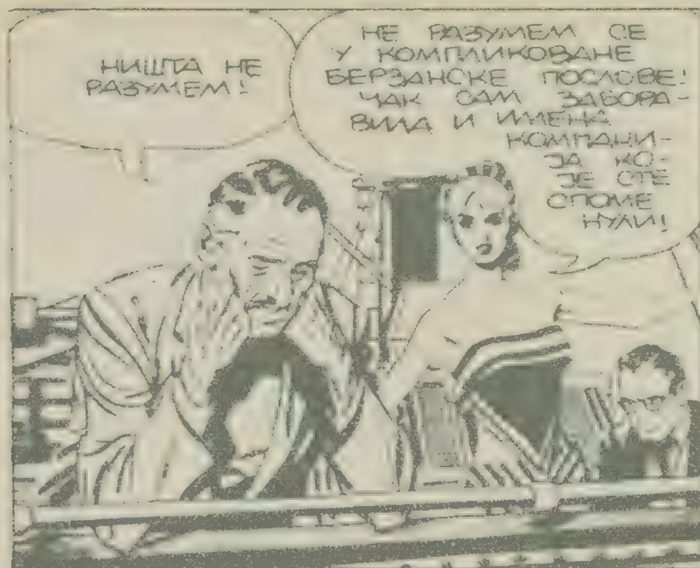

ОХО, КОГА ВИДИМ! ЗАШТО СТЕ ДАНАС ТАКО ОЗБИЉНИ?

ИМАМ ДЕБЕЛЕ РАЗЛОГЕ ДА БУДЕМ ЗАБРИНУТ! МОРАМ НЕШТО ДА ВАС ПИТАМ...
САМО ИЗВОЛ'ТЕ!
ОНА ВЕЋ ИМА СПРЕМНУ ЧИТАВУ ЛИСТУ ОДГОВОРА...

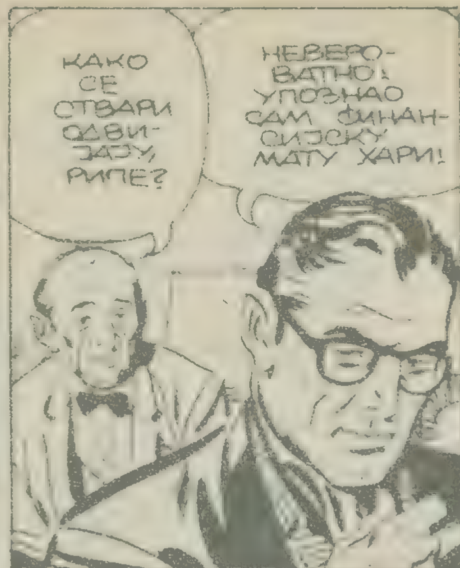

МЕРИОН, ДА ЛИ СТЕ ОБАВЕСТИЛИ ВАШЕГ БЕРЗАНСКОГ ПОСРЕДНИКА ДА ВАМ КУПИ ОНЕ АКЦИЈЕ?
ОХ, НЕ! НИСАМ!

ОДЛУЧИЛА САМ ДА НЕ ИСКОРИСТИМ ВАШЕ ОБАВЕШТЕЊЕ!

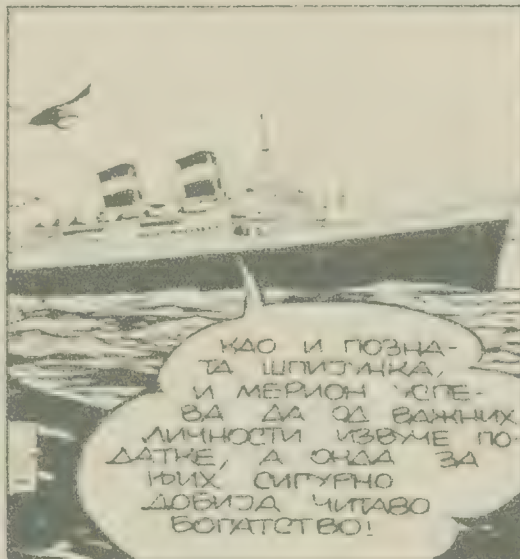

НЕЋУ ВИШЕ ДА СЕ УПУШТАМ НИ У КАКВЕ РИЗИКЕ!
АХА! ЗНАЧИ ДА МЕ ЈЕ НЕКО ОД ПРИЈАТЕЉА ПРОДАО!
ОХ! ВИДИ САМО ТЕ НЕВИНЕ ЦРНЕ ОКИЦЕ...

НИШТА НЕ РАЗУМЕМ!
НЕ РАЗУМЕМ СЕ У КОМПЛИКОВАНЕ БЕРЗАНСКЕ ПОСЛОВЕ! ЧАК САМ ЗАБОРАВИЛА И ИМЕНА КОМПАНИЈА КОЈЕ СТЕ СПОМЕНУЛИ!

РИПЕ, ВИДЕЋЕМО СЕ КАСНИЈЕ! МЕНИ ИПАК ВИШЕ ЛЕЖЕ ПОЛОВНА КОЛА!
ПОЗВАЋУ ТЕ, МЕРИОН!

КАКО СЕ СТВАРИ ОДВИЈАЈУ, РИПЕ?
НЕВЕРОВАТНО! УПОЗНАО САМ ФИНАНСИЈСКУ МАТУ ХАРИ!

ФИНАНСИЈСКУ МАТУ ХАРИ? КАКО ТО МИСЛИТЕ?
ЛЕПО! ТО ЈЕ МЕРИОН ВИЛЕР, ДЕЗМОНДЕ!

КАО И ПОЗНАТА ШПИЈУНКА, И МЕРИОН УСПЕВА ДА ОД ВАЖНИХ ЛИЧНОСТИ ИЗВУЧЕ ПОДАТКЕ, А ОНДА ЗА ЊИХ СИГУРНО ДОБИЈА ЧИТАВО БОГАТСТВО!

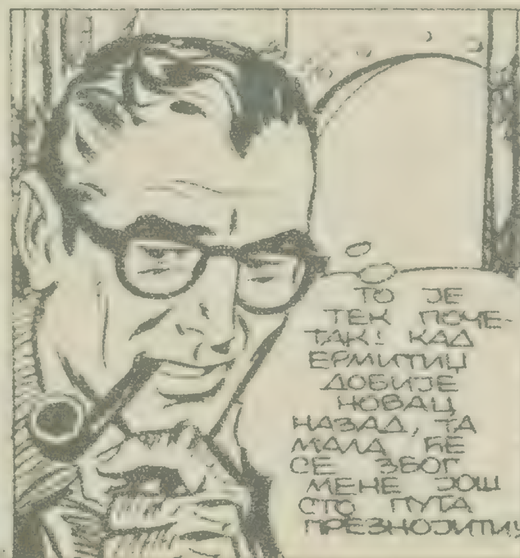

ХОЋЕТЕ ЛИ ЈЕ ИЗРУЧИТИ ПОЛИЦИЈИ?
НЕ МОГУ, ЈЕР НЕМАМ ДОКАЗА! АЛИ ЗНАМ КАКО ЋУ ПОКВАРИТИ ТУ ЊЕНУ ИГРУ!

ШТА СМЕРАТЕ?
ПРВО ЋУ ПОСЛАТИ ТЕЛЕГРАМ КОМПАНИЈИ ЗА КОЈУ РАДИ!

ЕВО! БРАК СЕ РАСПАО! ВРАТИТЕ ПОКЛОНЕ!

АЛИ, ХОЋЕ ЛИ ОБРАТИТИ ПАЖЊУ НА ПОРУКУ КОЈА ОД ВАС СТИЖЕ?
НЕЋЕ, АЛИ ЗАТО ЋУ ПОТПИСАТИ МЕРИОН ВИЛЕР!

МОЛИМ ВАС, ОДНЕСИТЕ ОВО РАДИО-ТЕЛЕГРАФИСТИ!
СА ЗАДОВОЛСТВОМ! РАДОВАЋУ СЕ АКО ПОКВАРИМ МЕРИОНИНУ ПРЉАВУ ИГРУ!

ТО ЈЕ ТЕК ПОЧЕТАК! КАД ЕРМИТИЏ ДОБИЈЕ НОВАЦ НАЗАД, ТА МАЛА ЋЕ СЕ ЗБОГ МЕНЕ ЈОШ СТО ПУТА ПРЕЗНОЈИТИ!

ЗА ТО ВРЕМЕ...
КИРБИ ЈЕ ЗГОДАН... НЕ ПАДА МИ ТЕШКО ДА ГА ОСВАЈАМ...
КРАЈ У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

У ТРАГАЊУ ЗА ЗАБОРАВЉЕНИМ ПРЕЦИМА

•ТРИ ПИСМА•

Велимировић из Париза

НАШ РОДОСЛОВ ЈЕ ДУЖИ

Међу првима који су се одазвали позиву Политикиног забавника да заједнички трагамо за прецима био је петнаестогодишњи Лука Велимировић, рођен у Француској. Он озбиљно истиче кандидатуру своје породице за титулу шампиона у познавању прошлости својих старих. Дајемо му реч:

„Са много интересовања читамо ја и моја браћа, Иван и Стефан, Политикин забавник на који нас наш деда претплаћује редовно. Он живи у Београду, а ми у Neuilly у близини Париза. Тата је ту дошао да ради пре 30 година. Он је Црногорац. Мама је Српкиња, а и ми се осећамо Црногорци иако смо овде сва тројица рођени. Ја имам 15 година, Иван 13 а Стефан 11. У броју 1722 од 28. 12. 1984. прочитасмо да је четрнаестогодишњи Александар Петровић из основне школе „Петар Петровић Његош" у Београду шампион анкете у познавању предака из села Мацавара крај Никшића, а ја мислим да смо ми јачи од њега јер знамо редом 16 колена наших предака. Морамо признати да то знамо благодарећи тати који је 1981. направио родослов нашега братства. Радио је на томе више од пет година и за нас млађе издао у 150 примерака. Ево нама познатих наших предака за које сви Велимировићи из Загарача знају:

Почетак 15. века	*БРАТО (родоначелник Братоножића)*
	НИКО
	ЛАЗО
	ВУЧЕТА
	БАЛЕ
Средина 16. века	*РАДМАН (родоначелник Радмановића и прелаз из Братоножића у Загараче)*
	ЂУРО
	ВУК
	ВУКОСАВ
Почетак 18. века	*ВЕЛИМИР (родоначелник Велимировића из Загарача)*
	ВУКОСАВ
	МОЈАШ
	ГЛЕДО
	ДРАГО
	БОЖО
	ДРАГОЉУБ
	СТЕФАН
	ИВАН
	ЛУКА

С поштовањем и поздравима

Лука Велимировић
(Хонорар: 2000,00)

Поглед уназад

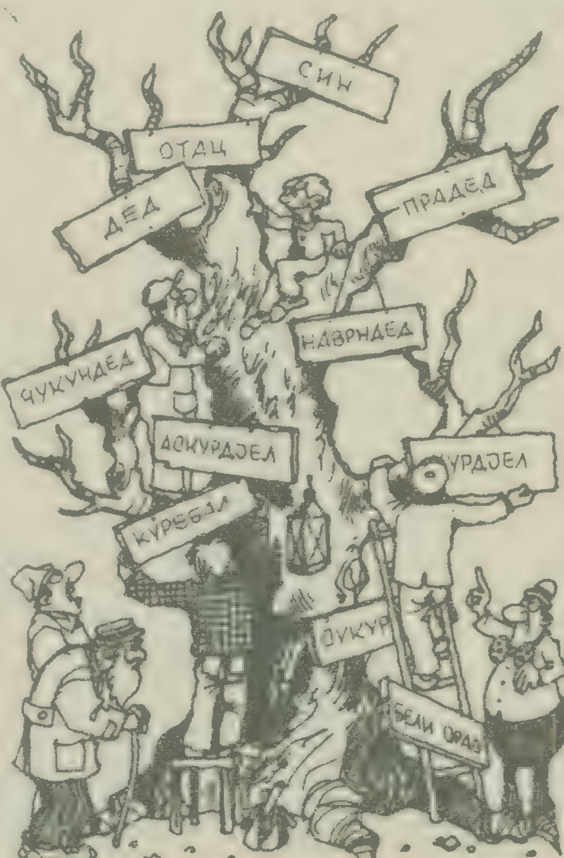
БЕЛЕ ПЧЕЛЕ

Као ваш старији сарадник и стални читалац достављам вам ову допуну у вези са чланком којим сте започели серију о трагању за прецима. Наиме, док су у „Политици" излазиле успомене професора Кашанина (октобар 1982), јавиле су се две допуне читалаца поводом професорова назива аскурђел за прапрадела. У првој допуни били су подаци из једног документа у Матици српској. На основу тога, и онога што сам нашао на терену у околини манастира Ковиља, близу Титела, ево како би изгледао предачки низ малог Александра Петровића:

Александар	*син*
Момчило	*отац*
Спасоје	*дед*
Васо	*прадед*
Симо	*чукундед*
Лазар	*наврндед*
Станиша	*аскурђел*
Остоја	*курђел*
Мато	*куребал*
Бранко	*сукурбал (сукуров)*
Перо	*бели орао*

Кад се овоме дода и низ потомака: унук, праунук, чукунунук, и бела пчела, добија се низ од 15 пасова мушког рода по називима у нашем језику, а то чини распон од више од 300 година.

Јеремија Д. Митровић, професор,
Београд, Филипа Филиповића 81
(Хонорар: 2000,00)

Илустровао Зоран Петканић Петко

Јесте ли чули за Врљеше

НИКАД ВИШЕ ОД ЈЕДНОГ ОГЊИШТА

Читајући у вашем листу приче о родослову одлучио сам да вам се јавим јер нас Херцеговце, као и Црногорце, интересује наше поријекло. Истраживање мог родослова је утолико занимљивије што смо ми ВРЉЕШИ, поред Зорана (који су одселили у Београд) најстарија невесињска породица. На то указује и натпис на најстаријој цркви у Невесињу, на Дреновику, гдје стоји да је један од пет дародаваца био и један мој предак.

Истраживање је занимљиво и по томе што у селу Будисављу, у Невесињу (гдје данас живи мој стриц) постоји само једна кућа Врљеш.

Касније сам открио да у Бријешћу код Сарајева има пет породица Врљеша који су ту доспјели тако што је једна од жена Врљеша из Невесиња остала удовица и удала се за Ћибака са којим се касније преселила у Бријешће код Сарајева. Са Врљешем је имала сина и оставила му очево презиме. Од њега потиче тих пет породица.

Најстарији од Врљеша, мој дјед Ђорђе, умро је прије двије године. Био је неписмен али бистар човјек. Знао је да се његов отац звао Милутин (није га упамтио), а дјед Томо. Био је висок око два метра, што је карактеристично за нашу породицу. Рано је ослијепио. Живио је око стотину година. Преболио је и кугу. За вријеме свог дугог живота из куће је изнио деведесет и четири носила. Породица је, за херцеговачке прилике, имала велико имање. Једно од највећих у Невесињу. Мога дједа су звали Ага јер кажу да је та земља за вријеме Турака била аговска. Одвајкада су се бавили сточарством и земљорадњом као и већина становништва ових крајева.

За моју породицу је везана и једна легенда. Прије су Врљеши живјели у Опаку код Невесиња, а комшије су им били Љубовићи (опјевани у епској народној пјесми „Женидба бега Љубовића"). По тој легенди Љубовићи су нешто нажао учинили тадашњој турској власти. Наређено је да им се „утрне огњиште". Да не остане живе душе. Кад је дошла турска војска да изврши то наређење, једна жена од Врљеша је успјела да сакрије једно мушко Љубовића дијете које се играло са њеном дјецом тако да је једино оно преживјело казну. Кад је од дјетета стасао момак, отишао је у турску војску и направио неко велико јунаштво тако да му је тадашњи везир рекао да ће му дати онолико земље колико за дан на коњу може објахати. Љубовић је објахао већи дио Невесиња и наметнуо велики зулум на народ. Знајући да су га Врљеши спасли народ их је проклео да никад у Невесињу немају више од једног огњишта. Тако и би. Дједову дједу Тому је од мушке дјеце остао син Милутин који је имао два сина Тривка и Ђорђа (мог дједа). Тривко је погинуо у Тиролу, а дјед Ђорђе од мушке дјеце има три сина: Радована (мога оца), Петра и Илију. У Невесињу је остао само Петар, док су се Радован и Илија одселили у Сарајево. Стриц Петар има само једног сина, Зорана, који још није ожењен. Дакле, легенда се наставља.

Замолио бих читаоце ако случајно знају да још негдје постоји огранак моје породице или бар изворе одакле би се нешто више могло сазнати да ми се јаве на адресу:

Чедомир Врљеш
Алема Буће 172 и
71000 Сарајево
(Хонорар 3000,00)

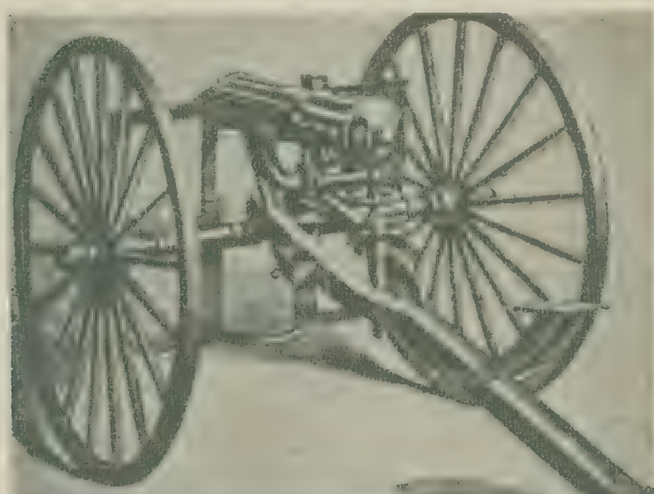
ОРУЖЈЕ

РАФАЛ ЗА СПАС СЕВЕРЊАЧКОГ ВОЈНИКА

Како спречити бесмислено проливање крви? Доктор Гетлинг био је мишљења да је одговор на то митраљез. И конструисао га је.

ПРЕ СТО И НЕШТО ГОДИНА СВЕТ ЈЕ ДОБИО ОРУЖЈЕ ОД ЧИЈЕ ГА ЈЕ УБОЈИТОСТИ УХВАТИЛА СТРАВА: МИТРАЉЕЗ

Први употребљив аутоматски модел митраљеза Англоамериканца Хајрама Стивенса Максима из 1884. био је тек последњи у дугом низу који се протеже уназад до средњег века. Некакав, додуше врло далек, претеча митраљеза је и онај „брзометни" топ из 1339. године који је био брзометан утолико што се састојао од 144 међусобно повезане цеви из којих се пуцало тако рећи „из рафала", али тек пошто би неколико војника трчећи од једне до друге бакљама потпалило барут у цевима. Лако је претпоставити да су дејство описане направе плаћали главом колико непријатељи толико и послужиоци.

С обзиром да је реч о првом механичком митраљезу Гетлингов „топ" био је заиста изузетно брз: 350 метака у минуту.

Један мали корак напред начинио је 1718. године Енглез Џемс Пакл, конструктор митраљеза са замењљивим пушчаним цевима издељеним на шест комора за метке из којих се пуцало истовремено.

Ћошкасти меци за безбожнике

Можда најзанимљивији детаљ овог изума (и дан-данас изложеног у лондонској кули-затвору Тауеру) јесте да је имао хришћанске и безбожничке метке. У цевима с кружним коморама налазили су се кружни меци намењени непријатељима хришћанске вере. Коморе са четвртастим лежиштима и далеко убојитијим „ћошкастим" мецима требало је да послуже у ратовима с Турцима и другим неверницима.

У стварности, нико никада није пао ни од округлих ни од ћошкастих метака Џемса Пакла из простог разлога што његов патентирани митраљез никада није употребљен ни на једном бојном пољу.

Отприлике век и по касније, Американац Ричард Џордан Гетлинг (1808–1903) конструисао је први механички митраљез, претечу аутоматског оружја. При том није незанимљиво рећи да је Ричард Џордан по професији био лекар. Кажу да његов митраљез никада не би угледао светло дана да доктора, који се у току америчког грађанског рата борио на страни Севера, није ужаснуо број жртава које су свакодневно остајале на бојном пољу.

Размишљајући о начину да спречи толико узалудно проливање крви, доктор је дошао до наивног закључка како би неко страховито убојито оружје које би се дало у руке неколицини за то обучених људи могло да обави посао читавог једног одреда. Остали би мирно седели код својих кућа. Доктору само једно није пало на памет: шта би било када би се сваком војнику дало у руке такво оружје?

Било како било, др Гетлинг је свој митраљез патентирао око 1862. године. Митраљез је имао 4-10 цеви, а меци били смештени у добошу који се окретао ручицом. Окретањем ручице добош се пунио мецима; тако су и опаљивани а затим су помоћу ње избациване празне чауре.

Брзина гађања, с обзиром да се радило о прототипу, била је заиста изузетна 350 метака у минуту.

Пошто је имао прототип, Гетлинг је подигао фабричицу с намером да у њој произведе дванаест модела које би понудио стручњацима северњачке војске. Да је оружје које се у њој прави заиста опасно, испоставило се када је фабрика одлетела у ваздух.

Када је др Гетлинг успео поново да успостави производњу, рат се већ ближио крају. Његов митраљез „за спасавање" људских живота употребљен је тако у неколико коначних окршаја. Са завршетком америчког грађанског рата, завршила се војно-изумитељска каријера доктора Ричарда Џордана Гетлинга.

Тамо где су Гетлинг и остали стали, наставио је Хајрам Стивенс Максим, Американац који се у Европу преселио пошто се у замршеном судском спору испоставило да је електричну сијалицу пре њега ипак изумео Томас Едисон.

Како је добошу заувек одзвонило

Године 1884. Максим је патентирао први аутоматски митраљез на свету и овога пута никаквог спора око патента није било. У односу на Гетлингов митраљез, Максимов је заиста био чудо од технике. Пре свега, читав механизам покретала је енергија барутних гасова. Ручици за покретање добоша тако је неповратно одзвонило, а и добошу уосталом, јер је Хајрам Стивенс уместо њега измислио реденик.

Хајрам Стивенс Максим (клечи) је свој изум добро новчио: између осталог добио је и титулу барона.

Аутоматски или не, и овај је митраљез после опаљивања непријатно одскакао уназад, па му је конструктор уградио и хидраулични амортизер. Сада је нешто мањи број митраљезаца летео на земљу после сваког рафала. Најзад, „максим" је испаљивао 600 метака у минуту.

Ватрено крштење „максим" је имао у руско-јапанском рату (1904-1905) увећавајући банкарски рачун свог изумитеља пропорционално броју мртвих које је сејао пред собом. Награђен баронском титулом, Максим је у срећи и богатству поживео до 1916. године.

У то доба је већ две године беснео други светски рат који су неки оправдано назвали „ратом митраљеза", а неки касно схватили откуда назив: у почетку рата Французи су претрпели тешке губитке од Немаца само зато што им се учинило да им ново оружје и није баш тако неопходно.

Не би било праведно, а ни тачно да се сва кривица свали на уваженог барона (Максима). Хајрам Стивенс је на крају крајева био само један у низу вредних и занетих конструктора посвећених техници сејања смрти.

По бојиштима првог светског рата смрт су сејали и „колтови", „браунинзи", „сент етјени", „викерси", „бергмани"... Митраљез се показао као изванредно моћно оружје. Године 1916. британски државник Лојд Џорџ обавестио је Доњи дом Парламента да је осамдесет посто људских жртава које је земља имала пало покошено рафалима митраљеза. И губици других земаља нису били мањи.

Доказавши своју грозну убојитост, митраљез је себи задуго обезбедио место у наоружању свих војски.

Мина Илић

БИКИНИ НА НАУЧНОЈ БАЗИ

Жене су често у недоумици како да изаберу бикини, који им најбоље пристаје. Оне које живе у Њујорку више неће лупати главу. У компјутер се убаце мере и за један сат жена ће добити обавештење који костим да купи. Читаво то задовољство (укључујући и бикини) коштаће је око 40 долара!

Ко жели да има бикини на научној бази, нек изволи! ■

И ТО СУ ПОРУКЕ

На рибљој пијаци у Бостону: **Усрећите бар једно теле, једите данас рибу!**

Плакат у Лос Анђелесу поручује: **Добродошли у Л. А. Када будете одлазили, поведите неког са собом!**

Запослени у Сакраменту у Калифорнији добили су и следеће упутство: **Од спрата до спрата возите се лифтовима, али само у зградама у којима они постоје!**

У једном денверском салону за улепшавање може да се прочита: **Иза сваког успешног човека стоји по једна – ташта!** ■

Илустровао Зоран Јовановић

РАДНО МЕСТО: МАЧКА

За време јутарњег шпица, када становници околних градова и предграђа хитају на посао у Лондон, сви возови из два места око сто двадесет километара југозападно од престонице зауставили су се на отвореној прузи пошто сигнали нису давали знакове живота. Шта се догодило? Сигнални торањ су у току ноћи на јуриш заузели мишеви и сигналиста се уплашио и побегао главом без обзира и не помишљајући да некога о томе обавести.

Дневни сигналиста, чија је смена почињала у шест ујутро, ушуњао се у кулу и, обливен хладним знојем,

како-тако почео да ради док су мишеви грчкарали унаоколо. Возови су стигли у Лондон са огромним закашњењем.

Британска железница сада тражи сигналисту лављег срца уз обећање да ће набавити и мачку јер, када је хладно, мишевима је сигнални торањ једино уточиште.

– Педигре мачке није важан – изјавио је представник Британске железнице – само да је велика и хитра. ■

ОСКАР НЕ ГУТА СВЕ

Када су енглеског књижевника Оскара Вајлда, који је мрзео оперу, замолили да се претплати на целу сезону, он је, наравно, одбио.

– Али, ваш добар пријатељ се претплатио иако је глув – скренули су му пажњу.

– Да сам глув, и ја бих – одвратио је Вајлд. ■

ЧУЈЕШ ЛИ МЕ?

„Пилот контролном торњу! Пилот контролном торњу! Спуштам се, молим вас упутства за слетање!"

„Контролни торањ пилоту. Контролни торањ пилоту. Зашто се толико дерете?"

„Пилот контролном торњу! Пилот контролном торњу! Немам радио!" ■

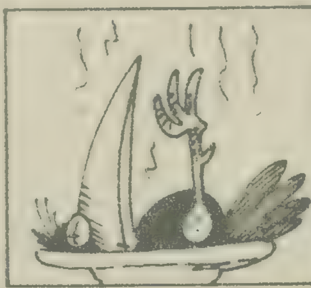

УЗОРАК У ЛОНЦУ

Одељење Министарства за заштиту човекове средине у Сједињеним Америчким Државама прстенује птице селице да би се прикупили подаци о њиховом кретању и броју који се враћа. На металним прстеновима око ногу птица било је урезано WASH. BIOL. SURV. скраћенице за Washington Biological Survey што значи Вашингтонска биолошка истраживања.

Ове ознаке измењене су када је Министарству стигло следеће писмо:

„Цењена господо, одстрелио сам једну вашу врану. Моја жена је послушала ваша упутства за кување. Опрала је (wash), обарила (boil) и сервирала (serve) птицу. Ништа одвратније у животу нисам ставио у уста". ■

ПОЖАР ЗА НОВИНЕ

Саобраћајна патрола из Тенесија и полиција из Чатануге, у Сједињеним Америчким Државама, организовали су пред масом новинара, фото-репортера и случајних пролазника узбудљиву демонстрацију ужасне опасности која прети ако се у пртљажнику аутомобила држи резервни бензин. Узели су са отпада два стара аутомобила, у један ставили канту с бензином и паркирали га насред пута, други је узео залет и из све снаге треснуо у њега. Није се догодило ништа.

При другом покушају аутомобил – ударач промашио је циљ и лупио у полицијска кола. Трећи

пут су упалили све фарове не би ли изазвали варницу и – опет ништа.

Сасвим обесхрабрени полицајци убацили су тада у пртљажник аутомобила с кантом резервног горива запаљене новине и, пошто је дотле бензин већ почео да испарава, дошло је до каквог-таквог пожара. Фото-апарати су шкљоцнули, слике за новине су направљене и ватрогасци су угасили пожар.

Када се гомила разишла, колебљиви аутомобил с кантом бензина у пртљажнику букнуо је, најзад, сам од себе и изгорео. ■

ДИРИГЕНТ И ДИКТАТОР

Славни композитор и диригент Густав Малер био је десет година напрасит и непопуларан директор Бечке царске опере којом је управљао гвозденом руком. Нико се није усуђивао ни да зуцне, а камоли да га отворено критикује јер се одлично знало да је само захваљујући њему Бечка опера стекла велики међународни углед.

Малер је присуствовао свакомизвођењу. Када није дириговао, превијао се преко ограде своје ложе и сиктао на чланове оркестра који су стизали на посао после подизања завесе.

Једне ноћи, док је Малер из свег гласа закерао, у царску ложу ушао је император Фрања Јосиф који је земљом управљао гвозденом руком. Појава царског величанства није ућуткала Малера и неколико тренутака изгледало је да ће доћи до сукоба. А онда је Фрања Јосиф боље погледао и препознао композитора.

- Ох, то је Малер! – рекао је цар, милостиво махнуо руком свом деспотском колеги и сео без даљег коментара. ■

МАМИНО ЕЛЕКТРОНСКО ЧЕДО

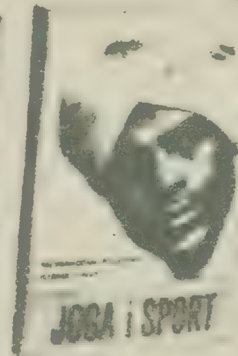
У аутобусу једна жена жали се другој:

- Ове електронске игре су ме пореметиле. Не знам како да се понашам према детету. Како ја могу њему да кажем: „Сине, обриши нос, немој да шмрчеш!", кад је он управо на екрану уништио три галаксије, седам космичких бродова и два соларна система? ■

КЊИГЕ ЗА ВАШ УСПЕХ У ЖИВОТУ

1. A. M. Semorie: „И ВИ МОЖЕТЕ ИМАТИ СУПЕР ПАМЋЕЊЕ"

– V изд. Програмирани приручник технике памћења и учења, којим можете вишеструко повећати своје памћење и способност учења. I књига „МЕТОДЕ И ТЕХНИКЕ ПАМЋЕЊА" (202 стр.) – **дин. 800** –
II књига „ПРАКТИЧНА ПРИМЕНА" (228 стр.) – **дин. 800** –
ПРАКТИЧНЕ, ЛАКО СХВАТЉИВЕ И СВИМА ПРИСТУПАЧНЕ МЕТОДЕ БРЗОГ, ЛАКОГ И ТРАЈНОГ УЧЕЊА И ПАМЋЕЊА свих врста података и знања.

Комплет (обе књиге заједно) дин. **1 500** – формат 17 x 24 цм, 430 стр., преко 150 [illegible]

2. S. Yesudian – E. Haich: „ЈОГА И СПОРТ"

– Комплетан, практичан и веома приступачан приручник ХАТХА ЈОГЕ, древне и широм света потврђене јединствене уметности Истока стицања и очувања доброг здравља током целог живота. Ко жели ДОБРО ЗДРАВЉЕ, ЛЕПУ ЛИНИЈУ, ПСИХИЧКИ МИР и СНАГУ треба да прочита ову веома распрострањену књигу преведену на 19 језика света у преко два милиона примерака.
Цена дин. 900.– џепни формат, 224 стр., преко 70 илустрација.

3. S. Yesudian: „ЈОГА И ЗДРАВЉЕ"

– Виши курс ХАТХА ЈОГЕ, наставак књиге „ЈОГА И СПОРТ". Програмирани приручник примене најбољих метода Хатха Јоге за сваку седмицу у години.

СПЕЦИЈАЛНИ РЕГИСТАР И ДИЈАГНОСТИЧКИ ИНДЕКС за преко 140 обољења омогућују ефикасну примену најбољих метода за поједине органе и обољења. **Цена дин. 800**.– џепни формат, 220 стр., преко 250 илустрација. Комплет (обе књиге „ЈОГА И СПОРТ" и „ЈОГА И ЗДРАВЉЕ" заједно **дин. 1 500** –.

Све су књиге штампане латиницом на фином офсет папиру са корицама у више боја. ГАРАНЦИЈА: Сваком незадовољном читаоцу наших књига одмах враћамо новац ако неоштећену књигу врати у року од пет дана након пријема. Код испоруке за иностранство зарачунавамо поштарину и паковање.

БИБЛИОТЕКА САЗНАЊА

НАРУЏБЕНИЦА БАЗ.

1 СУПЕР ПАМЋЕЊЕ ____ ком

2 ЈОГА И СПОРТ ____ ком

3 ЈОГА И ЗДРАВЉЕ ____ ком

АДРЕСА НАРУЧИОЦА (испунити читко ШТАМПАНИМ СЛОВИМА)

Име и презиме ______________________

Улица и број ______________________

Пошт. бр. и место ______________________

КЊИГЕ ПЛАЋАТЕ ПОУЗЕЋЕМ – ПОШТАРУ КОД ПРЕУЗИМАЊА
Наручите на адресу: „БИБЛИОТЕКА САЗНАЊА", п.п. 20/70, 11031 БЕОГРАД

1. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ НЕСРЕЋЕ ДВАДЕСЕТОГ ВЕКА

Књига о највећим светским катастрофама у којима су изгубили животе милиони људи – од природних, као што су земљотреси, ерупције вулкана, поплаве и оркани – па све до авионских несрећа, бродолома, пожара и све-[illegible]

2. [illegible]

[illegible] је толико [illegible] доноси избор од 160 најневероватнијих [illegible] кама и заблудама.

3. НАЈЗЛОГЛАСНИЈЕ СВЕТСКЕ УБИЦЕ

Ужасавајуће приче о најзлогласнијим злочинима који су икада извршени. Најкрволочније убице из целог света нашле су своје место у овој књизи, а њихови језиви злодејни, од којих се људима [illegible] заувек забележени као опомена свим генерацијама.

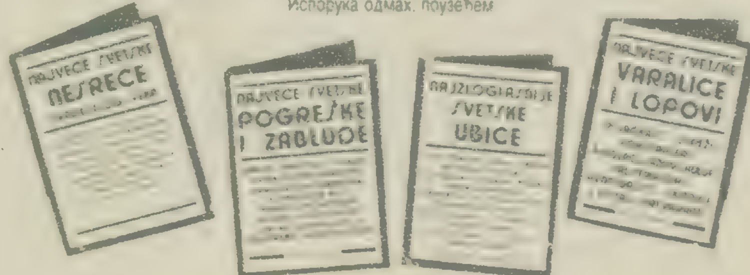
4. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ ВАРАЛИЦЕ И ЛОПОВИ

Читава галерија најразличитијих ликова може се срести на страницама ове књиге – од симпатичних ситних преваранта и скитница, па до криминалаца светског калибра. Овде ћете срести највеће светске лупеже, пљачкаше, варалице, хохштаплере, фалсификаторе, авантуристе.

Књиге су превод са оригиналних енглеских издања и можете их имати у својој библиотеци одмах након њиховог огромног успеха у Великој Британији, Америци и Аустралији. Књиге су луксузно опремљене: тврд повез, пластифициране корице у боји, 200 страница, латиница, формат 15 × 21 цм. Обиље аутентичних фотографија и илустрација.

Цена једне књиге 600.- динара.

Испорука одмах, поузећем

[illegible] и следеће књиге из библиотеке „ДРУГА СТРАНА СВЕТА"

5. НАЈВЕЋИ СВЕТСКИ ЕКСЦЕНТРИЦИ И ОСОБЕЊАЦИ
6. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ САБЛАСТИ И ДУХОВИ
7. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ МИСТЕРИЈЕ
8. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ МИСТЕРИЈЕ ЛЕТЕЋИХ ТАЊИРА
9. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ НАКАЗЕ
10. ЧУДНО АЛИ ИСТИНИТО – најневероватнији новински чланци из целог света

DRUGA STRANA SVETA

НАРУЏБЕНИЦА – ЗАБАВНИК

Овим неопозиво наручујем поузећем следеће књиге

1. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ НЕСРЕЋЕ ДВАДЕСЕТОГ ВЕКА ________
2. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ ПОГРЕШКЕ И ЗАБЛУДЕ ________
3. НАЈЗЛОГЛАСНИЈЕ СВЕТСКЕ УБИЦЕ ________
4. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ ВАРАЛИЦЕ И ЛОПОВИ ________ ком

и књиге под редним бројем 5, 6, 7, 8, 9, 10 (заокружити редни број)

Наручите на адресу: „ДРУГА СТРАНА СВЕТА" 34000 КРАГУЈЕВАЦ, Поле Рибара 8
Књиге можете наручити и директно телефоном 67-940 (034)

СУТЕН ХЕНТ УРТ

КРАЉЕВ- ЖЕНА ГОСПО-
СКА ЂА

АТН – НЕФЕР – НЕФЕРУ – НЕФЕР ТИТИ

ИМЕ И ТИТУЛЕ НЕФРЕТЕТЕ, ЖЕНЕ ЕГИПАТСКОГ ФАРАОНА АМЕНОФИСА

Пиктографско писмо било је компликовано па су поједини знаци почели да се користе као слова или групе слова...

...АЛИ И ПОРЕД ТОГА ЧИТАЊЕ ХИЈЕРОГЛИФА ПРЕДСТАВЉАЛО ЈЕ ТЕШКОЋУ СТАРИМ НАРОДИМА.

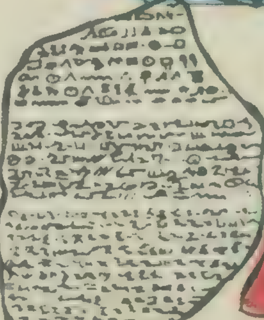
У средњем веку нико више није умео да чита хијероглифе. Људи су веровали да су то...

...магични знаци.

Наравно, било је и оних који су сматрали да је то писмо прастарих народа, али нису умели да га читају. А онда је 1799. године приликом копања неких ровова код Розете у доњем Египту пронађена плоча базалта од неке Розете исписана хијероглифима, на демотском и коптском језику (који су били познати тадашњим историчарима).

Текст су проучили француски египтолог Жан Ф. Шамполион и Енглез Томас Јанг.

Шамполион је одмалена био заинтересован за Египат и поред старијег брата, историчара, много је научио. На камену од Розете успео је да у сва три текста нађе име Птоломеја, што је био кључ за дешифровање.

А (тврдо изговорено)	Р	Г
А неки пут И и Ј	Р или Л	Т
А (зинеш као да кажеш А па кажеш Р)	Х	Д
И	Х (грлен, груб глас)	ТА
У	КХ	Т (као енглеско ТХ)
В	С	Ђ
П	С (изговара се кратко)	И
Ф	Ш	ЦХ
М	К	М
Н	КУ	У
Н	ПЕР	УА
АУ	МЕН	ПА
АБ	МЕХ	АР, ИР
АНКХ	ХЕКВА	ДА, ДИ
АН	МЕР	НЕФЕР
УП	МЕС	ХЕС
УН	НУ	ХЕМ
ХЕТЕП	НЕБ	НЕТЕР
АБ	ШУ	КА
УР	СУ	ША
БА	ХЕР	ЂА
ГЕМ	АТЕМ, ИТЕМ	БАТ, БИТ
ХЕП	ХРА	РА

ХИЈЕРОГЛИФИ

II ДЕО: АЛФАБЕТСКО ПИСМО

(ЗНАЦИ ПРЕДСТАВЉАЈУ СЛОВА ИЛИ СЛОГОВЕ)

П Т О Л М И С

К Л И О П А Д Р А

Следећа реч коју је Шамполион дешифровао била је Клеопатра. У писању хијероглифима није било правила – алфабетско писмо мешало се са пиктографским, а Египћани су често изостављали самогласнике. Реч „дечак" написали би „дчк".

Послужите се овом табелом и напишите нешто хијероглифским писмом. Ако вам неко слово недостаје – прескочите га као стари Египћани.

ЂАЦИ-ПЕШАЦИ

ПУТ ПУТУЈЕ МИЛИВОЈЕ

БУДИЛНИК ЈЕ ЗВОНИО У 3,30 И ИЗ КРЕВЕТА ДИГАО ЈЕДАНАЕСТОГОДИШЊЕГ ДЕЧАКА. ПРЕД ЊИМ ЈЕ БИЛО 26 КИЛОМЕТАРА ПЕШАЧЕЊА. И ТАКО СВАКОГ ДАНА, ПУНЕ ЧЕТИРИ ГОДИНЕ

Тутићи су село са 19 домова, на обронцима планине Лисе, уз саму границу са Црном Гором. Без струје и колског пута. Ни воде довољно. На крају села кућерак под шиндром. Унутра само једна просторија. У њој: бели шпорет, пет кревета, сто с клупом и неколико столица. На некад жутом креденцу засео плави сат. Будилник. Јавља се сваког радног дана у 3.30. Домаћин Јован Цвијовић, педесетдвогодишњи пољопривредник, тада се промешкољи и окрене на другу страну. Кћи му Рајна, 17 година, има чвршћи сан. Њима још није време за устајање.

Будилник се оглашава једанаестогодишњем Миливоју и мајци му Веселинки. Док дечак у шарену вунену торбу слаже књиге и свеске, проверава да ли су унутра и резервне чарапе, његова мајка ужурбано ложи ватру да подгреје млеко. Миливоје сам сече хлеб и сир; нешто ће одмах појести, друго ставља у торбу, за ужину. Криомице у торбу трпа још једно парче хлеба. Пола ће дати свом кудравом псу Цекију, другу половину измрвити и разбацати путем врапцима.

Скоро ће 4. Ваља поћи. До школе у Барама је пуних 13 километара, углавном узбрдо, кроз шуме. „Чувај се сине", чује се мајчин глас с врата док, праћен Цекијем, граби према Путевима, главној сеоској раскрсници. До тамо му треба пуних 10 минута. Онда ће лакше, зваће Властимира Барађа из осмог разреда коме је кућа одмах уз велики храст на Путевима. Затим ће стићи и други. Укупно: шесторо, две девојчице и четири дечака.

Снимио: Љ. Петронић

Миливоје Цвијовић (у средини) највише воли, каже, да гледа маховину под микроскопом, свет који не може да види голим оком. Зато је и један од најактивнијих чланова биолошке секције. Ко зна, можда ће бити и биолог.

Гори стари опанак

Облаци полегли ниско, мрачно је као у рогу. Овога пута ред је на Радослава Цвијовића, рођака Миливојевог, да кресне шибицу и упали луч, без светиљке се не може све до 7. Да дрво не би брзо изгорело, Радослав је на њега ставио стари опанак. Колона је кренула. На Путевима, испод храста, остао је Цеки, цвилећи. Далек је то пут за њега, а и шта да ради док је Миливоје у школи.

Уз шуму, преко пашњака, поред јаруга и вртача, иде колона. Напред је, по обичају, најстарији и најснажнији Властимир Барађ. Кад је он на челу онда је и мали Миливоје Цвијовић куражнији. Шта им ко може кад је с њима најбољи рвач у околини?!

Око 6 колона из Тутића пролази поред Блата, сеоцета са 5–6 кућа. Њихови ђаци већ су отишли, имају они свој пут. Никако да се сложе који је бољи и краћи: они из Блата више воле чистином, преко пашњака и камењара, а Тутићани уз голему четинарску шуму. Ту стабла стреме увис и до 30 метара. Небо се не види. И вукова је ту мање, не воле они да се завлаче у шуму, бар тако кажу старији. Туда нема ни сметова а гране ти, кад се сјушти провала облака, служе као кишобран.

Овога пута време је наклоњено Миливоју Цвијовићу и његовим другарима па су пред школу у Барама стигли брзо, пола сата пре наставе. Дечак је успео да отрчи до продавнице и купи два килограма соли за кућу. Једино то може у Барама, насељу на 1350 метара изнад мора, где је мало који становник видео море. Ту су две продавнице, месна канцеларија и школа (осам разреда). Ново, велико и лепо здање изнад чијег улаза је исписано: Основна школа „29. новембар" Баре. Испред улаза поређане гране бора и смреке, да ђаци не уносе блато у школу. Не може један послужитељ да обрише трагове 282 пара ногу, толико је имена ђака у овдашњим дневницима. Још 71 ученик седи у једном од три истурена одељења, до четвртог разреда.

Много је занимљивих бројки у овој школи удаљеној тридесетак километара од Сјенице. Стигли смо због једне: 47 одсто ученика до школе пешачи више од 5 км.

Али, вратимо се нашем јунаку. У 7,50 већ је седео у клупи, у свом разреду – V/1. У 12,45 часови су завршени, они који су имали пет часова чекају ове са шест. Увек једни друге чекају. Колона из Тутића креће кући, истим путем. На Путевима, у центру села, ђаци су око 17 часова, мрак. Миливоје Цвијовић стиже кући касније, вечера, стави свеску на колена и поред петролејке напише домаћи. Два-три сата касније је у кревету.

Путем којим ових дана ходи Миливоје Цвијовић, и којим ће табанати наредне три и по школске године, грабили су и браћа му Радоман и Радивоје, сестра Рајна. Пре тога, од I до IV разреда сви су пешачили 7 км до школе у Куманцима. Најстарији брат Радоман тренутно је у војсци, у Пули; иначе је запослен у Београду и до звања инжењера машинства дели га још неколико испита. Радивоју, средњошколцу, родитељи су изнајмили собу у Бијелом Пољу. Сестра Рајна је остала кући, за њу није било новаца да иде даље. У домаћинству Веселина Цвијовића ни два хектара земље, две краве, десетак кокошака. Да понекад, лети, не прави креч и продаје га тешко да би и Радоман и Радивоје видели град, другу школу осим оне у Барама.

Кексови и вукови

И Миливоје је видео град. У октобру је с мајком отишао у Бијело Поље, у посету брату Радивоју. Много је аутомобила видео, али њих је и раније гледао кад је с оцем одлазио у Куманце. И аутобус је знао одраније, дође онај локал из Сјенице сваког четвртка. Дуго је у центру Бијелог Поља стајао и чудио се како један стуб зауставља аутомобиле: светли час црвено, мало жуто па зелено. И то стално, а нико за ту светлост не окреће прекидач као послужитељ у школи. Семафор је то, рекао му брат Радивоје.

Видео је Миливоје, у свом селу, код рођака Велимира Цвијовића и телевизор. Онај на батерије. Двапут је био код њега. Не може да остане увече: ваља завршити домаћи и у кревет, па с петловима у школу. Стидљиво, оборивши главу, каже да не зна ко су то Штрумфови, ал' много воли Кекеца, видео га је на телевизору код Велимира. Жао му је што се транзистор који му је брат Радоман послао из војске покварио па, ево месец дана, не може да слуша песме. Нико ни у селу ни у Барама не уме да га поправи.

Највише воли Миливоје да му дође брат из Београда и донесе кексове, некад чак и оне с чоколадом горе. Стави их у торбу па сутрадан изјутра подели с друговима. Све они тако деле. И страх, богме. У новембру видели вука, па се сви шесторо збили у гомилу, гране дограбили да се бране. Вук их је поиздаље гледао па отиш'о. У неку своју школу, ваљда.

П. Милатовић

РАЧУНАЉКА ЗА ЂАКА

Да би Миливоје Цвијовић из села Тутића стекао право да као сви његови вршњаци широм Југославије упише први разред средњег усмереног образовања потребно му је да за то време препешачи око 24800 километара, више од половине обима Земљине кугле (40070 км). Рачуница је проста: ако једна школска година, у просеку, има 155 дана, а Миливоје је прва четири разреда морао да похађа у Куманцима, удаљеним 7 км од Тутића, значи да је да би стигао до петог разреда у Барама у ногама већ морао да има 8680 км. До завршног сведочанства о основној школи ваља му препешачити још 16120. Па, срећан пут, Миливоје!

ЗАКАСНЕЛА ОПЕРАЦИЈА „РОБОТБЛИЦ"

КАД СЕ НЕ ВЕРУЈЕ ОБАВЕШТАЈЦИМА

У тајним порукама које су стизале у Лондон било је, сматрало се, исувише „немогуће" и „фантастично", доста „кажу" и „прича се"

Осамнаестог јуна 1944, само дванаест дана после искрцавања савезника у Нормандију Немци су први пут лансирали ново оружје – неколико ракетних вођених пројектила облика авиона из чијих су репова избијали јарки пламени језици. Ракете су огромном брзином прелетеле јужну Енглеску, реским звиждуком унеле пометњу у становништво и грунуле о земљу недалеко од Лондона. Погинуло је и рањено више људи и разрушен гвоздени мост на Темзи.

Тако је почела операција „Роботблиц" (рат аутоматима) од које је Хитлер очекивао чудо – победу када је пораз већ био неминован. Од тог времена Немци су Енглеску непрекидно бомбардовали ракетама које су сејале страх и смрт, а Британци су им се супротстављали противавионском артиљеријом и ловцима.

„Летеће бомбе", испаљиване на Лондон са холандске обале, биле су ракете V-1 (фау-1), назване тако по почетном слову немачке речи Vergeltungswaffen – оружје одмазде. Становници Лондона научили су се да их препознају по карактеристичном звиждуку и на време побегну у склоништа.

Али, 8. септембра 1944. око седам увече изненадила их је страховита експлозија, а после шеснаест секунди још једна пре којих се ништа није чуло. Експлозије са огромним људским жртвама поновиле су се и следећих дана и Лондонци су упознали ново, још страшније Хитлерово тајно оружје ракете фау-2 (V-2).

Против нових ракета, које су летеле на висини од једанаест километара брже од звука и зато се нису чуле, одбране није било. Ниједан британски авион нити противавионски топ није им могао ништа. Домет им је био већи од триста километара а бојеве главе носиле су око тону експлозива.

За седам месеци Немци су избацили на Лондон, нешто из Холандије, нешто из Француске, хиљаду триста педесет девет фау-2. Срећом, само половина погодила је циљ. Усмртиле су око три хиљаде људи и тешко раниле шест и по хиљада.

Шта се то спрема у Пенеминдеу?

Можда би трагедија била и избегнута да су Британци одмах озбиљно схватили упозорења која су још од краја 1942. године почела са севера Немачке да пристижу преко разних канала покрета отпора. У тим, често невешто сроченим порукама, било је, како су у Енглеској сматрали, исувише „немогућег и фантастичног", доста „кажу" и „прича се".

У њима се говорило да су Немци на крајњем североистоку своје земље раселили малу луку Пенеминде на обали острва Узедом у Балтичком мору и ту у највећој тајности саградили експериментални ракетни центар, фабрику и базу за ракете, дотад невиђено оружје.

Енглези нису веровали, а Немци су у Пенеминдеу несметано радили. Десет хиљада инжењера, техничара и радника вршило је опите с новим погонским горивом, експлозивом све разорније снаге, вођењем пројектила на даљину, отпорношћу материјала...

Овим научним центром руководио је познати стручњак за ракете професор Херман Оберт, а један од његових најближих сарадника био је млади научник Вернер фон Браун, занесењак који је сањарио о лету човека на Месец.

Извештај ноћног телефонисте

База у Пенеминдеу била је строго чувана тајна а сви прилази рампи за лансирање, осим једног, посути минама. Тајна је ипак процурела јер су Немци направили крупну грешку – послали су стотинак младих Луксембуржана на принудни рад у Пенеминде.

Они су први запазили да се у бази догађа нешто необично и одмах почели да обавештавају Енглезе који упорно нису реаговали. Пренули су се тек када је 5. јула 1943. у Лондон стигао прилично детаљан извештај двадесетогодишњег Пјера Гинтера који је успео да се увуче у просторије канцеларија у Пенеминдеу као ноћни телефониста и прикупи довољно убедљивих података о ракетним инсталацијама.

Шест дана касније Винстон Черчил је, најзад, наредио ваздушно извиђање острва Узедома, а 17. августа британски бомбардери изручили су на Пенеминде товар од петнаест хиљада тона бомби и уништили центар за монтирање ракета, радионицу прототипова, електричну централу, радионице.

Британско ратно ваздухопловство изгубило је четрдесет бомбардера, али је напад битно успорио рад на усавршавању ракета. Према дневнику америчког генерала Ајзенхауера: ...да су Немци шест месеци раније употребили ново тајно оружје, наше искрцавање у Нормандији било би крајње тешко, ако не и немогуће..."

Али, ето, закаснили су мада су, после бомбардовања Пенеминдеа, фабрику ракета преместили код Нордхаузена у подземне ходнике прокопане у планини Харц, а истраживања наставили у источном делу окупиране Пољске. У томе су изгубили три драгоцена месеца.

Фон Браун је одлучио

Вернер фон Браун је 31. јануара 1945. одржао са својим сарадницима тајни састанак.

– Немачка је изгубила рат – рекао им је. – Ипак, не заборавите да је наша екипа прва на свету успела да досегне незамислива небеска пространства... Поднели смо силне муке због наше вере у мирнодопску будућност ракете. Сада то искуство и знање треба по сваку цену да пренесемо савезницима..."

Не поштујући ничија наређења, у страху да Хитлер не уништи сва документа и техничке планове ракете, Фон Браун је одлучио да их сакрије. Четрнаест тона драгоцених папира пренето је на планину Харц, смештено у напуштени рудник и прилази разнети динамитом.

Трећа америчка оклопна дивизија ушла је у Нордхаузен 11. априла 1945. Командант је обавештен да га тамо чека нешто необично. И заиста, у подножју планине, открили су дугачак тунел пун камиона и вагона натоварених малим ракетама, а нешто дубље праву подземну фабрику крцату деловима ракета фау-1 и фау-2

По хитном Ајзенхауеровом наређењу организована је „Специјална мисија фау-2" и стотинак ракета из подземља Нордхаузена пренето је на експериментални полигон Вајт Сендс у Новом Мексику.

Нешто касније Фон Браун је открио Американцима постојање четрнаест тона суперповерљивих планова и цртежа у старом минираном руднику. И то је пребачено у САД.

Тамо је септембра 1945. стигао и Вернер фон Браун који је постао амерички држављанин. Он је директор Центра за васионске летове „Маршал".

Б. Дожић

Експериментални модел ракете фау-2 постојао је још у фебруару 1942. Било је то тајно Хитлерово оружје одмазде. У углу је снимак Вернера фон Брауна.

ЦИПЕЛА ЗА ОБЕ НОГЕ

ГДЕ СЕ ОБУВАЈУ БАЛЕРИНЕ

ВЕК БАЛЕТСКИХ ПАТИКА КРАЋИ ЈЕ ОД ЈЕДНЕ ПРЕДСТАВЕ

Сатенске узице које су дугачке пола метра долазе одвојене од патика. Свака балерина их ушива на месту које јој највише одговара.

Мари Таљони је крива за све. Да тридесетих година прошлог века није обула ципеле са тврдим врхом и први пут на њима заиста стајала на врховима прстију ко зна да ли би оваква обућа постала неопходни део балетске гардеробе. Додуше патике тада широм света познате балерине Мари Таљони нису биле сличне данашњим – заједнички им је био само тај тврди врх. Иначе су биле тврде и несавитљиве.

Тек је руска играчица Ана Павлова, почетком века, понела патике приближне овима које носе данашње балерине. Само и те ципеле су биле прављене од коже и све исте ширине. Тек су почетком педесетих година мајстори балеринама олакшали игру створили су сатенске патике у четири различите ширине (према различитим стопалима). Коначно је рођена тврда или шпиц патика.

Без „фрида" нема игре

Зашто кажемо патика, зашто не говоримо о њима у множини? Разлог је врло једноставан – све патике праве се по истом калупу, на балерини је да касније одлучи коју ће обући на леву а коју на десну ногу

Те шпиц патике се међусобно на изглед не разликују. Већина њих је од розе сатена, само мањи број је (по изричитој жељи балерине или кореографа) у белој боји. Па ипак, ћудљиве балерине највише воле да изводе скокове и пируете у патикама које носе потпис фабрике „Фрид"

Смештена је у индустријској четврти Лондона Хакни. Основао је Фредерик Фрид са супругом и једним помоћником 1928. године напустивши „Гамбу" (која се такође бави израдом балетских патика). Од скромне радионице, „Фрид" је током година прерастао у најпознатијег произвођача сатенских ципелица. Купују их не само због престижа. Многе познате балерине тврде да без „фрида" не могу да играју

Из ове фабрике, где се сваки део израђује ручно, изађе око пола милиона пари патика годишње. Од тога је 75 одсто намењено специјалним наруџбинама, а то значи да се праве за већ унапред одређене играчице. Тако њујоршки балет 99 одсто патика наручи у „Фриду". Зна се да свака балерина има право на најмање 12 пари недељно, често и више уколико има већи број наступа у сезони.

У чему је ствар? Да ли је могуће да су балерине толико размажене и захтевају толике хрпе патика?

Под најповољнијим околностима сатенске ципелице могу да трају око пола сата, а то је веома ретко. Када играчица наступа у представи догађа се да у току извођења промени и по, два три пара. Када им врх попусти, више се не могу користити. Можда може да их носи у току пробе али не дуго. Балетске патике једноставно више нису за игру, завршавају у канти за отпатке

Име му је – Херц

Тридесетпетогодишњи Бернард Колер, директор фабрике „Фрид", каже да балетске патике не могу да се праве од материјала који би можда био дуготрајнији. Пробало се и са кожом, неком посебном врстом гуме, пластике, синтетике, али није ишло. Сва тако израђена обућа била је пре свега, ружна за око, затим није имала ту еластичност и што је најважније, није била удобна за ношење. А само балерине најбоље знају колико им је важно да у току игре имају што пријатнију обућу. Чак им и овако меке патике стварају деформације на стопалима.

Од двеста укупно запослених у „Фриду" само је двадесет пет мајстора. Да би неко постао мајстор треба му најмање четири, пет година обуке. Бернард Колер не воли да запосли неког ко у овом послу већ долази са искуством. Узимају се обично прави почетници. По неписаном правилу фабрике то су искључиво мушкарци.

На тржишту у Лондону „Фридове" балетске патике продају се по разумној (?) цени од осам фунти и деведесет пенија (то би било око двеста педесет хиљада старих динара). Када стигну до Њујорка вредност им се (ваљда због океана које су морале да пређу) дуплира на 29 долара!

Само њујоршки балет на патике потроши близу 400 хиљада долара годишње.

Све патике израђују се са обрнуте стране. За унутрашњи кожни ђон ушива се постављени сатен, врх патике. Кад је све ушивено, патика се окреће на праву страну и тек тада је мајстори на калупима коначно обликују.

Предах...

Мајстори немају одређену плату, а и нису ни стално запослени. У зависности од тога колико пари балетских ципела израде на дан, добијају и надницу. У просеку направе око двадесет пет до четрдесет пари патика.

Кад заврше посао на унутрашњем улошку, крај утиснутог потписа „Фрид" ставе и неки свој знак. Тако се један од мајстора, на пример, потписује „Хери".

То је двадесетпетогодишњи Рон Бурман који овај посао ради непуних пет година. Већ има своје сталне муштерије које су њему непознате. Не мора да их познаје. Оне њега познају. Највише по знаку хери у обући која им стигне пошиљком. Њега, као ни остале мајсторе, балет уопште не занима. Ни на једну представу у животу није отишао. Можда је балет некад видео на телевизији. Више воли да оде на фудбал. За Рона је израда балетских патика посао као и сваки други. Срећан је што има посао и што се прочуо међу балеринама

Процес израде врха патике који се прави од наслага сатена, јуте (саргије) и лепка у „Фриду" не откривају до краја. Сваки мајстор има неку малу тајну. Да нема тајне онда се ни патике не би толико разликовале једна од друге. Чак ни један мајстор у животу два пута не направи исти пар.

СОБА НА КРАЈУ ХОДНИКА

Народно позориште, Београд. Трећи спрат, соба на крају ходника. У њој је смештена обућарска радионица. Све ципеле које носе глумци на сцени изађу испод прстију мајстора радионице Миће Игњатовића и његове екипе. Ту се, између осталог, израђују и меке и тврде (шпиц) патике за балет.

Мића нам каже да је у позориште дошао из обућарске радионице „Укус" која се налазила на месту где је садашња „Мода" у Кнез Михаиловој. Занат за ових двадесет пет година рада већ има, што кажу, „у малом прсту". Учествовао је и у прављењу посебних калупа за балетске ципелице. По узору који су добили (не би желео да открије од кога) од ципелице су издељали калуп. Кад су постигли жељени облик дали су да им се направе ти калупи у неколико величина.

Кажу нам да су ове патике издржљивије од многих. То се зна, па из њихове радионице шпиц патике иду за Загреб, Љубљану, траже их понекад и Немци и Италијани. И оне се праве ручно. Розе патике за играчице.

Мушкарци овакву обућу не носе, за њих се шпиц патике не израђују ни код нас а ни у свету.

Директор „Фриде" Бернард Колер са заосталим патикама Маргот Фонтејн. Једна од најпознатијих балерина света била је њихова стална муштерија.

А да нису све сатенске ципелице за ношење то опет најбоље знају саме играчице. Није редак случај да балерина проба патике које је наручила и баци их. Понекад јој не лежи и по неколико пари. Зато се често дешавало да се у продавници „Фрид" нађу патике великих играчица Наталије Макаровед, Кирклендове или до пре извесног времена - Маргот Фонтејн.

Бернард Колер са поносом показује непослате патике Маргот Фонтејн. У четрдесет година дугој балетској каријери она је носила патике искључиво са потписом „Фрид". Променила је три партнера и имала исти толики број мајстора који су само за њу правили сатенске патике. Сада се њене патике чувају као реткост.

Весна Софреновић

ХИТ

РЕКОРДИ

НОВИ ТЕРМИН

Удружење индустрије плоча Америке (RIAA) од 1958. проглашава и озваничава тираже, самим тим и трофеје, на највећем светском тржишту плоча. Донедавно највеће достигнуће била је платинаста плоча: два милиона синглова или милион продатих албума. Сада је у употреби и нови термин – „мулти-платинаста плоча" ће означавати сваки следећи милион. Значи, „Трилер" је у САД 22 пута платинаст, „Говоркања" групе Флитвуд Мек 12 пута, а „Грозница суботње вечери" 11 пута.
На позив упућен диско кућама да пријаве своје мулти-платинасте производе многе су се одазвале и сада званично постоји списак од 106 таквих плоча. Разуме се да је тај број много већи.

НАЈНЕСКРОМНИЈИ

Ево како су се неке групе рекламирале током своје каријере:
Квин (Queen): „Ми смо шампиони"
Ролингстоунси (Rolling Stones): „Највећа група на свету"
Лед Цепелин (Led Zeppelin): „Зарадили смо више од свих других"
33 Топ: „Најпопуларнија смо концертна група на свету"
Џексонси (Jacksons): „Јасно, ми па сви остали"

УПОЗНАВАЊЕ

РЕЗЕРВНИ ТОЧАК

После албума „Мирис жена и бензина" група „Резервни точак" из Добоја снимила је нову плочу „После тебе" опет за „Дискос". Критика их је после првог албума сврстала у хеви метал групе, али они су више заинтересовани за таковану поп-рок музику, што новом плочом желе да оправдају.

– Ми нисмо ничија резерва – објашњава бубњар Вукић Распоповић. Плоча најубедљивије делује „уживо" и ми ћемо то доказати током марта кад почињемо са промоционим концертима. Плоча је наш заједнички рад, сматрам да је време да кренемо напред и да је велика ствар кад група из провинције за две године сними два албума. Можда је и боље што смо из малог места где је повољнија ситуација за рад. У великим центрима музичари воде много празних разговора, нема правог другарства и због тога ми је драго што смо ван те атмосфере, иако нас доста кочи што нисмо у директном контакту са догађајима на сцени. Али, нас рокери воле и то ми је најважније.

За оне које занима нешто више о групи ево и њихове контакт адресе: „Резервни точак", 1. маја 24. 74000 ДОБОЈ.

ИСПОВЕСТИ

ПОВРАТАК ИЗ ЗАБОРАВА

Једна од највећих звезда са почетка прошле деценије Гари Глитер (Gary Glitter) поново је популаран. Човек чије је име директно везано за раст правца познатог као „глитер-рок" успео је оно што је најтеже – да се врати из заборава. Ево његове приче.

– Имао сам све. Моје песме су „развањивале", моје лице било је познато у сваком дому, на концертима сам био без конкуренције. Смењивали су се хит за хитом. Приватан живот није постојао. Ја сам био јавноот, без тајне. О мени се све знало. Био сам најшаренији, најраспеванији, истински глем-уметник. Мене су сви прихватили као „вођу покрета". Временом сам ипак почео да губим дах. Одлучио сам да се повучем на годину дана.

Шта се онда десило? Панк! Све се изменило невероватном брзином и ја сам био демоде, фосил за подсмех. Морао сам из почетка. Од клубова, хотела, као стари боксер. Но, ја сам своје поштено боксовао и после девет година дочекао шансу.

Јесенас ми је прорадио „кец". Ево, у року од три месеца имао сам два хита. О томе нисам ни сањао пре три године. Ја сам човек стила и носталгије. Новим песмама се надовезујем на историју, а за то увек има радознале публике. Бој Џорџ је много учинио и за мене. Изазвао је радозналост. Пре 15 година нико није био спреман за Боувија, Марка Болана, па ни Слејд. То је у почетку било исувише лудо.

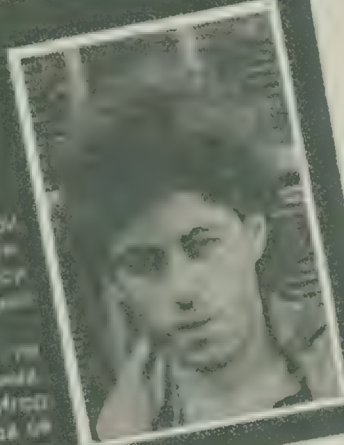
Сада деци показујем оно исто што и некада – весеље и енергију. Није ме срамота да у мојим годинама и са овом килажом поново будем шашав и да се обучем у сва та светлуцава одела. То је посао професионалца и ентузијасте.

ОВО НИСТЕ ЗНАЛИ

ОНИ СУ БИЛИ НОВИНАРИ

[illegible]

1. 3. 1985.

СВАКА СЛИКА ПРИЧА

КО ЈЕ ОВДЕ НАЈВЕЋИ?!

На овој фотографији је ексклузивно друштво. Сајмон Ле Бон је вођа групе Дуран Дуран. Алф Моје успешно „гура" самосталну каријеру, док Бој Џорџ (сазнајемо из поверљивих извора) све више остаје без косе и популарности. Без обзира на све, ова три гласа обележила су умногоме протекле године и није чудо што су и даље популарни.

ОГОВАРАЊА

ЕРИК КАР (KISS):

ТО НЕ БИХ СЛУШАО КОД КУЋЕ!

Ево шта бубњар групе Кис (Kiss) Ерик Кар мисли о својим колегама и њиховој музици:

Хјуи Луис (Huey Lewis & The News): „Старомодно и сасвим уредно, али то не бих умео да слушам код куће. Волим Цепелине..."

33 Топ: „То је права ствар. Звуче увек како треба, значи срећно и задовољно. Сваки соло гитаристе Били Гибсона је красан – можеш лако да га певаш или звиждиш. Једноставно прича. Фантастично!"

Френк Запа: „Невероватно! После толико година и толико плоча није остао без свежих идеја. Он је и даље у стању да се свесно подсмева сам себи".

Бон Жови (Bon Jovi): „Мислим да ће далеко догурати. Песме су им сасвим у реду, а они изгледају добро. Девојке ће их гарантовано подржати!"

Били Ајдол: „Има привлачан, али мистериозан глас попут Џима Морисона. Оставља утисак човека од поверења. Пред њим је будућност. Брус Спрингстин: „Никад није певао погрешне песме. Хоћу да кажем, није узалуд трошио енергију. Можда је мало надуван од критике, али му је тешко наћи слабу тачку кад се појави на сцени."

Лора Бренигем: „Има мало певачица које уважавам. Лору не волим.

Пет Бенатар, рецимо, није мој тип, док Лора имитира Дону Самер, само је доста слабија"

Марк Нофлер: „Његова музика је згодна у зубарској чекаоници. Има стила и препознатљивости. Осим гитаре, све је остало у његовим песмама тако обично".

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ

„Мислим да се Флитвуд Мек више неће окупити. Не видим прави разлог за то осим ако би тиме неки од нас решили своје финансијске недаће"

Линдзи Бекингем

СВЕ ПЛОЧЕ

Дона Самер (DONNA SUMMER)
„Love To Love You Baby" (1975)
„A Trilogy Of Love" (1976)
„Four Seasons Of Love" (1976)
„I Remember Yesterday" (1977)
„Once Upon A Time" (1977)
„Live More" (1978)
„Bad Girls" (1979)
„On The Radio" Greatest Hits, vol 1 2 (1979)
„The Wonderer" (1980)
„Donna Summer" (1982)
„She Works Hard For The Money" (1983)
„Cats Without Claws" (1984)

МОЈА ПЕСМА

МИЛАН МЛАДЕНОВИЋ

(КАТАРИНА II)

– По мом мишљењу, једна од најбољих песама домаће музике је „Русија". Она се налази на албуму Идола „Одбрана и последњи дани". Волео бих да сам је ја написао.

РУСИЈА

Музика и текст: Влада Дивљан
Изводе: Идоли

Бакићева улица већ је заспала
сенке се притајиле, светлост згуснула
наша тиха соба се тек пробудила,
наша тиха соба је затреперила.

Ја сам још студирао, она радила,
ноћу сам јој читао, А. Фадајева,
некад би се чудила мојим песмама
није ми допуштала да се замарам.

Нама Нова година ништа није донела
као да се збунила, ил' се ругала
Нама Нова година ништа није донела
на небу смо тражили светлост Востока.

Имала је снажније руке него ја
имала је снажније руке него ја
није ми дозволила да је савладам
није ми дозволила да је савладам

КАКО ДА ИМ ПИШЕТЕ?

Nino De Angelo
c/o
Gei-Concert Promotion
Bajuwarenstrase 2
8029 Arget
Deutchland

ПРИПРЕМА РЕДАКЦИЈА ЛИСТА Rock

ПОТОНУЛИ ГУСАРСКИ ГРАД

КАКО НАЋИ БЛАГО

У лето 1950. године амерички поручник Хари Рисберг опремио је мали истраживачки брод и са петорицом другова запловио према Јамајци. Још од детињства Рисберг је много читао о гусарима и њиховим пустоловинама и у прсте је знао сва места где би могло да се налази њихово потопљено благо. А све књиге, путописи и историја упућивали су га у Карипско море, праву ризницу драгоцених товара које су прогутали таласи. Када се завршио други светски рат Рисбергу се указала прилика да испуни свој давнашњи сан

У зачараном граду

Мала посада стигла је до Јамајке и укотвила се према пучини, недалеко од Кингстона, главног града острва. Рисбергу је било познато да је једна велика шпанска галија која је носила богат товар злата и сребра настрадала у овим водама 4. априла 1683. године. Када је обукао гњурачко одело и заронио, био је убеђен да ће је пронаћи. Зачас се нашао на песковитом морском дну. Вода око њега била је прозирна. Море око Антила с правом ужива глас најбистријег међу свим морима. Гњурац је угледао коралне гране и многобројне сунђере. Али, од бродских олупина ни трага. Прегледао је читав венац морског растиња, али узалуд

Рисберг је већ хтео да се врати на површину претпостављајући да су галију одвукли таласи даље према пучини кад се изненада из магловите морске дубине пред њим указао невероватан призор: кућа обложена коралима. Иза ње још једна. Рисберг је помислио да су то халуцинације услед јачег притицања кисеоника из апарата за дисање. Али, визија се није губила. У свом коралном накиту куће су личиле на дворце, катедрале, тврђаве... Рибе најчуднијих облика биле су једини становници овог зачараног града.

Човек је тада кренуо према најближој кући и кроз проваљени зид закорачио унутра. Цев за довођење ваздуха дозвољавала му је да пође још даље. Изненада, као у неком страшном сну, из помрачине су се појавили огромни ракови краци а с друге стране пружили су се према њему пипци џиновског полипа. Уплашен, повукао је уже за сигнализацију и за кратко време нашао се на површини. У рукама је стезао омањи сандук обрастао алгама, једино што је успео да понесе из подморског града. Када је сандук очишћен, видело се да је то, у ствари, старински часовник, чије су казаљке стале у 15 минута до 12. Тек тада се Хари Рисберг сетио старог гусарског гнезда Пор Роајала које је страдало пре готово три века.

ИЗ МАГЛОВИТЕ МОРСКЕ ДУБИНЕ ПРЕД ХАРИЈЕМ РИСБЕРГОМ УКАЗАО СЕ НЕВЕРОВАТАН ПРИЗОР: КУЋЕ ОБЛОЖЕНЕ КОРАЛИМА

Гусарско гнездо

Било је то 7. јуна 1692. године у првим јутарњим часовима док је читав град са својих 8000 становника мирно спавао на пешчаном спруду. Изненада, почеле су да севају муње уз страшну грмљавину и кишу. Пљусак се убрзо претворио у прави потоп, оркан је носио кровове с кућа. А онда се затресла земља. Огромне пукотине отвориле су се на много места гутајући читаве зграде. Планули су пожари, нарочито у радионицама шећера, и сладуњав жути дим прекрио је град. Све је то трајало само неколико тренутака. А тада су се саставили земља и море.

Када се после извесног времена сунце с муком пробило кроз густе облаке, од града више није било ни трага. На дну Кингстонског залива лежао је Пор Роајал са својим ризницама злата и магацинима пуним најдрагоценије робе. С лица земље нестало је чувено гусарско уточиште у које су се склањали са свим својим богатством пирати читавог света, разни бандити и људи стављени ван закона. Пор Роајал звали су у то време пиратским Вавилоном.

Богати трговци Пор Роајала сматрали су да такви називи клеветају њихов град. Додуше, у њему је било безброј крчми, морнари су разбацивали новац на пиће и коцку, понекад су се тукли до зоре. Али, трговци су спремно истицали да су морнари само муштерије и да добар послован човек мора да испуни свачију жељу.

Међутим, Пор Роајал био је уточиште гусара и буканира, а трговци су се највише богатили продајом робе украдене са шпанских бродова или поправљањем и припремањем гусарских бродова за нове подухвате. Стога није нимало чудно што су се трудили да сакрију праву „професију" својих најбољих муштерија.

Такозвани буканири донекле су се разликовали од правих озлоглашених гусара. Они су потицали са острва Тортуге у близини Хантија – главних врата кроз која су шпански освајачи улазили у Нови свет. Били су углавном француског порекла – разни криминалци, дезертери и отпадници који су се доселили на Тортугу, основали породице, одлазили у риболов и ловили дивље свиње и говеда којих је било напретек. Да би месо сачували што дуже, сушили су га на диму зеленог дрвета које се зове букан и одатле њихово име буканири.

Благо није нађено

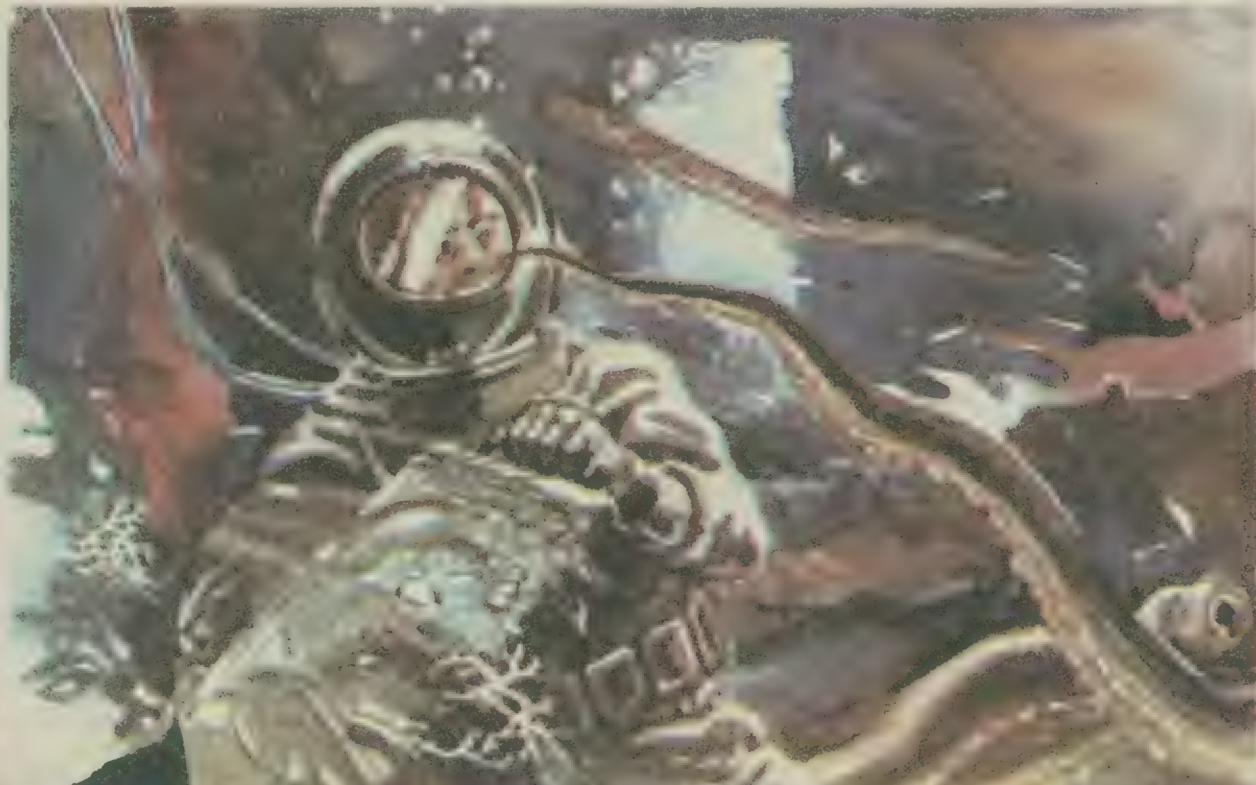
Али, тада су Шпанци који су већ имали знатан колонијални утицај на Антилским острвима одлучили да освоје и Тортугу. Да би то извели они су једном приликом сачекали да сви мушкарци оду у лов а онда напали њихово насеље. Када су се људи вратили кући, затекли су разорене и опљачкане домове у којима није било живе душе. Њихове породице одвучене су у Шпанију или побијене. Буканири су се заклели да ће се осветити. Од тог тренутка почели су да нападају шпанске бродове који су пловили Карипским морем; да их пљачкају и убијају посаде.

Када су Шпанци бацили око и на Јамајку, трговци су били срећни што су у буканирима – бескућницима – нашли људе спремне да је бране. А буканири су, опет, били готови да пођу било где само ако имају прилику да убијају Шпанце. Тако су се настанили у Пор Роајалу. Сем тога, локални трговци спремно су куповали шпанско злато и други плен.

Годинама је овај прећутни споразум одлично функционисао. Тако добро да су буканири чак добили од владе и званично право да пљачкају шпанске бродове на отвореном мору а у замену за ту дозволу давали су 10 процената плена властима. Новац је притицао у Пор Роајал.

Али тог 7. јуна 1692. године све је изненада отишло unеповрат. Мали број преживелих становника одлучио је да своје нове домове подигне даље од обале. Пор Роајал је престао да постоји а основан је Кингстон.

Поручник Хари Рисберг први је човек који је на дну Карипског мора угледао потонули град Пор Роајал. Његовим трагом кренули су и многи авантуристи покушавајући да гусарско благо, после пуна три века лежања на морском дну, извуку на светлост дана. До данас то никоме није успело.

Илустровао Ненад Мирковић

ЛЕТЕЋИ ЋИЛИМ

■ УЧЕСНИКЕ ОЧЕКУЈЕ 20 ПРЕМИЈА И ЈОШ 600 ДРУГИХ ДОБИТАКА ■

Покушајте да на „ЛЕТЕЋЕМ ЋИЛИМУ" стигнете до РИМА, ТУНИСА, БРИОНА, ДУБРОВНИКА или МАЛТЕ. Играјући се можете да добијете СИНКЛЕРОВ компјутер или да одете на летовање

ВАЖНО ОБАВЕШТЕЊЕ

Ево нас код трећег задатка. У претходна два броја објавили смо 8 исечака који су делови 4 сличице. Данас објављујемо још четири али да бисте тачно саставили све 4 целине које представљају наградни задатак, потребно је да сачекате и сложите још четири исечка из следећег броја „Политикиног забавника". Значи: тек кад објавимо свих 16 исечака, можете да решавате задатак. За сада само чувајте исечке! У наредном броју објавићемо упутство како да шаљете одговоре

ПРЕМИЈЕ

ЛЕТЕЋИ ЋИЛИМ доноси вам 20 премија и то: 10 појединачних и једну колективну за десет добитника

Ове премије су за вас обезбедили: ЈУГОСЛОВЕНСКИ АЕРОТРАНСПОРТ И AIR LIFT, БЕОГРАД, ЦЕНТАР ДЕЧЈИХ ЛЕТОВАЛИШТА БЕОГРАД, ФИРМА TEAMEDGE Ltd. Importes and Exporters of Computer and Electronik Equipment, London house, 266 Fulham Road, Chelsea, London sw 10 и „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК" а оне су

– ЧЕТИРИ ПЕТОДНЕВНА ИЗЛЕТА: РИМ, АТИНА, МАЛТА И ТУНИС. На овим занимљивим путовањима домаћини ће вас упознати са бројним знаменитостима вечног града – Рима, у Тунису ћете видети остатке грађевина које су подигли Феничани, Римљани, Византинци и други стари народи који су живели на овом тлу, на Малти ћете доживети путовање кроз векове, а у Атини, средишту античког сјаја, упознаћете споменике грчке прошлости

– ПЕТ ПЕТОДНЕВНИХ ПУТОВАЊА: У СПЛИТ, ДУБРОВНИК, ПУЛУ, ОХРИД и на БРИОНЕ откриће вам природна, културна и историјска богатства ових места, а домаћини, JAT-ов AIR LIFT учиниће вам путовање незаборавним

– КУЋНИ КОМПЈУТЕР марке „СИНКЛЕР 48 К" са 10 касета и часопис „ВАШ СИНКЛЕР" поклањају вам фирма „TEAMEDGE" LTD из Лондона и „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

Уз појединачне премије ту је и

КОЛЕКТИВНА ПРЕМИЈА

– ДЕСЕТ ЧЕТРНАЕСТОДНЕВНИХ ЛЕТОВАЊА у Митровицу на Тари од 5 до 19. августа ученицима основних школа поклања ЦЕНТАР ДЕЧЈИХ ЛЕТОВАЛИШТА БЕОГРАД

ПРАВИЛА ИГРЕ ЗА КОЛЕКТИВНУ ПРЕМИЈУ

Могу да конкуришу САМО УЧЕНИЦИ ОСНОВНИХ ШКОЛА. Ако се десет другара, или десет другарица (може да буде и мешовито друштво) договоре да заједно летују, онда на посао! Потребно је да се удруже и да свако од њих реши сва четири задатка која ће на крају игре у једном коверту послати „Политикином забавнику". Значи: сваки од десет кандидата за ову премију мора да реши сва четири задатка. С њима на летовање може да пође (такође бесплатно) и њихов разредни старешина или учитељ

Напомена: Коверти читалаца који конкуришу за колективну премију иду у посебни бубањ из кога ће жири извући добитника. А СВИ ПРЕОСТАЛИ ТАЧНИ ОДГОВОРИ, КОЈИ СУ КОНКУРИСАЛИ ЗА КОЛЕКТИВНУ ПРЕМИЈУ, ДОЛАЗЕ У ОБЗИР И ЗА ПОЈЕДИНАЧНЕ ПРЕМИЈЕ И НАГРАДЕ

ОСТАЛЕ НАГРАДЕ

Ових 600 вредних и занимљивих наград поклањају вам JAT и „ЗАБАВНИК"

– 10 спортских торби
– 10 „паркер" оловака
– 10 лопти за плажу
– 10 заставица са постољем
– 20 хемијских оловака
– 50 беџева
– 100 луксузних агенди
– 100 привезака за кључеве
– 10 комплета значака
– 100 разних значака
– 150 разних налепница – све са фирмом и знаком JAT-a
– 9 часописа „Ваш Синклер" и
– 21 вредно дело југословенских и светских писаца

У НЕДРИМА ГОЧА

Поред Митровца на Тари, Центар дечјих летовалишта и опоравилишта Београд има своје насеље и у Станишинцима на Гочу. То је мало планинско место удаљено од Врњачке Бање 17 километара, са надморском висином од 780 метара. Гоч је једна од најлепших планина централне Србије богата листопадним и четинарским шумама, пропланцима и ливадама пуним лековитог биља.

Београдско дечје летовалиште смештено је у долини Станишинаца коју пресеца брзи планински поток Грозничавац. Ту су три модерна објекта са 250 лежаја, са централним грејањем, савременом кухињом, више просторија за одмор и забаву и добро опремљена амбуланта. Између објеката је својеврстан интересантан парк. Терени за спорт и функционалне пољске учионице омогућавају извођење наставе у природи.

Становницима овог малог дечјег града пружа се могућност да упознају и ширу околину: Врњачку Бању, Александровац, Брус, Митрово поље, манастире Жичу и Студеницу као и крушевачки град-тврђаву.

ПАЖЊА! Читаоцима, који пропусте један од четири „Забавника", у којима ће бити објављени задаци, односно исечци, у наредном броју даћемо објашњење на који начин могу да учествују у игри

ЖИВОТ ЈЕДНОГ ВЕТЕРАНА

Ово је прича о авиону Југословенског аеротранспорта ДЦ-3 са ознаком YU-ABM који је био у служби ове авио-компаније пуних 16 година. Произведен је далеке 1939. године за потребе холандске националне компаније. Приликом упада Немаца у ову земљу 1940. године један је од два авиона који је измакао Немцима. Ратни вихор однео га је у Велику Британију где је до краја рата летео на линији Лисабон-Стокхолм. Фебруара 1946. враћен је ранијем власнику да би се игром судбине те исте године поново вратио у Енглеску, а неколико месеци касније продат компанији „Skyways, LTD". У новембру 1952. поново мења власника – купује га „Field Aircraft Services Ltd" која је авион опремила са 21 седиштем, а сва могу да се претворе у удобне лежајеве. Летео је на готово свим линијама, али не задуго. Марта идуће године овај авион је још једном продат.

Од тада пуних 16 година лети у флоти Југословенског аеротранспорта са ознаком YU-ABM. Њиме су управљали наши најпознатији пилоти: Родољуб Роћа Миловановић, Радослав Шулејић, Милош Дракулић, Радул Радуловић и многи други. Његова судбина чврсто је везана за наше небо – служи ствари мира и на далека путовања превози наше прекаљене борце који ће широм света говорити о нашој борби и напорима народа да створе независну, слободну и несврстану Југославију.

Имао је много узбудљивих летова. Ваздушна струја окренула га је једном „на леђа" и одмах затим вратила у нормалан положај. У акробатском летењу овакве промене зову се „ваљак", а за то су способни само специјални авиони... Наш ДЦ-3 је и то издржао. Другом приликом у авион је ударио гром. Муња је прошла кроз кабину, али нико није повређен. Такав удар био би данас за модернији авион катастрофалан. Ова машина важила је за једну од оних које имају најмекше команде.

Под командама JAT-ових пилота прелетео је 25.285 часова, 1.632.000 километара, превезао око 100 хиљада путника и имао 5.500 полетања. И најзад, 1963. године JAT га је продао Јемену.

После много година, пошто је напустио наше небо, стари, већ пензионисани, пилоти о овом авиону говоре као о неком живом, драгом бићу. Називају га старим другаром, љубимцем, орлом – пријатељем.

Све ово допринело је да данас нема ниједне озбиљније ваздухопловне енциклопедије која га не спомиње. Ветеран је тако добио заслужено место у историји.

Зоран Милер

КУПОН БРОЈ

Исак Асимов

ГОДИШЊИЦА

МУР, ШИ И БРЕНДОН СУ СЕ СРЕЛИ ДВАДЕСЕТ ГОДИНА ПОСЛЕ ДОГАЂАЈА СА „СРЕБРНОМ КРАЉИЦОМ" И ДОШЛИ ДО НЕВЕРОВАТНОГ ОТКРИЋА

Мур пређе погледом по соби. Све је било спремно за прославу. Сто је био пун разних ђаконија, а усред њих је штрчала још неотворена боца џабре, Муровог омиљеног пића које се справљало од гљива с Марса.

Уто зазвони. Не осврћући се, он викну:

– Уђи, Марк!

– Добар дан – рече непознат глас. Он се нагло окрете. Пред њим је стајао мали, здепаст човек без иједне длаке на глави.

– Мајк... Мајк Ши! – узвикну Мур и чврсто загрли свог пријатеља. – После толико година!

– Замисли, Мур – рече Марк Брендон, који се појави иза Шија – сетио се да радим у „Атомским производима" и свратио до мене. Одмах сам му рекао да мора доћи на прославу двадесетогодишњице!

– Заиста – упаде Мајк – Марк каже да сваке године прослављате нашу авантуру са „Сребрном краљицом"!

– Па наравно, стари друже, али сада смо први пут у пуном саставу. Дакле, да навалимо на џабру – то треба прославити!

– Да, то ти је јавност – рече сетно Брендон после неколико чашица. – Када смо се дочепали Весте, читава галаксија је брујала о нама, данас се више нико и не сећа „Сребрне краљице"...

– С једним изузетком – убаци Мајк. – Пре дванаест година, приликом једне посете Вести, свратио сам у осигуравајуће друштво да питам чувају ли још олупину на којој смо дошли из свемира. Када су ми одговорили потврдно, отишао сам да је видим. Можете замислити моје изненађење када сам дознао да је чува војска!

– Нашу „Сребрну краљицу"? – Брендон подиже обрве. – Зашто?

– Немам појма. Не дају никаква објашњења. Ипак, успео сам да докучим још нешто: они не само да чувају тај део брода, него трагају по свемиру за изгубљеним остацима!

– Чудно... – рече Мур. – Можда су се у броду налазиле неке драгоцености, а да то нисмо ни знали?

– Сумњам – рече Брендон. – И да је сав од злата, прикупљање остатака се не би исплатило. Можеш већ да замислиш да су расути по читавој галаксији! Али... – размишљао је – ако се ради о неком научном документу од посебне важности, онда је то нешто сасвим друго... Само, ко је од путника могао да поседује такав документ?

– То је тешко рећи.

– ...Можда Хорас Квентин, Воренe? Сећаш ли се... нико од нас га није видео, само су нам рекли да чувени физичар путује с нама.

– Сећам се – рече Мур. – Никад није излазио из своје кабине. Тамо је чак и обедовао, што није баш уобичајено у свемирским бродовима. Чекај мало... за време једне вечере извесни доктор Хестер нам је открио да Квентин иде на Ганимед, на некакав научни скуп...

– Ето ти! – узвикну Брендон, скочивши са столице. – Главу дајем да се радило о неком проналаску!

– Диван си, Марк – насмеши се Мур – покушаваш ни из чега да направиш нешто.

– Ни из чега? Па добро, видећемо. Имаш ли овде Мултиваков примопредајник?

– Имам – одговори Мур. Он је иначе информације овог великог електронског мозга користио само у крајњој нужди, али га је прилична количина џабре овог пута учинила попустљивим. – Шта ћеш питати?

– Не брини. Само ми покажи где је!

Мур их одведе у суседну собу и приђе апарату који је веома подсећао на писаћу машину. Пошто је подешавањем координатног система добио везу, он направи Брендону места.

„Дај ми имена и позивне бројеве живих колега доктора Хораса Квентина", откуцао је Брендон.

Из отвора са стране излете картон. На њему је писало само једно име. – Доктор Фицсимонс из Детроита... – прочита Брендон. – Воренe, смем ли да га позовем?

– Само изволи, Марк. Ово је врло забавно.

Са другог краја жице један женски глас му рече да сачека. Нешто касније јави се доктор Фицсимонс.

– Докторе – рече Брендон – зовем вас у име осигуравајућег друштва, поводом Хораса Квентина...

– Марк, за име бога! – прошапута Мур.

– Шта? Зар опет, после толико година – рече глас. Брендон добаци Муру поглед пун тријумфа.

– Још покушавамо, докторе – рече. – Можда сте се у међувремену сетили шта је доктор Квентин носио на Ганимед?

– Рекао сам вам већ да се радило о неком инструменту. Ничег се новог нисам сетио.

– На жалост, изгубили смо белешке, па не знамо о каквом се инструменту ради.

– Колико се сећам, звао се аноптикон – рече професор. – Је ли то до-

ста? И молим вас да ме више не узнемиравате. Збогом!

– Глупљу ствар ниси могао да учиниш, Марк – рече Мур. – Шта ако буде проверио код осигуравајућег друштва?

– Неће он то учинити. Видиш да је једва чекао да нас скине с врата... Аноптикон... аноптикон... Шта би то могло да буде?

– Све је то смешно – упорно је понављао Мур. – Брод се разлетео у стотине комадића. И сада неко хоће да у једном од њих пронађе некакву справицу која се можда тамо и не налази!

– Како то мислиш? – упита Мајк. – Колико се сећам, ми смо једини преживели, а брод смо напустили празних руку.

– Свеједно, немамо начина да докучимо о чему се ради... – Мур одједном прекиде. – Сто му галаксија!

– Шта ти је?

– Малочас си рекао да смо брод напустили празних шака... Па, добро, ја сам нешто понео оданде!

– Шта то, Ворене? – упита Брендон. – Говори?

– После судара нашао сам на поду две стварчице и стрпао их у џеп. Једна је старинско налив-перо, а друга – некакво сочиво.

– Аноптикон! – узвикну Брендон. – Сигуран сам. Где ти је?

– Не знам. Вероватно сам га изгубио приликом сељења.

– Глупости! Ако га ниси бацио, онда је овде. Предлажем да одмах почнемо с тражењем.

– Мислим да то цабра говори из тебе – рече Мур. – Али, пошто ни сам не заостајем, нека буде. Да почнемо од тавана...

Таван је био прекривен дебелим наслагама прашине.

– Из приложеног се види колико често посећујем ово место! – рече Мур. – Дакле, да почнемо. Овде је негде мапа у којој чувам успомене још из школских дана...

После дугог претурања три пријатеља су успела само да се нагутају прашине. Међутим, Брендон није одустајао. По ко зна који пут отворио је један старински ковчег и из њега вадио раскупусане књиге, фотографије, писма...

– Хеј, да није ово налив-перо? – узвикну одједном, показујући ваљкасти предмет који се откотрљао на под. Мур га узе и обриса од прашине.

– Јесте – рече.

– А ево и сочива! – готово врисну Брендон, ван себе од одушевљења, вадећи један метални круг нешто већи од оквира монокла. – Ох, изгледа да је сломљено...

Заиста, оквир је био празан. Брендон поче да га окреће и загледа.

– Има ли каквих иницијала?

– Не. Чудно – са унутрашње стране нема никаквог жлеба у коме би могло да лежи стакло. Али споља постоји бразда...

– Чудно или не, то сад ништа не вреди – рече Мур.

Ћутали су. Брендон је замишљено превлачио ноктом преко бразде.

– Јасно... – изусти најзад. – Савршено јасно... како се раније нисмо сетили! „Ан-оптикон", то значи „без сочива". Овој справици ништа не недостаје!

– Сад си претерао! – рече Мур. – Како празан оквир може да замени сочиво?

– Рекао бих да се кроз њега не види ништа нарочито – убаци Мајк.

– Можда је у неутралном положају. Шта мислиш, чему служи ова бразда? Ако се половине круга могу померати...

– Немој га сломити! – рече Мур.

– Прилично се запекао – рече Брендон увркући оквир. – Ево, попушта! – Пришао је прозору и погледао кроз инструмент. – Хеј! Невероватно... – Мур приђе и погледа кроз оквир. – Па то је телескоп! – узвикну.

* * *

Провели су готово читав сат претварајући справицу час у микроскоп, час у телескоп.

– Да човек не поверује очима! – непрестано је понављао Брендон.

– Права револуција у оптици – рече Мур. – Сабира се из телескопа у микроскоп без промене жижне даљине. Ко зна, можда прелама и радио-таласе и гама зраке!

– И што је најлепше – убаци Мајк – двадесет година људи претражују свемир не би ли нашли ту справицу, а она лежи на твом тавану, прекривена прашином. По свему судећи, галаксија ће опет брујати о нама!

– Тако је, велика тројка поново наступа! – рече Брендон.

– Е, то мора да се залије – рече Мур и нали три чашице до врха.

Илустровао Михаило Ђоковић Тикало

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

аутор ВеМак

ЧЕТВОРОУГАОНИК · ВРСТА ПАПАГАЈА · ОГРАДА УЗДУЖ НЕЧЕГА · ВЕРНЕ ДОМАЋЕ ЖИВОТИЊЕ · V

ЈУЖНОСКА НОВИНСКА АГЕНЦИЈА · „СУМПОР" · НАША КЊИЖЕВНИЦА ВЕСНА

АРАБЉАНИ

ФРАНЦУСКИ ПИСАЦ РОМАНТИЧАР „ТРИ МУСКЕТАРА", „ЦРНА ЛАЛА" · РЕТКОСТ (ЛАТ.) · АВИЈАТИЧАР · „ПОШТА ТЕЛЕГРАФ ТЕЛЕФОН"

АУСТРИЈСКА НОВИНСКА АГЕНЦИЈА · ФР ВАЉАР ЖАН · ОТПОРАН НА БОЛЕСТИ

ЗЕМЉА ЛИЛИПУТАНАЦА ЏОНАТАНА СВИФТА

ОСНОВНА МАТЕРИЈА, ПРАТВАР

МЕТАЛНА КАРИКА НА ЛАНЦУ · ЖЕНСКО ИМЕ · УКРАС НА НАРОДНОЈ НОШЊИ

МЕСТО НА ПОЛУОСТРВУ ПЕЛЈЕШЦУ · ЗНАК СПЛИТА · ОБАСЈАТИ

ПРВО СЛОВО АЗБУКЕ · ГРАМ · ЛАВ (ТУР) · ПИСАЦ БИХАЛОИ МЕРИН · ЈЕДНАК (ФР)

ТАЊИ КОМАД МЕСА, ОДРЕЗАК

ЖЕНСКО ИМЕ

ГРАД У ЕТИОПИЈИ · УЗВИК НЕСТРПЉЕЊА

АУТО ОЗНАКА ЗА ЛИБАН · ГЛУМАЦ МАРВИН · АНТИКА · „АМПЕР" · ИВАН ГУНДУЛИЋ

ИНДИЈСКИ ПИСАЦ ТУЛСИ · ЕКИПА · РЕАГЕНЦИЈА

СПЛЕТКА

ЗНАК ЗА МЕТАР · А. Е. · НЕМАЧКИ КОМПОЗИТОР ЈОХАНЕС · СКРАЋЕНИЦА ЗА ХЕКТАР · ИТАЛИЈАНСКА ПОРОДИЦА ГРАДИТЕЉА ВИОЛИНА · АРОМА

ПРЕДСЕДНИК САД ЛИНКОЛН

ВЕШТИНА ПРАВЉЕЊА ФИГУРА ОД ХАРТИЈЕ

ЗРНО, МЕТАК · 100 m^2 · ЈУНАЧКИ СПЕВ

ЗАВЕШТАЊЕ (МН)

ЗНАК ЗА ЦЕЗИЈУМ · АКТ

ВОДОРАВНО: 1) Виторио де Сика, 13) Американке, 14) Ин, 15) рококо, 16) Орсини, 18) Ирачани, 20) „Аида", 21) от, и, 22) ат, 23)зла, ж, 25) ласта, 28) ацид, 29) ПА, 30) Алпинац, 32) тетак, 34) вив, 35) ариш, 37) март, 38)ЕТ, 39) клизалишта, 41) репа, 43) факултет, 44) Атина, 45) мај, 46) Ири.

ОСЕЋАЈ ЗА ШУТ

НЕЗАБОРАВНИ АСОВИ

ЖИВОТОПИС КОШАРКАША ДРАГАНА КИЋАНОВИЋА

Изгледало је да су све наде покопане. Италијани су до одмора већ стекли изразиту предност – 33:27. У другом делу наставили су у истом стилу. Било је чак – 43:33 у њихову корист.

Нешто је морало да се предузме. Селектор југословенског тима Мирко Новосел, који је први пут предводио нашу државну репрезентацију на Европском шампионату, одлучио се на храбар потез. Повукао је искусне ветеране Рату Тврдића и Николу Плећаша. Први је био капитен екипе, други незамењиви репрезентативац још од Олимпијских игара у Монтреалу 1968. Уместо њих у игру су ушли Зоран Славнић и „голобради" Драган Кићановић.

Да чудо буде веће двојица недовољно искусних младића имали су да преузму улогу „плејмејкера" (градитеља), која је обично намењена само најбољим познаваоцима кошаркашких тајни. Неписано правило није поштовано али се показало да смео потез може да буде спасоносан.

Рука – није задрхтала!

Однос снага брзо се изменио. Предност Италијана постепено је копнела, да би 24 секунде пре краја резултат био 63:63. Југословени су имали лопту. На жалост нису је искористили.

Тек у трећем наставку пала је одлука. Два слободна бацања имао је да изведе најмлађи, Драган Кићановић. Рука му није задрхтала. Оба пута сигурно је погодио циљ. Тако су Југословени победили Италијане на Европском шампионату у Барселони 1973. године. Преброђена је натежа препрека. Разигране Југословене више нико није могао да заустави. Попели су се на победничко постоље и освојили златне медаље.

Прво злато у аналима југословенске кошарке. Биће и доцније још два у Европи (1975. у Београду и 1977. у Лијежу), једно у свету (1978. у Манили) и једно на Олимпијским играма (1980. у Москви).

У свим тим походима Драган Кићановић ће бити један од најзапаженијих. Никада више неће изостати. Кошаркашки свет ће упознати једног истинског аса и његове огромне способности.

Интернационални жири, састављен од најпознатијих стручњака, два пута ће га бирати за најбољег кошаркаша године у Европи. У Југославији, жири листа „Спорт", прогласиће га за спортисту године 1982.

У себе никада није посумњао

У југословенски државни тим је ушао пре него што је напунио двадесету. Сувоњави дечак је у Чачку играо за мање познати клуб Железничар, а не за популарни Борац.

Висок је само 1,93.

– У Чачку сам још и био међу вишима, али доцније **на великој сцени увек сам остајао међу најнижима.** Моја висина за модерну кошарку није била довољна.

Тако Драган Кићановић, прослављена „звезда" светске кошарке, данас оцењује сам себе. На крају каријере провео је две сезоне у Пезару (Италија) и једну у Паризу (Француска). Прошле године, одлучио је да заврши каријеру.

Писац ових редова упознао га је у Барселони непосредно пред меч против Италијана. Седео је сам на трибинама и гледао у правцу кошева. Рекао ми је сасвим хладнокрвно и самоуверено:

– Не брините, нећемо изгубити! Овде нема тима који може да нас победи. Само ако заиграмо, онако како умемо и можемо.

Најмлађи у екипи, рођен је 17. августа 1953. био је уједно и најсигурнији у предвиђањима.

На тој најтежој утакмици провео је у игри 35 минута и постигао 10 погодака. Она два последња била су пресудна.

Вратио се кући са златном медаљом и уверењем да треба да се пресели у Београд. Ускоро је дошао у Партизан. Бранио је боје „црно-белих" у седам сезона. Ни титуле државног првака нису му измакле.

Не знам како шутирам!

Играо је три пута на првенствима света (Порторико 1974, Манила 1978, Колумбија 1982). Сва три пута стручњаци су га уврстили у идеалну петорку. Прославио се не само као смишљени „плејмејкер" него и као недостижни стрелац.

Шут му је био и остао – најјаче оружје.

– Не бих умео да објасним како шутирам. Једноставно осетим тренутак..

Праву снагу никада није имао. Играо је са само 78 килограма. Ни скок му није изразит.

– Левом руком се служим врло ретко. Није ми сигурна.

Али, десна..

– Само њом погађам кош.

Још у Барселони 1973 сви су одмах видели да се појавио прави таленат. Било је јасно да ће Кићановић постати, тако рећи, одмах, истински ас.

„Плејмејкер" је у кошарци онај, који игра за себе али још више за друге. Мора да мисли, а не само да јури по терену. Ту мудрост популарни „Кића" је умео да обједини са својом златном десницом.

И данас, када више не игра и када као директор Партизана управља кошаркашким клубом, он понекад изиђе на терен. Шутира увек готово непогрешиво.

– То се не заборавља. Ко једном научи да вози бицикл, умеће да вози заувек.

У југословенском кошарци правог наследника још није добио. Можда ће то једнога дана бити његов, недавно рођени син, Марко...

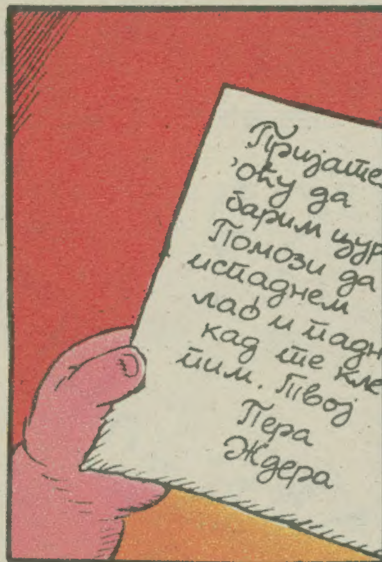
Стојан Протић

Илустровао Ненад Милићевић

ПОПАЈ
By Bud Sagendorf

ЈЕДАН ЧИКА РЕК'О ДА ВАМ ОВО ДАМ!
ХМ... КО БИ ТО МОГАО ДА БУДЕ?
?

Пријате
'оћу да
барим цур
Помози да
испаднем
лаф и падн
кад те кле
пим. Твој
Пера
Ждера

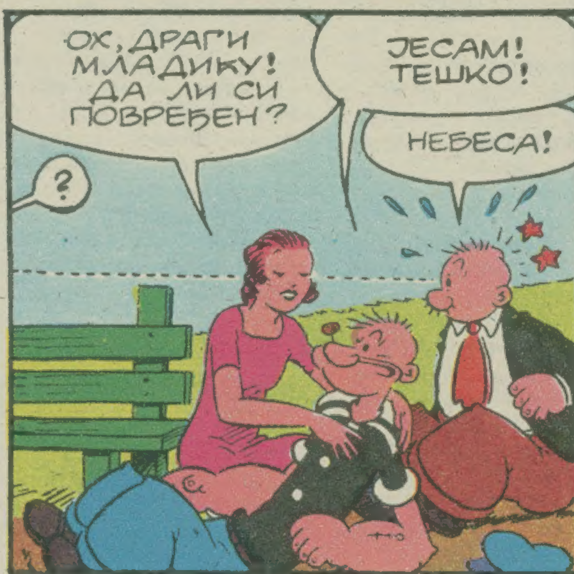

НАРАВНО, ПЕРА 'ОЋЕ ДА СЕ НАПРАВИ ВАЖАН!
ОДО' ДА ВИДИМ ШТА ЋЕ БИТИ!

ОВАЈ МОРНАР ЈЕ НЕКАД БИО ПРИСТОЈАН! САД ЈЕ ОБИЧНА БИТАНГА!
ШТА РЕЧЕ?
!

ЕВО ШТА!
ЈАО, ПЕРО...
ДУМ!
!
!

ЈЕ Л' ЗАБЕЗЕКНУТА?
НЕ БИ РЕК'О!
КРЦЦ!

ТИ, СИЛЕЏИЈО! НАПАО СИ ТАКО СЛАВАШНОГ ЧОВЕЧУЉКА!
ТРАС!
!

ОХ, ДРАГИ МЛАДИЋУ! ДА ЛИ СИ ПОВРЕЂЕН?
ЈЕСАМ! ТЕШКО!
НЕБЕСА!
?

Е, САД ЈЕ ПРЕВИШЕ, ТИ НАМИГУШО!
НАМИГУШО?
!
7-16

НЕЋЕ МЕ СВАКА КАЛАШТУРА ЗВАТИ НАМИГУШОМ!
ТУП!

Е, НЕЋЕ СВАКА НАМИГУША ДА ГРЛИ МОГ ПОПАЈА!
БУП!

МОЖДА ТРЕБА ДА ИМ ОБЈАСНИМО?
НЕ, ПРЕ НЕГО ШТО СЕ ДОБРО ПРИПРЕМИМО!

БЕОГРАД ** МАКЕДОНСКА 29 ** 11001

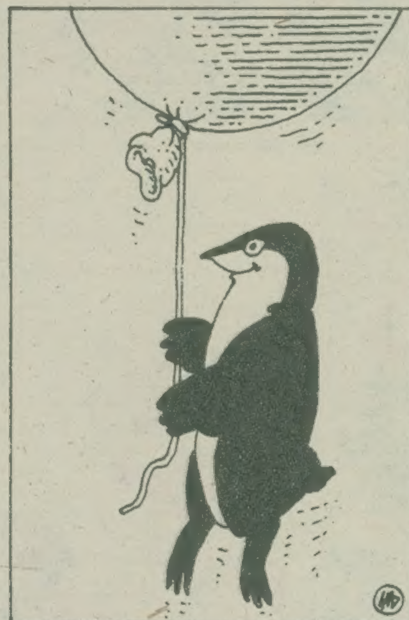
МАЛА ПОШТА П.ФАХ 124

ПЛИВАЧ НАД ПЛИВАЧИМА

Зашто пингвини, иако су птице, не могу да лете?

АДНАНА МУЈКИЋ
71408 Иловача

Мада живи на јужним морима и дуж обала далеког и пустог Антарктика, пингвин је, захваљујући

свом необичном и симпатичном изгледу, познат и омиљен широм света. То је најизразитија водена птица и најбољи пливач од свих птица коме су чак и очи прилагођене за пливање и роњење. Крила су закржљала, а кости у њима, за разлику од других птица, испуњене густом и тешком уљаном сржи. Зато не могу да лете. Међутим, ако не може да лети и ако је на копну веома неспретан, пингвин у води изазива дивљење. Научници који су проучавали живот ове птице тврде да пингвин ужива при највећим таласима и да је довољно снажан да се супротстави и најбурнијем мору. Ако је море исувише немирно, он рони у мирнију дубину. Повремено велика јата пингвина остају месецима на мору, далеко од копна, где излазе само у време парења. Већи број пење се на неприступачне стене и ледене санте на заиста јединствен начин: јурећи кроз воду ка површини великом брзином, пингвин искаче високо из воде као да је избачен из праћке и тако се дочепа копна.

ДВАНАЕСТ ПАЛАЦА У ЈЕДНОЈ СТОПИ

У новинама и књигама често наилазим на миљу, јард, стопу и инч, као и руску врсту, што ме збуњује. Не знам које су одговарајуће мере у метарском систему.

ДЕНИС СОЛДО
Лењинова 87
71000 Сарајево

Код разних народа миља има различиту дужину: стара римска миља износила је 1000 корака, односно 1472,5 метра, немачка географска миља дугачка је 7042, енглеска 1609, наутичка (поморска) 1852, а аустријска 7586 метара. Најраширеније су у употреби енглеска миља и то за раздаљине на копну и наутичка миља, која је званична мера у поморству целог света. Руска врста износи 1060 метара. Јард је мера за дужину у Енглеској и Северној Америци и износи 91,44 центиметра. Дели се на три стопе и свака је дугачка 30,48 центиметара. Стопа се састоји од дванаест инча, цола или палаца: дужина једног у Енглеској је 2,539, а у САД 2,540 центиметара.

НА ЧЕЛУ ЧЕЛЕНКА

У народним песмама често се спомиње челенка, али мени није сасвим јасно о каквом је предмету реч.

МИРОСЛАВ ТОДИЋ
31253 Злодол

Некад су наши, а и турски ратници, носили на калпаку, војничкој капи са крзненим рубом, нарочити

украс у облику перјанице израђен од злата или сребра. То је челенка. Али, овај скупоцени украс није могао да носи сваки ратник, већ само онај који се у боју истакао јунаштвом. Према томе, челенка је представљала и одликовање за храброст. Неке челенке биле су украшене драгим камењем. Свако од њених пера представљало је по један ратнички подвиг.

ХАЛЕЈЕВА ИЛИ МАРК ТВЕНОВА КОМЕТА

Ја тврдим да се Твен родио и умро у време кад се појављивала Халејева комета. Мој друг Марко не верује. Ко је у праву?

ИВАН ЛЕЗЈИЋ
Ужичка Пожега

У праву си ти, Иване. Халејева комета заиста је била видљива са Земље и када се Марк Твен родио 30. новембра 1835. године и када је умро, 21. априла 1910. године.

ДВА ГЛАСА – РАЗЛИКА ОГРОМНА

Да ли су харпија и харбија једно исто?

ЈАКОВ ИВАНОВИЋ
52322 Лупоглав

Харпија је птица грабљивица из породице јастребова. Дугачка је више од једног метра, а распон крила јој износи до два и по метра. На врху главе има два покретна чуперка. Живи у шумовитим пределима Средње и Јужне Америке. Храни се већим сисарима, а нарочито истребљује лењивце.

Харбија је шипка од железа или тврдог дрвета (тисовине, дреновине) којом су се некада барут и олово набијали у пушку кремењачу. Њом су се и чистиле пушчане цеви. Назив потиче од турске, односно арапске речи харба и значи кратко копље.

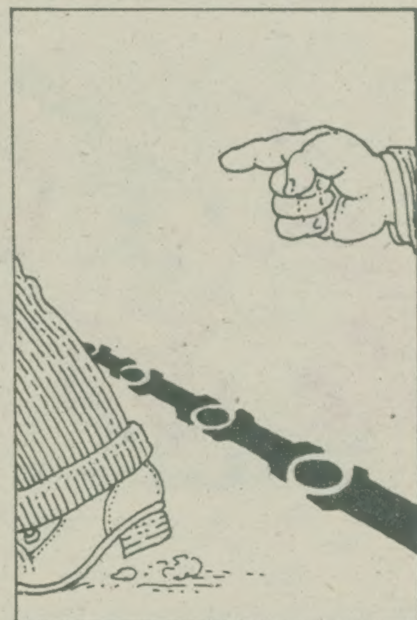
Дакле, у ова два појма огромну разлику праве два, иначе блиска гласа – „п" и „б".

ПУСТИЊСКИ УМЕТНИЦИ

Гледала сам познате филмове „Та дивна створења" и „Богови су пали на теме" у којима се помињу Бушмани. Какав је то народ?

ОЛИВЕРА ПАНТОВИЋ
Сутјеска I бр. 5/1
11210 Крњача

Бушмани су народ жућкасте коже и маленог раста. Високи су од 120 до 140 центиметара. Убрајају се у нарочиту расну групу такозване негроиде. Данас их има око шездесет хиљада. Живе као номади, претежно у степским и пустињским пределима јужне Африке, поготово у пустињи Калахари. Иако су на врло ниском степену културе, имају развијен смисао за уметност, нарочито за графике на камену.

ПРОТЕРИВАЊЕ НЕПОЖЕЉНИХ

Шта значи израз „персона нон грата"?

СЛАВКО АЋИМОВИЋ
56223 Борово

Персона грата је љубимац, особа у милости, која ужива нарочиту наклоност неке високе личности или средине. Супротно значење има израз персона нон грата: то је непожељна, неугодна личност. Овако се најчешће назива дипло-

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Маријана Вујчић, Ослобођења 84, 58300 Макарска – има 13 година, воли рок музику.

Гордана Ђукнић, Васе Савића 36, 34300 Аранђеловац – има 15 година, сакупља значке, воли музику и спорт, навија за Партизан.

Ивана Банковић, Брђанска 16/б, 11000 Београд – воли спорт и рок-музику.

Сњежана Ђурић, Горњи Теслић, 74270 Теслић – има 16 година; воли спорт и музику, сакупља постере Мајкла Џексона и „Сребрних крила".

Јасми Петровић, Иве Лоле Рибара 10, 15316 Бања Ковиљача – има 15 година, воли рок и поп музику, бави се спортом, сакупља постере.

матски представник који је у земљи где обавља своју дужност постао непожељан из одређених разлога, као што је бављење шпијунажом. Тада се, тражи његов опозив, односно наређује му се да у одређеном року напусти земљу о којој се огрешио.

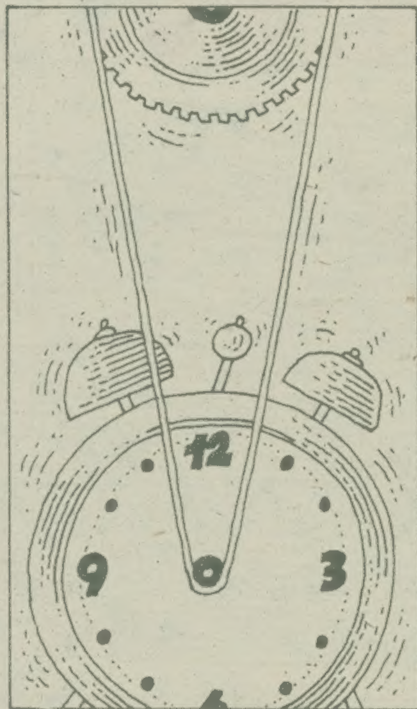
ПОДСТРЕК ЗА ЗАНЕСЕЊАКЕ

Чуо сам за машину „перпетуум Чуо за машину „перпетуум мобиле" коју до сада нико није успео да направи. О чему се, у ствари, ради?

ЗОРАН КУЗМАНОВСКИ
92000 Штип

Од латинских речи perpetuus што значи вечан и mobilis – покретљив, долази назив за машину која би, стављена једном у погон, наставила бесконачно да се креће и притом још врши користан рад, а без коришћења било какве енергије.

У прошлости је било много покушаја да се направи овакав уређај, при чему су се користиле разне силе, од силе теже до магнетног привлачења. Иако су већ у 18. веку многе научне установе, међу којима и Француска академија наука, прогласиле овај проблем нерешивим, покушаја да се направи перпетуум мобиле има и данас.

Међутим, оваква машина је, према основним законима физике о одржању енергије, немогућа.

Често се за неког ко покушава да учини немогуће каже да прави перпетуум мобиле.

НОЖ ЗА ИЗБЕГАВАЊЕ

Желео сам да купим нож којем опруга избацује сечиво, звани скакавац, али га нема ни у једној продавници. Чуо сам да је у нашој земљи забрањена продаја ових ножева, а не знам зашто.

МИЛАН МИЛИЋ
54000 Осијек

Сваки нож је истовремено и веома користан прибор или алат, али и опасно оружје. Зависи од тог да ли је у рукама домаћице или га у џепу носи могући убица. На жалост, убиства ножем нису реткост. У годинама кад је „скакавац" могао лако да се набави код нас или у иностранству, дошло је до наглог повећања броја убистава и рањавања, где је „правду" кројило сечиво које искаче на дугме. Да трагедија буде већа, у тим обрачунима најчешће су учествовали млади. Показало се да „скакавац" доноси више зла него користи. Зато је уклоњен из продавница.

ОД ПОЛИТИКЕ ДО СРЕЋЕ

Страствени сам играч лотоа па бих волео да знам ко је изумео ову игру на срећу.

ФРАЊО БИЛИЋ
58000 Сплит

Сматра се да је игру лото први показао извесни Бенедето Ђентиле у Ђенови 1550. године. На ову замисао био је подстакнут избором пет чланова за Велики савет Ђенове, који су бирани између 90 кандидата. Њихова имена била су означена бројевима од 1 до 90. Тако је од политичке ова игра постала игра на срећу. Колико се у Италији остало верно овој првој идеји, говори податак да се у овој земљи и данас приређује лото по систему прецртавања бројева од 1 до 90. Код нас се лото игра од 1. јануара 1962. Треба обележити 5 од 36 бројева.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА"
Драган Марковић

Руководилац ООУР Издања за младе „Политикин забавник"
Раде Шошкић

Главни и одговорни уредник
Влада Булатовић Виб

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 40,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 440,00 динара, полугодишња 880,00 динара, годишња 1.760,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 880,00 динара, полугодишња 1.760,00 динара, годишња 3.520,00 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" ООУР „Продаја" – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

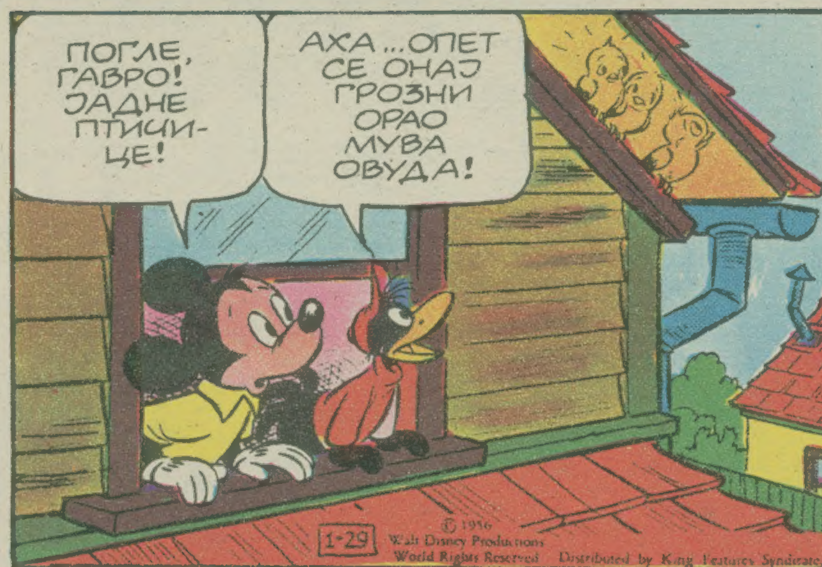
ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ
ГОДИШЊА:

САД	$ 29.–
СР НЕМАЧКА	ДМ 76.–
ШВЕДСКА	Шкр. 225.–
ФРАНЦУСКА	Ффр. 231.–
ШВАЈЦАРСКА	Шфр. 61.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТ БАНКЕ" – Београд, на рачун број 60811-620-63-257300-00054 уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

Насловна страна:
Ненад Мирковић

WALT DISNEY
МИКИ

ПОГЛЕ, ГАВРО! ЈАДНЕ ПТИЧИЦЕ!
АХА...ОПЕТ СЕ ОНАЈ ГРОЗНИ ОРАО МУВА ОВУДА!
1-29
© 1956 Walt Disney Productions World Rights Reserved Distributed by King Features Syndicate

АКО ПОСТОЈЕ ЛАЖНЕ ПАТКЕ, ШТО НЕ БИ И ЛАЖНИ ОРЛИЋИ?

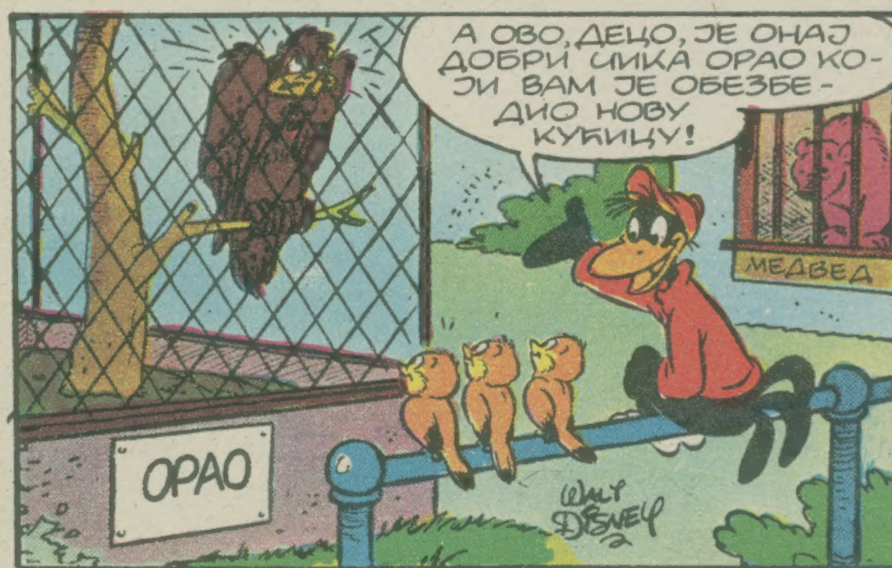

ЕВО ГА, ИДЕ...

!?
ЦАП!

ВИДИ, ВИДИ, КАКВУ САМ ТО ПТИЧИЦУ УЛОВИО?!

ЗООЛОШКИ ВРТ
ДИРЕКТОР
СТО 'ИЉАДАРКИ И-ВАШ ЈЕ!
ДИВАН ПРИМЕРАК СВОЈЕ ВРСТЕ!

ЕВО, УЗИМАМ ОВУ КУЋИЦУ ЗА МОЈЕ МАЛИШАНЕ!

А ОВО, ДЕЦО, ЈЕ ОНАЈ ДОБРИ ЧИКА ОРАО КОЈИ ВАМ ЈЕ ОБЕЗБЕДИО НОВУ КУЋИЦУ!
МЕДВЕД
ОРАО
WALT DISNEY